


0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10



DE STIRPIVM COLLECTIONE TABVLAE TVM GENERALES,

TVM PER DVODECIM MENses, cum Germanicis nominibus, & alijs hactenus à nemine traditis, olim per Conradum Gesnerum conscriptæ ac æditæ: nunc authoris opera locupletatæ, & de nouo in vsum Pharmacopolarum luci datæ,

PER CASPARVM VVOLPHIVM *Tigurinum Medicum.*

ACCESSERVNT DE STIRpibus *& earum partibus tabulæ ex Theophrasti præcipuè libris confectæ, eodem Gesnero authore.*



TIGVRI
IN OFFICINA FROSCHO.
ANNO M. D. LXXXVII.

CASPARVS VVOLPHIVS TIGVRINVS MEDICVS, D. LVCAE STOECKLIO PHARmacopolæ Constantiensi fideli & industrio, amico suo S. D.



VANTVM *in medicamentorum, quæ in vsum medicum aduocantur, tum in vniuersum omnium, tum verò potißimùm stirpium ipsarum, exacta cognitione situm sit, id ipsum, vir industrie, abundè testatur, non solùm ea voluptas, quæ foris oculos, & animum intus mirificè afficit atque oblectat, & præterea honestas, quæ ex cognitione manat, & sola hominis est ornamentũ: verum insuper & quidem cumprimis hæc ad benè fœliciterq́ viuendum vtilitas, qua nihil magis secundum naturam est. Quum enim Deus Opt. Max. pro sua diuina prouidentia facilè nouisset, quis esset futurus hominis status aut conditio, quæue in morbos præceps & perpetua ruina: varijs hisce morborum incommodis, varia quoque, eademq́ admirandis viribus prædita antidota statim opposuit, ne qui modò in lucem esset æditus homo, aut per omnem reliquam vi-*

tam miserè degeret, aut penitus ab exortu statim succumberet atq; periret. Quin insuper eidem etiam, & ea ipsa cognoscendi, recteq; iisdē vtendi notitiam studiumq; ingenuit: quòd propensissimæ erga nos suæ voluntatis argumentum est. Hinc nimirum, quia maximam esse huius cognitionis præstantiam paulatim homines persentiscerent, eorundemq; vsu, naturæ humanæ imbecillitati subsidia magna cōparari, quotidianum comprobaret experimentum: factum est, vt omnis generis & conditionis, summæ, infimæ, homines: ὡς φίλ⊙ αὐτῷ πᾶς ἄνθρωπ⊙ φύσει τε ἔςι. *quotidie ad obseruandum, & amplius experiendum studio & animi quasi quodam impetu ferrentur: id quod multorum nostri & superioris seculi scripta selecta luculenter testantur. Nam quia hæc materia varia & multiplex, proindeq; non vno tantùm modò afficiat, delectet, & ad sui cultum inuitet: pro cuiusq; ingenio & voluntate, modò hāc eius partem, modò illam familiarius tractare, studioseq; excolere singuli instituerunt: Sunt etiamnum, & ante hæc fuerunt tempora multi, qui externa tantùm stirpium facie oblectati, sexuum inuenerunt discrimina, partium singularum lineamenta curiosius obseruarunt, & singulis ingeniosas insuper descriptiones affinxerunt: quæ*

profectò

profectò cõtemplatio, vti per se est iucunda grataq́, ita quoq; in medico vsu, sua non destituitur vtilitate. Plurimos contrà videas admirari, reconditam illam interius, penitusq́; abditam formam, solam miraculorum omnium, quæ hodie in medicina paßim & multa & magna fiunt, effectricem causam: facultates dico, cùm specificas & occultas, tùm manifestas, hoc est, primas, & eas quæ has proximè sequũtur. Atq; hi quidem, dum quod quærendo experiendoq́; sunt consequuti, omne ad communẽ vitæ vsum contulerunt, laude egregia apud quoscunq; sunt conspicui, inter doctos verò amplißimis dignitatum titulis clari. Cæterum ad comparandam absolutam huius contemplationis studijq́; notitiam (dummodo quod profuturum nouimus, ad vsum vitæ conferendum quoque arbitremur) præterea etiam requiritur diligens & accurata Præparatio: &, qui hanc rectè præcedit, in colligendo asseruandoq́; cum ratione Delectus: in quibus duabus partibus, commentando exornandoq́;, haud perinde multos speciatim laborasse nouimus. Quantum verò referat, quamq́; sit necessaria tum Medici tum Pharmacopolæ diligens & exquisita circa stirpiũ, earundemq́; partium ad vsum collectionẽ conseruationemq́; industria, (de præparandi namq́; ratione hoc loco non agimus) sæpe hactenus ipse nos rerum

euentus satis superq; docuit. Qui enim hac in parte committuntur errores, quæ temporis lociq; curiosam rationem & tempestiuam exposcunt obseruationem, plerunq; non ægri solùm valetudinem in discrimen vocant, sed ipsius quoq; medici, quantumuis præstantis famæ existimationiq; periculum creant. nec nisi pœnitendo, quicunq; sic error commissus fuerit, corrigi potest. In grauem errorē inducunt, nostramq; expectationē prorsus decipiunt compositorum vires, si, quibus ea constant, facultates ignauæ & inertes, aut prorsus obsoletæ fuerint. Proinde non sine ratione Galenus in Theriacæ compositione, simplicia omnia & quidem singula seorsim eam componentia, diligenter exploranda præcipit: ne tota antidotus inutilis reddatur: ἡ γὰρ ἑνός τινὸς κακία, inquit ille, πολλάκις διαφθείρει τὰ πάντα. In idē studiū nobis quoq;, quotidie medicamenta præscribentibus, incumbendum est, vt ea, si modo profutura speremus, theriacæ nomen & antidoti, contra præsentis morbi vim, habeant, ea tantùm assumendo, quæ fuerint viribus integra, & in suo genere præstantia. Quid enim quæso attinet, simplicium facultates nouisse, si nullæ insint? putare autem inesse, quum non insint, quod colligentis siue inscitia siue negligentia, non naturæ vitio accidit, viri

dit, viri prudentis non est. Magna igitur medicinæ nostræ pars in medicamentorum delectu posita est, maior medici gloria, & maxima ægrorum spes. Solatium ingens est ægrotis, si medicamentorum auxilia præsentia esse viderint: in maiorem verò spem eriguntur, quum de inuentis præscriptisq́ remedijs, & eorum integritate nihil penitus sibi dubitandū nouerint. Hæc aliaq́ cum satis nota essent Gesnero nostro, putauit suo labore & studio huic necessitati obuiam eundum. Quare ante multos annos, de herbarum, florum, fructuum, &c. colligendi tempore, & conseruandi reponendiq́ modo & loco, tabulas generales & particulares edidit, breues quidem illas, pro occasionis nimirum præsentis ratione, alterius verò operis, & plenioris considerationis, quasi quoddam rudimentum. Atque hoc suum propositum persequutus procul dubio fuisset, si Dei voluntate ætas ei fuisset prorogata. In eum namq́ finem, paulatim plura obseruare & consignare cœpit, quæ ad locupletandū exornandumq́ priorem laborem spectabant. Verum haud incommodè, quum per fati necessitatem suum perficere institutum ipse prohiberetur, voluntatem eius promouit hoc tempore, quo res necessariæ omnes in angustum sunt contractæ, Typographus noster, qui, vt interea dum ad Germanorum πανηγύρεις ipse descendit, in suorū

operariorum gratiam, vt illorum nimirum domesticam necessitatē subleuaret, hunc qualemcunque à me flagitando, impetrauit. Quæcunq; igitur ipse vel studio obseruauit, vel quotidie in hortulo proprio producta vidit, eadem nos, pro vt ipse instituerat, duplici ordine, secundū florum fructuumq; tempora disposuimus. Alphabeticè primum: ita enim initia & fines florendi, fructificandiq; commodè indicari, & quæ de vna stirpe hactenus diuersis in locis scripta legebantur, coniuncta & simul apparere, putauit. Deinde verò iuxta primum institutum, sed breuius, etiam secundum Menses, adiectis plerisq; Germanicis appellationibus. Ad generalē verò tabulam accessit, ex clarissimi Matthioli in Dioscoridem commentarijs, de eodem argumento, quod placere poterit. In frontem insuper totius libri retulimus generales aliquot de stirpibus, ex Theophrasti magna ex parte libris, depromptas tabulas, nec inelegantes nec inutiles: quas, si per paginæ spacium licuisset rectius diducere, & membra membris opponere, multò elegantiores & ad vsum aptiores apparerent. Cæterum hunc Gesneri libellum, & meum in eundum collatum laborem, tibi vir spectatissime, offero & multis de causis dedico. Ac primo quidem, quod cognitum habeam, te authoris, quandiu in viuis esset & obseruatorem semper

& ami-

& amicum extitisse. Deinde, vt quoniam hic liber praecepta & instituta praescribit, quibus futuri Pharmacopolae instruendi informandiq́ sunt: tuq́ ipse eius artis vsu excellis, praeceptisq́ egregiè prae caeteris abundas: per te tyrones non officij solùm sedulò admoneantur, sed tyrocinij sui etiam rudimenta deponant, rectiusq́ ad praxim accedant. Ad has accedit praeterea etiam ea, quam ipse iam pridem tum domi tuae lautè accipiendo, tum hîc familiariter conuersando, multis tuis humanitatis & beneuolentiae officijs mihi praebuisti. Ne itaq́ ingratus omnino videar, meam vicißim tibi hoc ipso probatam volui voluntatem. Rogo igitur te, vt hanc qualemcunque animi grati significationem, hilari vultu excipias, & boni consulas. Vale.

Tiguri calendis Maij, anni
1587.

CONRADVS GESNERVS Medicus Tigurinus Nicolao Speichero pharmacopolæ Argentinensi peritissimo S. D. P.

DAuid Kyberus Argentinensis, felicis memoriæ vir optimus & doctißimus, diligentißimo suo Rei herbariæ Lexico Tabulas temporum, quibus singulæ stirpes florerent aut fructum ederent, ceu corollarium adiungere statuerat: Id verò eius propositum mors immatura intercepit. Huic *igitur ego suauißimi amici memoriæ inuitatus, vt aliquo modo satisfacerem, quantum per occupationes meas licebat, eiusdem argumenti Tabulas conscripsi.* Tibi *verò in primis, optimè* Nicolae, *nuncupare eas volui, non tantum quod profeßioni tuæ, in qua excellis, conueniant, tuq; easdem aliquando augere ac perficere poßis: sed magis quia Kyberus vtriq; nostrum amicißimus fuit, vt eius amißi hoc veluti solatium quoddam haberes, & me quoq; propter communis amici memoriam amares. Vale Tiguri anno Salutis 1553. pridie* Nonas *Aprilis.*

DE

DE VSV HARVM TA- *bularum.*

TABVLAE istæ non pharmacopolis tantùm, tyronibus præsertim & minus exercitatis, vtiles sunt futuræ, sed omnibus stirpium notitiæ studiosis. Qui cum singulis ferè mensibus vernis, æstiuis & autumnalibus, partim cognitionis, partim animum remittendi & corpus exercendi gratia, rusticatum exire soleant, occasionem ex hisce tabulis capient, quænam eis plantæ potissimum quærendæ aut sperandæ sint. Libuit autem non medicis tantùm vsitatas stirpes, & quarum necessaria pharmacopolis est cognitio, hic enumerare, sed quasuis simpliciter quæ nunc in mentem mihi venire potuerunt: & de quibus mihi quo tempore florerent aut fructificarent cõstabat, reliquas sibi quisque suo loco addet, vel nos aliquando si vita diuinitus prorogetur: neque enim vnius aut alterius anni hoc opus est. Atque ita non medicinalis tantum hæc per anni tempora digestio stirpium fuerit, sed etiam physica & philosophica. Sic Theophrastus & Plinius non remedijs modo quæsitas, sed omne genus stirpium, cum aliter tum secundum tempora quibus quæque florem & fructum ædunt differentijs, descripserunt. Sed quoniam cœli & regionum discrimen facit, vt plurimæ descri-

ptæ à veteribus stirpes apud nos non proueniant, & illarum quæ proueniunt tempora nō respondeant, operæpretium visum est vt nascentium apud nos siue sponte, siue satione tempora distincta notarentur. Scio etiam in vna eademq; regione diuersitatem reperiri. Differunt enim in singulis loci, humiles, æditi, aquilonares, austrini, opaci, aperti, vmbrosi, aprici, vento expositi, tecti vel non expositi, aquosi, aridi. Memini ego me in altissimis montibus Augusto mense & autumni initio, eadem ferè omnia quæ in planis Aprili & Maio nascuntur, reperisse, violas florentes & varios flores vernos, fraga maturescentia & matura, &c. Quin & pro annorum diuersitate hyems aliâs magis, aliâs minus extenditur, & annus alter altero magis minúsue pluuius est. Itaq; fit vt nihil his de rebus omnino constans & perpetuum tradi possit. Rursus verò non adeò incerta hæc ratio est, vt nullum in ea describenda operæpretium habeatur. Quamobrem volui pro vnius regionis, hoc est Germaniæ nostræ, vsu, has tabulas conscribere, partim ex obseruationibus meis cum aliis tum ambulationum & rusticationum mearum, partim ex Collectaneis amici cuiusdam philiatri, qui quo stirpes quæque florem fructumq; æderent tempore ex Hier. Tragi & Leon. Fuchsij illustribus per Germaniam nostram scriptoribus, per singulos menses annotarat. Quòd si
non

non per omnia satisfecerit hæc diligentia nostra pharmacopolis cæterisque rei medicæ studiosis, cogitent hanc lucubrationem hac de re & primam & extemporaneam esse, & sibi quisque vbi voluerit vel emendet vel augeat. Nullo enim periculo tum omittere multa, tum labi in quibusdam, hisce tradendis potuimus, vt facilius nobis non dico venia danda (neque enim grauibus istis & vt sibi videntur doctissimis scribimus, à quibus exoranda sit venia,) sed potius gratiæ agendæ sint à candidatis medicinæ & benignis ac æquis lectoribus. Cæterum vt pluribus prodessem, non singularum duntaxat stirpium tempora, sed insuper communes quasdam obseruationes statim ab initio proponere visum est, vt appareat minimè nobis placere pharmacopolas collecturos certis anni temporibus astrictos esse. Et quanquam illi quibus generalis hæc colligendi doctrina intellecta fuerit, singularium enumeratione non admodum indigeant, arbitratus sum tamen eam quoque nec iniucundam nec prorsus inutilem futuram.

ACHILLES P. GASSARVS L. *medicus, Conrado Gesnero medico.*

CVm aliud nunc opere precij ad te scribendi non habeam, Conrade doctissime idemq; amicissime, volui saltem veteris nostri amiculi carmina ista ad te mittere, vt simplicibus tuis vel extremo folio adderes. Bene vale cum tuis omnibus.

CARMEN IO. MOIBANI MEDICI doctoris Augsburgensis, continens catalogum medicamentorum purgantium simplicium, quorum nunc vsus in Myropolijs est.

Svnt suffecta satis Tithymallus *&* Esula *quæuis*
Et quod habet nomen flebile Dacridij,
Est Turbith *turbans, sic* Hermodactilus *is qui*
Colchicon est, seruis perniciosa salus,
Euphorbiq; liquor, sed & Anticyræ medicamen,
Quodq; solet viduas reddere Mezereon,
Sic nec amara placet Colocynthis, *& ipse lapillus*
Pulchro stellarum cœrulus igne micans,
Namq; hæc callosus vel carice textus acuta
Venter, quo ferrum rustica turba coquit.
Aut stomachus similis rugosis arte cothurnis
Militis indomiti dira Aconita coquens,

Vix impune feret, vel si feret, ardua res sit,
His quæ tormentis subdere colla iubet.
¶ *Contra ciuili qui gaudent lege medendi,*
Et quibus haud vlla est pœna luenda grauis,
His plenus baccis frondescat Prunus in horto,
Et placeat quiuis irida murus habens,
Et suaues spirent Violas in cespite prata,
Ornent & pulchras pulchra Roseta domos,
Nec desint Mennæ Calabrorum roscida mella,
Et fuluum quod dat Barbara terra Raued,
Indorumq; Thamar, Balanusq;, Aloëq;, Cetrahq;,
Lymphatas vndas & Galathea ferens,
Soldanella, Filix, Ebulus, Sena, Caßia, Nitrum,
Et veteris Galli mollia iura placent,
Absinthi, Capniq; liquor, vel Agaricus illis
Sit curæ, tuto quis redimenda salus.

ERRATA CORRIGENDA.

ἀναλάβλατα, pag.24.b. Differentiæ sunt, p.22.a. in præfationem, p.42.b. in pratis, p.71.b Gaurkle/ pag.123.b.

CONRADI GESNERI DE PARTIBVS ET DIFFERENTIIS PLANTARVM PHYSICA SYNOPSIS,

secundum Theophrastum, Plinium & Dioscoridem: in tabulas methodicè digesta, introductionis vice ad quasuis stirpium historias legendas.

PHILOSOPHI nostri omnē ferè de plantis considerationem nō solùm quæ historiam, sed etiam quæ causas attinet, partim ad rem medicam, partim rusticam reiecisse videntur, vt in plerisque etiam alijs Philosophiæ amplissimam professionem circumciderūt, vt ipsis, quantumuis in paucis vtcunq; eruditi, philosophos se profiteri minori negotio possent, hoc est videri magis quàm esse.

PLANTA, stirps, φυτὸν, corpus est naturale compositum, animatum, telluri ceu parenti, vt alimentum continuè attrahat, affixum, speciem suam de se propagans, loco immobile, insensibile.

Stirpium aliæ ſunt
- Herbæ,
- Frutices,
  - Minores,
  - Arboreſcentes.
- Suffrutices, herbæ lignoſæ, quarum caules non pereunt quotannis.
- Arbores
  - Iuſtæ
  - Fruticoſæ.
  - Quædam fortè ad certum genus vix referas, vt ſunt Viſcum, Fungi, Coralium, Lens paluſtris.

DIFFERENTIAE STIRPIVM *vnde ſumantur.*

Loci, à quibus ſtirpium & partium ſingularum differentiæ ſumuntur, in hiſtorijs Dioſcorid. Plinij, Theophra. &c. ſunt vel
1 Subſtantia,
- Secundum genera & ſpecies plantarum, vt
  - Arbor.
  - Herba.
  - Frutex.
  - Olus.
  - Legumen, &c.

Secundum

Secundum corporis cőſtitutionem & partium cócrementum, σύςασιν, compactionem,

Durum.
Molle.
Denſum.
Rarum, vel partium
Tenuium
Craſſarum.
Alias tactiles qualitates ſecundas.

Quod ſingulæ vel habent vel non habent partes aliquas.

2 Quantitas.
Numerus.
Magnitudo.

3 Qualitas.
Actu & ſenſibilis
Communis,
Figura
Similitudo
Vnius,
Duorum aut plurium.
Propria
Tactui
Graue, leue, Aſperum, lene,
Durũ, molle. Lubricũ, aridũ.
Craſſum, tenue. Rarũ, denſũ.

- Visui
  - Fulgor.
  - Color.
- Odori
  - Graueolēs, virosum, fœtidū.
  - Inodorum,
  - Acre, acutum.
  - Odoratum,
    - Suauiter, fragrans.
    - Caput tentans, grauans.
- Gustui
  - Insipidus, ἄποιος.
  - Dulcis.
  - Amarus.
  - Acris, acidus, &c.

Potentia & occulta qualitas. Ab insito autem calore nostro ex potentia in actum producitur.

Prima,

Calidum	in gradu:	1. Obscurè.
Frigidū		2. Sensibiliter.
Humidū		3. Vt lędat sensū.
Siccum		4. Vt destruat sé.

In quarto gradu delibutoria, δηλητήρια, venena sunt.

Secundæ qualitates à medicis dictæ, omnes sensibiles sunt, odorū præcipuè & saporum differentiæ.

Tertiæ,

Tertiæ, quæ priuatim ad aliquam corporis partem aut morbum facit, propter qualitates, vel propter totam substantiam, & vim aliquam occultam; vnde dicuntur alia

Cephalica
Ophthalmica
Cathartica
Diuretica,&c.

4 Situs, locus natalis totius plantæ. Et partium situs singularum.

5 Tempus
Ortus
Occasus
Maturitas.

6 Actio, sed hanc inter qualitates retulimus, quæ si per verbum aut verbale actiuum efferatur, huc pertinet.

7 Vsus, ad aliquid, vt ad
Medicinam
Cibum
Potum
Condimenta & voluptatem
Alia diuersa, vt olea, &c.
Hominum
Brutorum.

DE STIRPIVM DIFFERENTIA *quatenus vel hyemis ferunt inclementiam, vel non ferunt.*

Ex stirpibus sunt quædam, quæ hieme aut
Pereunt, idq; vel
Penitus & totæ, quarum multæ sunt.
Ex parte, idq; aut
Caule tantùm, seruatis folijs circa radicem : cuius generis ferulaceæ pleræq;, puto sunt.
Folijs tantùm, seruato caule, vt pleræq; arborum, fruticum, & suffruticum: Solanum perpetuum.
Floribus tantùm: vt Leucoia.
Superficie tota, vt Inula.
Manent, idq; secundum
Totum, præterquam flore: sed consiligo, elleborus, & paucæ aliæ etiam florent hyeme.
Partibus, vt supra dictum est.

PARTES STIRPIVM ANnuæ & caducæ.

Præcipua, & propter quam cæteræ sunt, Semen seu fructus, σπέρμα, καρπός. Licet fructus nomine ferè semen vnà cum ambiente

biente pericarpio comprehendatur, vt in
Pomis, ὀπώρα
Sine osſibus
Cum osſibus, inter quæ nuclei latent, πυρῆνες.
Nucibus, ἀκρόδρυα
Acinis, ῥάξ.
Baccis, Baccæ diſperſius rariuſq; enaſcuntur, in hoc ab acinis, qui denſius proueniunt differentes. Conſtant autem acini & baccæ
Carne
Succo
Nucleo.
Vinateis, γίγαρτα, in acinis vitium.
Sanſis, osſiculum oliuæ.
Acinorum congeries in vite vua, in reliquis etiam corymbus vel razemus, botrys nominatur. Licet razemus propriè ſit, qui & Scapus quo acini fulciuntur.

DE DIFFERENTIA STIRpium circa ſemen & fructus.

Semine quædam carent, vt
Adiantum *

* Polypodium
  Trithomanes
  Aſplenon
  Phyllites
  Filix vtraq;.
Fructum non proferunt arbores infelices, ob hoc dictæ. Salix Homero ὠλεσίκαρπος: Similiter tamarix apud nos.
Semina quædam
  Præueniunt
    Flores
    Florum inſtar paniculæ.
  Fouent & tuentur
    Folium, φύλλον
    Pes
    Pericarpia.
Fructus
  Præcoces
  Serotini
  Nunquam maturenſcentes, vt
    Labruſcæ, ὄμφακες
    Groſsi, ἐρινεοί, in caprifico.

DE DIFFERENTIA STIRpium circa flores.

Flores, ἄνθη, nam alijs ſunt
  Duplices, διανθῆ, quod violæ Martię tribuitur: & floribus illis, qui ſtamina quædam

quædam seu crocos, quos & apices vocant, in medio habent, veluti filamenta ab intimo floris sinu: cuiusmodi Plinius in belli flore pastillicantes barbulas dicere videtur.

Multiplici folio, δασυπόδια, gfüllt Blůmen: quod arte fit.

Rosæ
Violæ
Caryophylli
Pes corui
Bellis
Malua.
Aquilegia
Bacilli, Moosblůmen.

In pappos (πάππους.) id est, lanuginem quandam deciduam abeunt.

Lactariæ multæ, vt Lactucæ
Syluestres
Hieracion vtrumq;
Sonchi
Chondrillæ
Gerontopogon.
Domesticæ.
Cardui omnes, Atractylis, Scolymus, Chamæleones, &c.
Et aliæ quædam, vt
Senecio *

Gramen quoddam paluſtre.
Alopecuros quibuſdam.
Vnius folij in calathi formam,vt in
Conuoluulo
Maiore : rudimenta naturæ lilia facere condiſcentis,Plinius.
Minore , qui Helxine ciſſampelus videtur.
Iaſone.
Solano Romano.
Rapum ſylueſtre.Vuulariæ.
Calathiformes
Plurium foliorum
Diuiſorum vndiquaq;, vt lilium.
Continuorũ infra,vt rapũ ſylueſtre.
Vnius folij,vt conuoluulus.
Quatuor foliorum, violæ matronales.
Pluriũ foliorũ, vt roſa à quinq; ad centũ.
Folijs florum crenatis.
Exemptiles,
Borago, Alſine ſyluatica.
Bugloſſus,
Cynogloſſus
Radiati ſinguli,per ſingulos coliculos,
Bellis
Maior,
Minor.
Gerontopogon.
Hieracium.

Calycibus plurimi includuntur antequã dehiſcant,quo tempore in roſis alabaſtros (à vaſorum forma) & nymphas, νεόμφας vocant,quòd recens apparere incipiant.

Pendentes à
Siliquis,vt in
Herba S.Antonij,
Maiore,
Minore.
Rhododaphne puto: ſpecies filiorum ante patrem.
Petiol s.

Flores,ἄνθη ſunt vel
Florentes
Particulatim
Cũ in vna ceu panicula infimi prius & alij paulatim poſt florent.
Bellis item particulatim floret.
Vniuerſim.
Muſcoſi,nudi calycibus,multi,parui,cõferti, molles. Sunt qui ſpongioſam hanc florum congeriem, muſcum appellent:vt Liguſtrum,Barba capræ,Rubea,Galion,Cruciata.
Inordinati.
Ordinati & digeſti per
Corymbos,vt Androſæmon

Paniculam (aliqui iubam vel comam vocant.) quæ ſublonga vel ſubrotunda effigie tumet, veluti lanoſa coma, in

Milio
Panico
Arundine
Iuncis
Et graminis generibus aliquot.

Muſcaria vel vmbellas: quæ ſunt in orbem radiatæ herbarum comæ: cacuminaque in faſces coacta, à flabri ſimilitudine, cuius ventilatu muſcæ à conuiuis abiguntur. Aliâs Vmbella floris ſeminiſq; pedamentum eſt, in plures digeſtum longiores pediculos, qui ſimul ex faſtigio eodem orti, in latius continuò radiantur, in orbem circumactum. Σκιάδιον ab effigie vmbellæ muliebris, qua faciem à ſole & æſtu defendunt. Apij genera omnia vmbellas habent, & his ferè longiuſcula, ſimplex & neruoſa radix eſt.

Verticella, σφονδύλια, quæ caulium & ramulorum artus ambiunt & coronant, vt in marrubio, clinopodio: ab inſtrumenti muliebris ſimilitudine,

* quo

* quo fusi vertendi gratia vtuntur.

Spicas, στάχυς. Quanquam fortè magis ad semina siue grana hoc ordine digesta quàm flores hoc nomē accommodetur.

¶ In spica, quæ olim speca, à spe, continentur

Grana.

Grano minus

Summum

Frit.

Vruncum.

Infimum,

Gluma, grani inuolucrum.

Solisequi

Heliotropium, per excellentiam maius & minus.

Seris, cichorium.

Lutei ferè omnes, & aureo colore splendidi, vt calendula, pes corui.

Bellis & radiati pleriq;.

Colocasia.

Pilei acuti specie seu cucullati.

Aquilegia, seu Angelica

Aconitum

Cœruleum

Flauum.

Staphis agria.

Flores, ἄνθη, sunt vel

Foliati, in quibus lata & distincta folia sunt. Muscosi enim pilei formes, nó proprie foliati dicuntur.

Vngues in rosis & foliatis floribus. Sunt imæ foliorum partes quibus in capite suo cohærent.

¶ Florum colores sigillatim persequi infinitum foret.

¶ Quæ in floribus à figuris dicta nomina vsurpãtur, eadé in seminibus similiter.

Florum instar est panicula, quæ dicitur

Cachrys, κάχρυς, pilula Plinio, in

Larice

Picea

Platano

Iuglande

Tilia

Abiete.

Iulus, ἴουλος, in auellana, Die Kätzle.

Nucamentũ, κύτταρος, præcipuè in nucibus, deinde in illis etiá, quæ (Grecè) Canchryn ferre dicuntur.

STIRPIVM PARTES QVAE *semen fouent ac tuentur.*

Folium de quo supra.

Pes, petiolus.

Peri-

* Pericarpium,

Vas,vasculum,theca,loculi,inuolucrum, conceptaculum seminis.

Folliculus,de diuersis pericarpijs dicitur, de calyce, gluma in spica & membranosa cute acini.

Calyx, ἀπὸ τοῦ καλύπτειν, folliculus quo flos primùm, mox seminis fœtus clauditur.Sic etiam in glandibus vocatur,vulgò cupula.

Gluma, tenuis grani tunicula. Acus purgamentum frumenti leuissimũ, pars glumæ inde acerosum.

Siliqua,λοβὸς, valuulus peculiariter in leguminibus.Aliæ

Obliquæ vel dependentes, vt leguminum, quæ singulæ & longiores visuntur.

Erectæ,breuiores, quinæ ferè, vt Aconiti cœrulei & flaui, & staphis agriæ puto, & Aquilegiæ.

Corniculatæ vt in Cardamomo.

Scutulatæ figuræ.

Lenticularis figuræ.

Folliculus vt in ormino,nomen quod sciam non habet.

Vulga,instar sacculi pecuniarij:

Caput, (vt in papauere, κώδιον, fortè

* in carduis etiam, vt cinara, caput dici poteſt) loculamentis, id eſt, paruis capſulis diſtinctum, in quibus abſoluta ſemina ſunt. Quædam ſine capſulis ſunt, vt polemonion, flos Iouis.

Folliculo
  Vndiq; adhærente
  Inani, vt
    Halicacabus,
    Verbrünne küchle / frutex arboreſcens.
  Echinus, pluribus, vt in caſtanea.
  Murex (in tribulo) paucioribus.

FOLIORVM DIFFERENTIA.

Plantæ aliæ aut
  Sine folijs ſunt, vt
    Spartos
    Cuſcuta
    Adiantum Apuleij.
  Habent folia.
    Crenata, id eſt, ſerrata, per ambitumq; ſecta.
    Fimbriata, quæ in ambitu in quaſdam fimbrias exeunt.
    Laciniata, membratim per flexuras di-

* gesta, vel natiuis segminibus dissecta. Laciniȩ enim partes sunt extremȩ de coris causa concisȩ, orarumque summarum cæsuræ. Sic Vetonici syluestris genus quoddam floribus est laciniatis. Sunt tamen qui laciniosum pro sinuoso vsurpent.

Stellata, quæ etiam radiata dici possunt, vt
- Rubiæ
- Cruciatæ
- Aparines

Horum omniũ geniculati sunt caules, folijs genicula ambientibus.

Bina, terna, quaterna, &c.

In vaginis condita, vt graminis, canariæ, tritici, iridis, & similium.

Striata seu canaliculata, singulis, vel pluribus canaliculis, vt cyperi, pseudocyperi.

Annua & caduca, vel decidua: non decidua

Lanuginosa, γναφαλοειδῆ, vt gnaphalij, dictamni.

Aculeata, vt chamæleontis vtriusque, cinaræ,

Hirsuta, vel mollioribus aculeis præ-

B

Coronarij plerique omnes, vtpote lignosi.

Herbarum genere.

Αἰ ἀνανθεῖς, vt adiantum, trichomanes, filices vel omnes vel mihi notæ saltem.

Quæ liquorem habent,

Acrem duntaxat, vt tithymalli: qui & florent in exitu hyemis aut prius.

Quibus folia & superficies tota densior solidiorq́; est, vt

Chamæpyxus.

Elleborus niger.

¶ Item quæ nullo certo genere continentur.

Coliculis summis.

In fruticibus,

Periclymenum

Cytisus, non tota, sed magna hyemis parte apud me in horto: ruri non dum obseruare potui.

In suffruticibus, Chamædaphne horti mei.

Circa radicem tantùm. Herbæ

Quæ liquorem habent

Copiosum, dulcem aut subamarum, Tragopogon, Cichoracea omnia, an sic & Lactucæ.

* Paucum in ferulaceo genere, & ſi quæ alia fortè ἔνοπα ſunt,

Olera

Satiua, apium.

Syluestria

Annua ferè ab autumno ad ſequentem æſtatem durantia.

Bellis, paſtinaca ſylueſtris, arthriticę

Bulbi pleriq;, hyeme amittunt ſuperficiem totam: pauci ſeruant circa radicem folia,

Lilium album

Crocus, hyeme præſertim viret: æſtate ſe oculit, vt & cylcaminus, ariſara, &c.

Bulbine maior.

Stirpium aliæ

Semeſtres, à vere ad autumnum.

Annuæ, & totæ pereunt hyeme: niſi fortè autumno ſerantur.

Bimæ, aut longioris vitæ: & harum aliæ hyeme

Virent

Totæ

Radicibus.

Non virent, ſed radicibus integris ſuperficiem amittunt.

Τριετεῖς, πολυετεῖς.

¶ An pauciora sunt, quæ superficiem totam amittunt.

¶ An quæ semper virent etiam πολυχρονιώτερα sũt:& magis si etiã florẽt

¶ Virent semper lignosa potius quam alia: & quæ liquorem habent: hic enim eis pro sanguine est, calidior & concoctus, crassior, (nam succus aquosus tenuior facile gelascit,) inter arbores, quorum lignum densius est. Ideò & in calidiorib⁹ locis plura semper virentia inueniuntur: quia nec frigus magnum est, nec si esset tantum efficeret.

TABVLA EX LIB. IX. CAP. VIII. *Theophrasti de hist. stirp. De vsu partium plantarum.*

Ex plantarum partibus aliâs vtilis est

Radix fit autem radicidium. ῥιζοτομία.

Paucissimarum vere, vt ischiades radix τίλλεται τοῦ ἦρος.

Plurimarum, autumno post Arcturum, cum folia deciderint: vel postquam decerptus fuerit fructus, si quarum fructus vtilis est.

Eleborus autumno maturus est, vere imma-

* immaturus.

Pauciorum æstate, (ὑπὸ πυροτομίαν, καὶ μικρῷ πρότερον) per messem tritici (vt bryonia puto) panaces in Syria.

Radices colliguntur

Totæ

Minores tantum, vt in elleboro.

Liquor, ὀπὸς. Et hic aut fluit

Sponte, vt tragacanthæ.

Sectione (ὀπισμὸν vocant.)

Caulium in plerisq;, vt tithymalli, lactucæ.

Radicum, in paucis.

Capitum, vt in solo papauere.

Et horum si succus

Abundet, πολύοπα, vase excipiunt, vt tithymalli siue meconij.

Paucus sit, lana, vt lactuca.

Succus, χύλισμα, in ijs qui paucum & aridum succum habent. Fit autem succatio, (χυλισμὸς) vt quæ vrentes, aut torrentes aquamque infundentes exprimunt.

¶ Succus radicum aut est fructu

Infirmior, vt cæteris omnibus.

Vehementior, vt cicutæ & thapsiæ.

DE STIRPIVM PARTIBVS, EArumq́ differentijs, *tabulæ duæ Theophrasti de historia plantarum libri primi, capitibus quatuor prioribus, adiectis quibusdam ex cap.*
17. 19. & 20.

Omnes plantæ humorem calorémque sibi insitum quendam posſident. Humor autem vel

Dicitur humor, vel liquor (ſuccus, ὑγρὸν, ὀπὸς) & ſi quidam diſtinguunt, vt & lachrymam, δάκρυον. Hic partibus omnibus cõmunis eſt, nihil enim eſt quod careat humore.

Differunt humores vel ratione. Vide Plin. lib. 13. 28.

Coloris. eſt enim quidam lacteo ſimilis, vt fici, papaueris.

Odoris. eſt enim odoratus, aneſo, cedrulæ, apio, fœniculo, & ſimilibus.

Saporis. eſt enim alijs

Vinoſus, vt viti, moro, myrto.

Acidus, vt punico & quibuſdam malis. Sed omnes qui huic generi contribuantur vinoſos putandum

Dulcis, vt fico, palmæ, caſtaneæ.

Acris,

Acris,vt origano, ſatureiæ, naſturtio, ſynapi,thymo.

Amarus,vt abſinthij,centaurij.

Pinguis,vt oleæ,lauro,nuci, amygdalæ,pino,larici,abieti.

Aquoſus ſiue dilutus (ὑδαρής,)vt pruno,viti,piro,malo,cucumeri, cucurbitæ,lactucæ.

Conſiſtentiæ, (ſic nobis diuidere & nominare libet:)vt in abiete,pino, omnibuſq; coniferis reſinaceus. Huc fortè referri poteſt etiam lacti ſimilis liquor ſupra nominatus.

¶ Vnaquæq; planta vt temperamentum proprium, ita ſuccum quoq; peculiarem habet,quo à cæteris omnibus differat. Licet enim pericarpia quarundam ſtirpium ſapore ſimilia videantur,in ipſis tamen ſeminibus eorumq; tunicis differentia percipitur.

¶ Vniuerſæ arborum plantarumq; partes cognationem quandam habent tota cum natura,quanquam odore ſaporeq; differant,ſic vt aliæ odoratæ & benè ſapidæ ſint, aliæ inodoratæ inſipidæq; omninò.

Sunt enim alijs,(ab odore differentia ſumpta.)

* Flores odorati, folia inodorata.
Contrà, vt coronarijs, quorum folia & rami magis olent quàm flores.
Neutrum.
Radix, aut alia pars.
¶ Sapor, ſuccúſue ad cibum aptus in vna parte, in altera ineptus: vt arborum aliquot fructus hominibus eduntur, folia non item. Tiliæ contrà fructus pecora non attingunt, folia edunt pleraq;.

TABVLA DE STIRPIVM *partibus ſecunda.*

In ſtirpibus conſiderantur
Partes, μέρη
Eſſentiales
Similares, ὁμοιομερεῖς, vbi pars quę libet idem nomen cum toto habet. Harum aliæ
Priores
Neruus, ἴς, hic ſimplex eſt, nec diuiditur in ramulos.
Vena, φλέψ: hęc craſsior eſt neruo, humorē cōtinet, & in ramulos finditur.
Caro, σὰρξ, quæ quoquo verſus diuiditur, inter neruos aut venas ſita.

* ¶ Hæ partes ſic nũcupantur per analogiam ab animalib. petitam.

Poſteriores, quæ ex priorib. conſtant.

Cortex, φλοιὸς, qui flores ambit & ſeparari poteſt. Conſtat aũt ex prioribus, vel

Tribus, neruo, humore & carne, vt roboris, piri, populi nigræ.

Duobus,

Humore & neruo, vt vitis,

Carne & humore, vt ſuberis.

Lignũ, ξύλον, hoc fiſsile eſt, id eſt, in longũ diuiditur. Cõſtat è neruo & humore: quędá etiá è carne, vt quęcunq; per ętatẽ dureſcunt & ligneſcunt, vt raphani radix.

Matrix, μήτρα, ligno ambitur: aliqui cor, alij medullá vocát.) καρδίαν, μυελὸν. Sed καρδία ꝓpriè eſt durior matrix, vt ἐντεριώνη laxior.) Conſtat ex humore & carne.

Diſsimilares, ἀνομοιομερεῖς, & maiores, vtpote ex ſimilaribus compoſitæ, & primæ quod ad ſenſum: quę & organicę dicuntur. Et harũ quędá μονοειδεῖς ſunt, vt tibia, cubitus: quarũ particulæ nominibus carent. Alię πολυειδεῖς, vt caput, cuiuspartes nũcupantur oculus, naſus, &c. Sũt aũt.

* Radix, ῥίζα, quæ alimentum attrahit.
Caulis, καυλὸς, qui in herbis tum promitur (est enim seminis causa.) cum parturiunt, siue eodem anno, siue secundo, siue serius. Hinc in arboribus caudex seu truncus vocatur στέλεχος. Caulem alia
Habent, non tamen perpetuò, sed annuum, vt quæ diuturnis radicibus viuunt.
Non habent.
Ramus, ἀκρέμων, ὄζος, qui è caudice proximo oritur.
Surculus, κλάδος, κλὼν, βλάστημα: qui è ramis nascitur, vt germina annua maximè.

In stirpibus considerantur
Partes essentiales.
Annuæ, ἐπέτειοι, quæ non propriè partes dicuntur, vt neq; embryon fœtus. Harum aliæ
Generationi inseruiunt, (quæ ferè omnia propter semen sunt.)
Folium, φύλλον. Horum aliæ constant ex
Neruo, cortice & carne, vt fici & vitis.
* Neruo

* Neruo tantum,vt harun dinis,frumenti.

Flos, ἄνθος. Forum alij constant ex

Cortice,vena & carne.

Carne tantùm, vt qui inter folia nascuntur.

Pediculus, μίσχος: à quo folium vel fructus hæret. Pediculorum autem alij constare videntur

Ex neruo tantùm, vt harundinis,frumenti.

Ex eisdem quibus caules.

Plura de pediculis leges infra in differentijs foliorum.

Fructus, καρπὸς: hoc est pericarpium cum semine incluso,

Fructuũ alij constant ex

Carne & neruo.

Carne tantùm. Nonnulli etiam cute cõstant.

Carne & neruo,vt pruna,cucumeres.

Humore & cute, vt morum,punicum.

*

Alij ſecus diſtinguuntur.

¶ Omnium (vt ſic dixerim) pars exterior, cortex : interior, caro: quorundã etiam nucleus.

Semen, σπέρμα.

Aliam ob cauſam accedunt in quibuſdam, vt

Muſcus, βρύον.

Capreolus, ἡ ἕλιξ.

Propriæ quibuſdam, vt

Robori, galla.

Viti, capreolus.

Partiũ differentię: vel in eo quod quædã,

Simpliciter habent, aut non habent, vt folia, fructum.

Habent, ſed

Diſsimilia, ἀνόμοια.

Figura,

Colore,

Denſitate(ſpiſsitate) raritate.

Aſperitate, leuitate, & alijs huiuſmodi.

Sapore.

Diſparia, ἄνισα exceſſu vel defectu, ſecundum

Magnitudinem.

Multitudinem.

Diſsimi-

* Dissimiliter, ἀνομοίως, id est differente
  Situ & loco, vt fructum supra vel infra folia.
  Ordine, vt rami
    Inconditi, robori,
    Ordinati, abieti.

STIRPIVM ALIA DIVISIO GEneralis, *secundum differentias suas.*

Plantæ differunt
  Natalibus seu loco. Sunt enim aliæ
    Terrestres.
      Montanæ
        In Iugis montium, **Bitterwurtz.**
        Ad latera. Estreatiuum in saxis & precipitijs montium. **Flůblůmen. Rot flůblůmen.**
      In planicie.
      In vallibus.
      In pratis.
      Circa oppida.
      Circa muros & sæpes.
      In ipsis sæpibus.
      Circa areas domorum.
      In ruderibus.
      Locis saxosis.
      In muris vel saxis
        Naturalibus,
        Constructis.
      In syluis.

* In arboribus vel truncis arborum
  - Viſcum
  - Polypodium.
- In hortis
- In aruis, vt zizania
  - Quieſcentibus
  - Non quieſcentibus.
- Syluestres.
- Cultæ, vrbanæ, vel propter
  - Fructum in cibo.
  - Voluptatem in
    - Colore, vt horti penſiles,
    - Odore.
    - Figura.
    - Vmbra, &c.
- Ambiguæ vel in vtroq; genere, vt cerasi. Vrbanæ verò tantùm nullæ, aut paucissimæ, vt etiam inter animalia.
- Peregrinæ, vt & aliæ quædam, & omnes nobis Aromaticæ,
  - Radice, vt zinziber, zedoaria, cyperus.
  - Semine, cardamomum
  - Cortice, cinnamomum
  - Folijs, vt malabathrum.
  - Liquore, vt balſamum.
  - Duobus vel pluribus iſtorũ.

* Suæ

* Suæ cuiq; regioni.

Aquaticæ: proueniunt enim aliquæ in
Paludibus
Plenis aqua, vt nymphea, lens paluſtris.
Reſiccatis, adiantum Apuleij.
Fluuijs, potamogeton.
Mari
Corallium,
Fucus,
Alga,
Boſtryches,
Ampelides,
Otacides.
Ripis & littoribus, vt ſium, mentaſtrum, ſiſymbrium, Marinas dixeris, in mari naſcentes: Maritimas, iuxta mare.

Tempore differunt plantæ,
Partium anni quibus creſcunt, aut vigent, aut fructum ferunt, &c. Sic aliæ ſunt
Per totum annum.
Vernæ.
Æſtiuæ vel alſioſæ, vt ocymum.
Autumnales, vt caltha.
Hybernæ, vt elleborus niger.
Durationis, vt aliæ ſunt annuæ, aliæ

duobus vel tribus, vt angelica, laser. Vel pluribus annis durant.

Sexu, sic aliæ dicuntur

Mares, nigriores, duriores.

Fœminæ, albiores, fruticosiores, fœcundiores.

DIFFERENTIAE STIRPIVM *secundum partes, (quarum plurimæ ab animalibus mutuantur nomina.)*

Stirpium partes aliæ

Simplices,

Compositæ,

Communes

Omnibus.

Plurimis.

Paucis.

COMMVNES OMNIBVS ET *simplices partes.*

1. Humor natiuus

Expressus, succus, χυμὸς.

E vulnere profluens, liquor, ὀπὸς.

Lachryma, δακρύδιον. Est autem lachryma humor, qui statim desecto

* caudice vel ramo, aut ipso ligno, prosilit & apparet.
 Lacteus,
 Croceus, &c.
 Gummi,
 Resina.

2. Neruus fissilis est, per carnẽ & aliam substantiam meat. Fibræ verò seorsim etiam in radicibus procedunt foras, licet pro neruis aliquando accipiantur.
 Pectines, vt vocant in ligno, nerui esse videntur.

3. Vena maior & crassior neruo, humorem habens & ramulos, in folijs apparet.

4. Interuẽtũ, quod inter venas intercipitur.

5. Caro diuidi potest omnibus dimensionibus, cortici subest.
 Pulpa in arboribus est, quod in animalibus musculum appellamus.
 Tori, κόνδυλοι, prominentes partium tori, & in se pulparum modo collecti, vnde torosum aliquid dicitur.

6. Tunica est tenuis cortex veluti membranaceus, quo arbor vel radix inuestitur. Imò pars omnis suam ceu cutim & putamen habet. Cępe folliculis tunicatum est. In arboribus librum dicimus. Thallia dicitur cæpæ folliculus: In malo punico putamen, malicorium.

Partes aliæ ab animalibus dictæ.

Caput dicitur
Infra, vt in bulbaceis, rotunda radice.
Supra, vt in papauere, vbi & κώδιον priuatim.
Caput etiam vocant extremam vitis partem, id est vltimum & productissimum flagellum.
Vertex,
Cacumen.
Frons, vt paulò post dicetur.
Cerebrum in palma.
Medulla pars similaris, cor, matrix. Hæc alijs est
Multa
Pauca
Fungosa & laxa
Compacta & solidior
Nulla, vt buxo, ebeno.
Ceruix, pars à capitatis radicibus prodiens, prælonga teresq;.
Capillamenta, fibræ, acetabula: vel cirri, si crispentur: in floribus quibusdam croci.
Coma, quicquid hilari venustate, crinium modo, summa ramorum vel coliculorum exornat.
Iuba, arundinacea coma effusa, qualis in milio est, à iubis animalium.

Alæ,

Alæ. Alarum caua, Sinus, μασχάλαι, ex quibus noua semper germinatio prodit: cùm adnata nullam habeant certam partem vnde emergant.

Adnata, Adnascentia, Appendices, παραφυάδες,

Caulium

Radicum.

Brachia, maiores arborum rami.

Latera.

Genicula, vel Artus, in geniculatis vel articulatis.

Caulibus, vnde polygonos & polycnemon dictæ.

Radicibus, vt polygonaton, arundo, doronicum vulgò dictum.

Internodium, inter genicula medium.

Pes, pediculus, petiolus, tenax, μίσχος, quo folium, fructus, aut flos dependet.

Pars

Prona ad terram.

Supina, remotior à terra.

Partes stirpium compositæ, communes plurimorum. RADIX.

Radix, oris instar, ad alimentum attrahendum, vt planta sit tanquam animal inuersum. Sunt autem aliæ

Bulbaceæ,bulbosæ,capitatæ. Radices ipsæ bulbi dicuntur :eæq; vel sunt
- Tunicatæ,vt
  - Cæpe
  - Porrum,&c.
- Solidæ, vt aliquatenus tamen distincta tubera separentur,vt
  - Croci
  - Liliorum.
  - Narcißi
  - Scillæ
  - Arundinum.

Oblongæ,vt in cartilagineis.

Simplices,(quod ad radicem scilicet,quę recta in profundum agitur, & veluti stirps est)vt olerum.

Multiplices,fibratę(per excellentiam nimirum,fibris enim omnino radicē nullam carere putarim) multis adnatis.

Rectæ,

Obliquæ,

Spongiosæ,vt asparagorum, quam radiculas illigatas & connexas, ac multis irretitas capillamētis,spongias & spongiolas vocant.

De radicum diuisione plura leges apud Theophrastum hist.lib.7.cap.2.& 3.Et rursus 7.11.Et lib.9.cap.13.Item in Scaligero in plantis Aristotelis, fortè & in

Anticardano.Lib.16. radices vocat ſynecdochicè pro plantis, quarum radices in vſu medico ſunt,&c. Herbas verò,quarum folia.

2. Pars à radice ſurgens in
Arboribus,ſimplex
Fruticibus,multiplex,
Vt ſunt codex ,caudex, ſtipes,φιτρὸς, στέλεχος.
Stolones,μοσχεύματα, inutilis fruticatio è radicibus : vtilis tamen plantandis nonnullis, vt
Corylo
Meſpilo
Fico
Viti.
Herbis,
Caulis,καυλὸς
Scap⁹,in ſtyli modũ ſurſum proreptãs, à columnaribus ſcapis.
Thyrſus, rect⁹ in virgulę vel teli modũ.
Culmus,κάλαμος, in frumento.
E frugibus ſectos,ſtramen,ſtramentum vel paleam vocant.
Virgultum ſurculus eſt,qui terræ committitur,vt in arborem inſurgat.

3. Caulis
Mollis,vt amplexi caulium.

Lignosus.
Leuis.
Striatus. Striæ partes sunt, quę protuberant & eminent in longum.
Cauus.
Solidus.
Rotundus.
Angulosus.
Latus. Vnde lactuca, πλατύκαυλος.
Teres.
4. Amplexi caules,
Cum capreolis à capiendo, quibus adminicula complectitur vitis.
Cucumis.
Pepon.
Cucurbita.
Vitis.
Cultina,
Syluestris,
Labrusca, quæ fert ὄμφακας.
Caustica, aliâs Viburnum.
Alba, aliâs Bryonia.
Nigra.
Sine capreolis, clauiculæ.
Periclimenon
Volubilis,
Maior,
Minor.

4 Cyclaminum alterum.
Caſſytha,vulgo cuſcuta.
Lupus ſalictarius.

5 Cortex,cuius.
Partes
Tunica, extrior.
Liber,interior,in arboribus.
Differentiæ
Planus.
Aſper.
Hiulcus,quibuſdã vel uti ſquammatus.
Tenuis.
Denſus.
Colore etiam,& alijs medijs differunt.

6 Rami,quibuſdam nodi dicti.
Maiores,tabulata. Aliqui brachia ſcribũt eſſe ramulos.
Minores, ramuli, qui in ſurculos,ſurculi in germina deſinunt. Vocantur & Aſparagi ſeu Turiones, recentia germina ſtirpium,& tenerrima, quæ edendo ſunt:vt Cymæ olerum, braſsicæ maximè, delicatiores coliculi, in quibus florum calyces adhuc includuntur.

7 Termes,ram⁹ cũ folijs & fructu· εἰρεσιώνη.
8 Spadix in palma.
9 Crada in fico.
10 Viticulæ, ζᾶν, id eſt dentes, & flagella

ſunt,vt in vitibus & cucurbitis, oblongiores & productiores ramuli, qui longè vagantur & vicina complectuntur, olim flabella dicta, quòd ventis impetantur. Quidam etiam arborũ cymas flagella vocant.

11 Frons, pro ramo capitur, ſed proprie eſt, quod ipſe ramus circumquaq; producit, multa interdum folia habens, & nonnihil corticis ac velut cauliculi.

12 Virga ex radicibus, aut caudicis lateribus exit, Soboles quibuſdam dicta.

13 In vite palmites, è ſtirpibus ac ſurculis quotannis prodeunt, dictæ quod inſtar palmarum hominis virgulas quaſi digitos ædant.

Pampini, frondentium ramuſculorum comæ, coliculiq; fructum fouentes, & ab impendente vindicantes iniuria: hinc pampinare.

Sarmenta, prǽlongæ virgulæ, in quas vitis luxurians ſpargitur, id eſt, Vitis ipſius brachiorum & caulium ligna, tam dũ ſunt in vite, quam dum execta & exempta ſunt.

Malleolus, nouellus eſt palmes, innatus prioris anni flagello, vbi deciditur ex veteri ſarmento, prominens vtrinq;, & malleoli ſpeciem præbens.

Palma,

Palma, maius flagellum, vnde nascuntur vuæ.

Propago grůbzåben/ vitis vetula depressa, atq; in terram per inflexos arcus submersa, vt ex vna plures emergant.

Gemma vel oculus, in vite & alijs etiam, germinis tuberculum vocatur. Vide Caroli Stephani Vinetum.

ARBORVM DIFFERENTIAE, EX *Theophrasti de hist. plant. lib. 1. cap. 5. & deinceps.*

Notæ asteriscis distincta poterant hic omitti, (quanquam Theophrastus ponat) quoniã infra repetuntur. Vt vrbanæ etiam & sylnestres in differentijs locorum. Durum, læue, pulchrum & contraria: corticis ferè aut ligni vel caudicis differentia sunt. Adijciuntur autem tanquam obiter, aliarum quoq; stirpium differentiæ.

ARBORVM differentia, quæ cæteris etiã stirpibus in plurimis accommodari possunt, sumuntur ex his generalioribus locis, nempe

1 A toto, siue tota substantia
2 A locis, in quibus proueniunt.
3 A partibus singularibus. Sũt autem
4 Caudex.
5 Rami.

6 Cortex.
7 Lignum & caulis.
8 Medulla.
9 Radices.
10 Nodi.
11 Folia.
12 Semina.
13 Flores.
14 Fructus.

De quibus sigillatim tabulis per numeros destinctis agemus ordine.

ARBORVM DIFFERENTIA I.
quæ à toto, vel quæ ad substantiam totam refertur, de qua Theoph. 1. 23.

Sunt autem arbores aliæ
Vrbanæ
Syluestres. quædam enim cultu deteriores redduntur, vt abies, pinaster: & in omni stirpium genere, quæ loca frigida niuosaq; adamant.
Fructiferæ, steriles.
Germine vel fructu præcoces, πρωϊβλαστῆ, πρωϊκαρπα, ὀψίκαρπα.
Floriferæ, ἀνθητικά. Flore carentes, ἀνανθῆ.

Magnæ,

Magnæ, paruæ. Itemque alię (quæ huc referri possunt, ex cap. 14.

Excelsæ, vt abies, & quæcunque simpliciore caudice assurgunt, nec radicibus nec ramis multis præditæ.

In profundum descendentes, (suis radicibus.)

*In ramos illico sparguntur, vt malus.

*Ramosæ, & molem superiorem grandiorem gestantes, vt punica.

¶ Fiunt autem hæc singula vel

Natura

Arte & cultu.

¶ Adhęc plurimum refert alimentum, locus & cultus. Eædem enim si crebræ ferantur, excelsæ gracilesq; redduntur: si raræ contrà. Et si statim ramos succidas, excelsæ, vt vitis: si relinquas, breues assurgent. Olera etiam nonnulla arboris figuram capessunt. Omnia locis suis melius augescunt. nam & inter congenera, quæ suis in locis manent, enodiora, ampliora, pulchrioraq; extant. Et in totum syluestris materies pulchrior & commodior & copiosior parte montis aquilonia, quā meridiana enascitur.

Duræ,molles.

Læues,asperæ.

Cortice.

Folijs.

Pulchræ,deformes,

Fructus

Boni

Praui,

Syluestres quidē plura ferunt:sed vrbanæ meliora, suauiora, & in totum temperatiora.

Folia amittentes. Perpetuò virentes.

Plantæ quædam in totum folijs carēt.

A loco,differentia II.

Ex arboribus nascuntur aliæ in

Aquaticis

Paludibus,τέλμασι. Quędā palustres (ἕλεια) omnino sunt,vt salix,& platanus.

Lacubus,λίμναις.

Fluuijs.

Mari

Minores,in nostro.

Maiores,in rubro.

¶ Plantæ quædam nisi in solo madente nasci non possunt: quædam nascuntur quidem,sed longè deteriores.

Aridis

Aridis
Terrenis.
Littoreis:vt ex minoribus quædam.
Vtrobique, quas amphibias dixeris, vt myrtum, salicem, alnum.
¶ Addi possunt vrbanæ, syluestres: & syluestrium aliæ montanis, aliæ planis gaudent, &c.

A partibus, differentia multiplex: & primo III. in genere.

Arbores differunt suis partibus: sunt autem aliæ
Generales: quoniam aliæ alias
Habent: sed vel
Plures
Pauciores
Dissimili modo, &c.
Non habent.
Particulares, cuius generis prima differentia sumitur, à

A partibus differentia IIII. &c.

4. Caudice: qui est aut
Procerus μακροστελέχη.
Breuis βραχυστελέχη.
Rectus ὀρθοφυῆ.

Con-

Contortior, σκολιώτερα.
Simplex, μονοστελέχη.
Multiplex, πολυστελέχη.
Sic in herbis μονόκαυλα, δίκαυλα, ἄκαυλα. Cæterum in arboribus μονοστελέχη eadẽ ferè sunt quæ ἀπαλάβλαστα: & πολυστελέχη, quæ παραβλαστικά.
Herbis nullus, ἀστελέχη.
Crassus, tenuis.
¶ Olea & oleaster caudicum cauitate, vitio peculiari laborant. cap. 13.

5 Arbores differunt ramis, κλάδοις, qui vel sunt
Multi, πολύκλαδα.
Pauci, ὀλιγόκλαδα, vt palmæ.
Crassi, Tenues.
Validi, Infirmi.
¶ Nodorum, qui rami maiores sunt, differentia, inferius habetur.

6 Arbores differunt Cortice
Tenui, Crasso, λεπτόφλοια, παχύφλοια. Læui,

Leui, Aspero. λειόφλοια, τραχύφλοια.
¶ Quædam dum adolescunt læui sunt cortice, cū senuerūt, aspero.
Dissecto, vt vitis, ῥιζόφλοια, quibus cortex radicis speciem gerit, Gaza. Ego σχιζόφλοια legerim.
Deciduo, vt potulaca, arbutus.
Carnoso, vt suber, populus, σαρκώδει.
Neruoso & macilente) ἰνώδει κὴ ἀσάρκῳ) vt vitis, (arundo, triticum.)
Multiplici tunicis, πολυλόπῳ, vt tiliæ.
Simplici tunicis, μονολόπῳ, vt fici, arundinis.
7 Arbores differunt ligno et caulibus idq́ vel
Partibus. Sunt enim alij vel alia
Carnosi, vt roboris, fici, σαρκώδεις.
Macilenti, ἄσαρκοι, vt cedri, cupressi.
Neruosi, ἰνώδεις, talia enim ligna sunt abietis & palmæ.
Enerues, (In Græco est μανά.)
Venosa, φλεβώδη.

Venis priuata, ἄφλεβα.

Et insuper inter frutices & suffrutices caulis quarundam est,

Geniculatus, arundini

Spinosus, rubo.

Inseptus (indistinct⁹) et ęqualis, ἀδιάφρακτ☉ καὶ ὁμαλὸς, iunco.

Qualitatibus, vt

Duritie, Mollitie.

Lentitia, Fragilitate

Leuitate, Grauitate, &c. Suber viride statim leue est: salix sicca, bux⁹ & eben⁹ ne siccæ quidē. Buxus & ebenus grauia sunt densitate: robur, quia terrenum.

Item quod alia sunt.

Fissilia, εὔχιστα, vt abies propter meatuum rectitudinem.

Fragilia, εὔθραυστα, vt olea: propter obliquitatem & duritiem materiæ.

Enodia, ἄοζα, vt sambucus.

Nodosa, ὀζώδη, vt abies.

Flexibilia, εὐκαμπτα, vt tilia propter humoris lentitiam.

8 Arbores differunt Medulla, μήτρα, quoniam alia

Habent, eaque vel

Carnoſam, vt vitis, ſambucus.

Lignoſam, vt abies, pinus: & quidē hæc præcipuè quod tædæ plurimum in ſe gerat.

Duriorem & ſpiſsiorem, cornus, ilex, robur, cytiſus, morus, celtis. Harum omnium, Medulla nigra eſt, & durior ligno ſuo, ideoque flecti non ſuſtinet. In robore priuatim melandryon vocatur à colore nigro.

Solutiorem, μανοτέραν.

Minus ſolutam.

Membranis ſimilem, ὑμενώδη, vt

Arundo,

Ferula, & alia inter fruticoſa vel ſuffrutices.

Arbores verò nullæ vel raræ.

Magnam & perſpicuam, vt ilex, robur, & aliæ prædictæ.

Incertiorem, (minus conſpicuam) vt olea, buxus, haud enim ita in his diſtincta ſpectatur. Quamobrem ſunt qui eis medullam non in medio, ſed per totum lignū diſperſam eſſe affirment,

Nõ habẽt,vt videtur, ſambucus & palma.

9 Radicibus differunt arbores. Sunt enim alijs. Cap.9.

Multæ longæq; vt fico. καὶ μακρόῤῥιζα.

Paucæ,vt punicæ,malo. πολύῤῥιζα,ὀλιγόῤῥιζα.

Craſsiores. Tenues omnes,vt viti. Inæquales,vt lauro.

Vna,μονόῤῥιζα, vt abieti, pino: ita vt vna prægrandis in imum deſcendat, paruæ aũt complures ab ea exeant.

Harum rurſum quædam mediam radicem

Maiorem & profundiorem habẽt, vt amygdala.

Paruam: cæteras verò grandiores contortioresq; ὥσπερ κεκαρκινωμένας,vt olea.

Læues,Aſperæ.

Saræ, Spiſſæ & diuerſæ. Omnium quidem radices rariores corpore partibus ſuperioribus ſunt.

Neruoſæ,ἰνώδεις,vt abietis. Carnoſæ, vt roboris.

Nodoſæ villoſæq;. ὀζώδεις καὶ θυσανώδεις,vt oleæ. Tenuiores enim radices multas & confertas emittit.

Altæ,

• Altæ, vt robori, βαθύῤῥιζα. Fico radices profundiores: item omnibus raris & rectà descendentibus. Stirpes circa vigorem longiores & profundiores radices habent quàm vetustę. Summæ terræ adhærentes, vt malo, cupresso, ἐπιπολαιόῤῥιζα. Profundiores quidem & simpliciter longiores fiunt, si solum sit leue, rarum, & facilè transmeatu.

Rectæ & æquales. Obliquæ & inæquales, idq; natura, vt lauro, oleę, non tantum loci obstantis ratione, vt fico & alijs.

Prolem sursus versus procreant, vt vitis, παραβλαστικαὶ εἰς τὸ ἄνω. Non procreant, vt abies, ἀπαράβλαστα.

¶ Radices omnes medullam habent, vt & caudices & rami. Omnes prius crescunt quàm superiora: nec altius descendunt, quàm Sol penetrat.

¶ Suffruticum quoque, herbarum, reliquorumque, eædem ferè differentiæ sunt: nisi quæ penitus radice carent, vt tuber, fungus, cranium.

In cæteris enim Radices vel sunt Cap. 10. & 11.

Numerosæ, vt tritico, ordeo, tiphæ, et huiusmodi. Πολλύῤῥιζα.

Paucæ, vt leguminibus.

Singularis, vt maiori parti olerum, sed quædã propagines (ἐπιφυάδας) magnas subgerunt, vt apium, beta: quæ pro corporis sui ratione altius quàm arbores sanè radicantur.

Carnosæ, vt raphano, aro, betæ, asphodelo, croco, perdicio, vingo in Ægypto: & arachidnæ, &c. silphio, magydari.

Magnæ & carnosæ, vt ferulaceis.

Lignosæ, vt erucæ, ocymo: & syluestribus magna ex parte, quibus non protinus plures & fissæ exeant, vt tritico, ordeo, & priuatim dictæ herbæ. (his enim statim finduntur.)

¶Annua & herbacea omnia radicib, vel

Statim fiduntur in partes æquales.

Vnam aut duas magnas emittũt, è quibus prodeunt minores.

Quædam quasi ex carne & cortice constantes, vt raphanor ũ & raporum (cartilagineæ Plinio.)

Geniculatæ, vt graminum, & omnis generis harundinacei, caulibus seu calamis suis supra terram similes.

Tunicis multiplicibus constantes & corticosæ

ticosæ, λεπυρώδεις ἢ φλοιώδεις: vt scillæ, bulbi, cepæ. Videntur autem hæc omnia, & in vniuersum quæcunque capitata terraque condita sunt, (κεφαλοβαρῆ καὶ κατάρριζα, malim, quæcunque capitata sunt, & radiculas à capite deorsum duntaxat emittunt) duplex quodammodo genus radicis habere: nempe carnosam illam & corticosam: & eas (minores fibras) quæ ab illa proueniunt. Videntur enim toto genere differre, non crassitie tantum & tenuitate vt in alijs radicibus. Aut fortè caput illud quasi cyma seu fructus est: non enim omne quod infra terram, radix est, vt neque tuber. Fibræ verò tantum quæ deorsum dependent, propriè radiculæ.

Magnæ, frequentes & validæ, vt capitatis iam dictis, item gramini & harundinaceo generi.

Radicibus præterea

Succi omniũ insuauiores (δεινότεροι) quam in fructu suo habentur, & quarundam amari cum fructus dulcis sit.

Hinc fit vt radices quædam sint.

Medicatæ, φαρμακώδεις.

Odoratæ, θυώδεις, vt iridis.

Radices quædam aliquid ſingulare habent:

Vt quæ prodeunt

E germinibus, vt in fico Indica (cuius germina ad terram reflectũtur, radicanturq; in toto circuitu, ita vt caudicem non attingant.)

E folijs, vt in herbula quadam circa Opũnta, quæ etiam ſuauis in cibo eſt.

Lupinum terram amat, terraq; operiri non vult, Plin. 18.14. Et mox, Tellurem adeò amat, vt quamuis frutectoſo ſolo coniectum inter folia vepresq;, ad terram tamen radice perueniat. (Gaza ex Theophraſto, aliter vertit, nec placet.)

10 Arbores differunt Nodis, ὄζοις.

Sunt enim arbores aliæ

Nodoſæ, ὀζώδεις, vt olea, pinaſter, oleaſter, idque vel

Natura. Sic paucos nodos habent ſambucus, laurus, ficus, & omnia quibus cortex læuis, quæuè concauo & laxo corpore ſurgunt. Spiſſæ etiam materiæ arbores, nodoſiores quàm

quàm raræ ſunt:item rarius conſitæ nodoſiores, breuiores, contortioresq;,quàm denſius conſitæ.

Loco,nam quæ in vmbroſis & à vento ſilentibus & dilutis locis naſcuntur, ferè enodia ſunt:contraria verò,nodoſæ,Montanę campeſtribus,& ſiccæ paluſtribus nodoſiores. Syluestres vrbanis, tum ſimpliciter, tum congeneres.

Enodes,ἄοζοι,id eſt,paucis nodis prędıtæ : nam prorſus enodes ſtirpes nullæ ſunt in arborum genere:ſed inter paluſtria,vt iuncus,tipha.

Nodi quibuſdam

Inordinati,ἄτακτοι,& vt fortè euenit.

Ordinati, τεταγμένοι,tam interuallo quàm numero , ob id eas egregias vocant, δένδρα ἀξιολογώτατα.

Conſtant enim aliæ nodis

Binis, δίοζα.

Ternis, τρίοζα.

Pluribus.

Quinis,πεντάοζα.

Pares ferè vndiq; magnitudine.

Aſsiduè grandiores,quo propius craſ-

ſiori adiacent parte, vt in oleaſtris apparet, & in arundinibus, quarum geniculus veluti nodus eſt.

Inuicem reſpondentes κατ' ἀλλήλους, vt oleaſtrorum.

Promiſcui, ὡς ἔτυχεν.

Recti & quodammodo infixi tum nodi, tum rami, abieti, cęteris minimè, quam obrem abies validiſsima eſt.

Faciebus belluarum ſimiles, mălo peculiariter, eſt enim vnus prægrandis, alij circa eum parui complures.

Cæci, τυφλοὶ, quibus nullum germen enaſci poteſt, idq; vel

Natura

Læſione.

Fiunt autem cum pars arboris ictu lęſa, ad vulnus conſolidandum enitens, oris vndique plagis circumactis, callo cicatriceq; tumuerit. Hoc craſsioribus ramis potiſsimũ euenit, nonnunquam etiam caudicibus.

Fœcundi, γόνιμοι.

¶Quibuſdam veluti cradæ (nam propriè dicta cradatio, κράδος, fico euenit, cùm rami eius quos cradas peculiariter vocant, areſcunt.) gignuntur, ceu vlmo, robori,

bori,& præcipuè platano,quæ si asperis,aridis, ventosisq́; locis stent, ita omnino fiat necesse est.

Ramus proximus terræ, & quasi iuxta caudicis caput,senescens crassior redditur.

¶Nonnullæ gongros à quibusdam vocatos habent,vel simile quid pro arboris natura.Gongrus enim oleæ fermè peculiaris est morbus, quem alij premnum, alij crotonam, alij aliter nominant.Rectis vnistirpibus minusq́; ab imo plantigeris, id aut nullo pacto,aut minus accidere solet.

Ramuli omnium nodosiores semper videntur, quod minimum ijs internodium interiacet:vt ficulnei qui nuper prouenerint, & vitis palmitum sumitates.Est enim gemma in vite,vt geniculum in arundine,nodus in cæteris.

II.Arbores vel plátę differũt folijs,φύλλοις.
Secundum hæc enim Plantæ
Aut semper virent,vt
Arbores
Vrbanæ : Olea,palma,laurus, myrtus, pini, (πεύκης,)genus quodam,cupressus.
Syluestres:abies, pinaster, iuniperus, smilax (taxus Plinio) thuia,

phellodrys, tilia, cedrus, picea, myrica, buxus, ilex, aquifolia(ἀγρία) celastrus, philyra(φιλύκη) acuta spina, apharca (quæ monte Olympo proueniunt.) Item terebinthus, laurus. ¶ Potulaca & arbutus, cacuminibus perpetuò virent, folia inferiora dimittunt.

Frutices, edera, rubus, harundo, rhamnus, cedrula.

Suffrutices herbæq́;: ruta, brassica, rosa, abrotonum, samsucum, serpyllus, papauer, & complura syluestrium. ¶ Origanum, apium, equapium, cacuminibus perdurant, amissis reliquis. Ruta etiam affligitur atq; mutatur.

¶ Omnia quæ perpetuò virent, folijs angustioribus sunt, & pinguediné quandam suauemq́; olentiam reddunt Sed hæc quoq; non semper eadem durant, verum alia proueniunt, alia exarescũt, idq́; circa æstiuum solstitium.

¶ Nonnulla quanquam sua natura semper virere nequeũt, tamen ex loci causa folia nunquam dimittunt, vt quæ in Elephantino agro & Memphi proueniunt, &c.

Aut folia abijciunt. Omnes quidem autumno

tumno & per autumnum, sed aliæ

Ocyus. ¶ Decidunt sorbo vniuersa, cæteris paulatim, Plinius.

Tardius, vt quædam etiam ab hyeme occupentur.

¶ Quædam germinant præmaturius, & tamen tardius folia dimittunt, vt amygdala. Quędam ferè germinant, nec tamen tardiùs abijciunt, vt morus.

¶ Regio solumq; madidum ad perdurandum conferunt. In siccis & omnino tenuibus locis natæ, prius folia deperdũt, & veteres priusquam nouæ: quædam & antequam fructum percoquant, vt piri syluestres.

Folia aut sunt

Sibi dissimilia, vt quæ

Noua orbiculantur, veterata in angulum exeunt (in quod omnium mutatio desinit) vt populi, crotonis.

Edera contra.

Vertunt partes supinas mox post solstitium æstiuum

Olea

Tilea

Vlmus

Populus.

Sibi ſimilia , vt in cæteris arboribus omnibus.

Ampla ſeu lata:viti, fico,platano.

Anguſta,oleæ,punicæ,myrto.

Rara,vt pino,abieti,cedro, σπανόφυλλα, Plinius τριχόφυλλα legit, vertit enim capillata,pino,cedro. Rara verò inferius,vt ſequetur.

Carnoſa,quia conſtant pulpa

In rotunditatem

Cupreſſo,myricæ,Arboribus,

Cneoro,ſtœbe,Fruticibus,

Sedo,polio,Herbis.

In latitudine,vt betæ,braſsicæ,rutæ.

Harundinacea,καλαμόφυλλα,vt palmę, coici,cæteriſq; ſimilibus, quæ folijs angularibus conſtant,vt harundo,gladiolus,butomus,& cætera paluſtria. Horum folia quaſi ex duobus conſtare videntur,mediumq; veluti carinam habere,vnde & cæteris meatum medius amplus porrigatur.

¶ Omnia folia parte prona ſupinaq; inter ſe diſtant:ac cæterorum pars ſupina viridior leuiorq; eſt:neruulos enim & venas in pronis habent,vt manus. Oleaginorum verò pars ea ipſa candidior,minuſq; leuis. Edera quoq; frondes lęues ſupernè

ſupernè habet (Neruos callum & articulos ſuperius habent, inciſuras verò ſubter, vt manus humana, Plin.)

¶Omnium folia quotidie ad Solem oſcitant, interiores (inferiores, pronas) partes tepefieri valentia, Plin. Theoph. vt ſæpè dubium ſit vtra pars potius ad ramulum vergat, &c. Theoph.

Differunt figura

Angularia, γωνιόφυλλα. Vide Harundinacea.

Orbiculata, vt piri.

Oblonga, vt mali.

In acutum producta, & in angulum depreſſa, vt ſmilacis, εἰς ὀξὺ προήκοντα, καὶ παραγωνίζοντα. Plinius vertit angulosa ederæ.

Multifida & quaſi ſerrata, ἔυσχιστα, καὶ οἷον πριονώδη, vt abieti, ſilici. Inſecta pectinum modo, piceæ, abieti, Plin. Vitis quoque aliquatenus fiſſa, (σχιστὰ) laciniata & (vt ita dixerim) cruciformia σκολοπώδη.)

Inſecta, (ἐντομὰς ἔχοντα) vt vlmi, roboris, coryli.

Cum extrema, tum lateribus ſinuata (πα

ἐγκαθίζοντα,vt ilicis,roboris,ſmilacis, rubi,paliuri. (Sinuoſa toto ambitu robori:ſpinoſa cute,rubo,Plin.)

Extremitate pungentia,pini,laricis, abietis,cedri & cedriæ.(Plinius legit agriæ, id eſt aquifoliæ.)

Spinas pro folijs arborum nulla habet,ſed inter ſuffrutices φυλλάκανθα.

Acorna.

Drypis.

Acanus.

Et omne ferè genus ſpinoſorum.His enim omnibus loco folij ſpina oritur. Quod ſi quis hæc folia eſſe negauerit,carere folijs ea omninò ſequetur, vt quædam aculeata quidem ſint,folium verò habeant nullum ceu aſparagus.

Differunt pediculo,alia enim

Habent

Longum,vt vitis,edera,

Breuem,

Tremulum,vt populi folia, quæ & ſola inter ſe crepitant,Plin.

Adnexum, vt platanus,vitis.

Quaſi infixum, vt olea.

Carent,vt ſcillæ,bulbi,ἄμισχα.

* Prodeun-

Prodeuntia ex
Germine,plerisq;
Ramis
Caudice,vt robori.
(Caule, in suffruticibus quibusdam & herbis.)
Radice illico,oleribus plerisq;, vt intybo erratico,cæpe,allio, & bulbosis omnibus, quorum non solum quod primò oritur, verumetiam caulis omnino sine folijs est. Quorundã folijs iam perfectis caulis assurgit,vt lactucę,ocymi, apij & frumentorum. Item nonnulla ex his caulem primò mitem,post horridulum spinis gerũt,vt lactuca & cuncta folia spinosa redduntur.Atq; etiam magis in fruticum genere, vt rubus, paliurus.
Mali quodam in genere parua medijs pomis emicant folia, interim & gemina, Plinius,
Multa,pauca.
Lata,Angusta.
Plinius aliter:Iam densa ac rara, semperq; lata rariora.
Ordinata, Myrto. Inordinata plerisq; alijs,(pomis,Plinius.)
Concaua,in genere olerum,cępa,gythyũ.

Aspera, Læuia, Aculeata. Sine aculeis.

Fructum interceptum gerentia, vt laurus Alexandrina quę fructum super folijs gerit.

Ramulosa, vlmo, & cytiso, Plin.

12. Arbores differunt seminibus. Theoph. lib. 1. cap. 18. Plin. 15. 28. ¶ Semen partium omnium postremum est: hoc humorem caloremq; insitum in se habet: qui cum desierint, semen infœcundum sicuti vrinum ouum relinquitur.

Quorundam semen protinus post tegmen ambiens subest, vt palmæ, nucis, amygdalæ, quibus ambientia plura vtique sunt, ceu palmæ.

Quibusdam caro & nucleus interiacent, vt oleæ, pruni. ¶ Huic distinctioni fortè eadē est, * quæ paulò post sequetur: Semina (inquit) quibusdam protinus carnosa, ceu illa quæ nucum & glandium genere cōprehenduntur. Quibusdam caro in nucleo est, ceu oliuæ, lauro & alijs.

Hæc ferè obscura.

¶ Hæc obscuriora videntur: & nihil tale lego apud Plinium.

Non desunt quibus in nucleo tantùm, vel nucleacea & quasi retorrida cōstēt, ceu cnico & similibus: nec non & multis oleribus.

oleribus. Palmæ quidem euidentiſsima. Cauitatem enim nullam habent, ſed tota plena atq; perſolida ſunt : quanquam his quoq; humor quidam calorq́; ineſt.

Semina quædam
- Includuntua
  - Siliquis λοβοῖς, vt
    - Annua quædam.
    - Legumina, & ſylueſtriũ alia cõplura.
    - Arbores, vt ſiliqua, cercis & colœtia, circa Liparam.
  - Folliculis, ὑμέσι, ex annuis quædam, vt triticum, milium.
  - Vaſculis, ἀγγείῳ, ἐναγγειόσπερμα, vt papauer & ſimilia: nam ſeſamę modus quidam peculiaris eſt. ¶ Nullum in vaſculo ſemen arboris eſt, niſi conum vaſculum dixeris, quod abſolui de fructibus poteſt.
- Nuda
  - Sunt, vt olerum pleraq;, anethum, corianiſum, fœniculum, &c. γυμνόσπερμα.
  - Arborum nulla ſemine nudo eſt, ſed obducto aut
    - Carne
    - Cruſta vel cute pelliculari ceu glãs & euboicum (id eſt iuglans.)
    - Lignoſa, ceu amygdala & nux (auellana ſcilicet.

Congesta atq; promiscua, ἀθρόα μετ' ἀλλήλων. Et horum quædam

Putamine aliquo communi aut tunica continentur, vt punicæ, mali, piri, vitis, fici.

Nullo communi (tegmine) includuntur: vt ex annuis spicata, nisi quis spicam ipsam ambiens quoddam esse putârit. Quod si ita sit, racemus quoq; in se habebit, & reliqua quæ racemata æduntur, quæq; vniuersa ob fertilitatem virtutemq; soli prodeunt: quemadmodum in Syria & alibi oleas fructificare affirmant.

Discreta atq; distantia (διεςῶτα καὶ χεδ' ὄν) vt cucurbitæ, cucumeris: & inter arbores, fici, mali. (Sed ficum & malum inter ea etiam numerat quæ congesta aliquo communi tegmine continentur.) ¶ Plinius videtur pro hac diuisione hæc verba posuisse: Quædam inter se densa, vt vuæ, sorba: quæ ramos circundata ex omni parte vuarum modo degrauant. Alia rara, vt in persicis. Quædam aluo continentur, vt granata.

Dependent alia congesta

Pediculo vno & singulari, vt de racemis spicisq;

ſpicisq; diximus (vuæ omnes in ſcapo vno, &c. grana in vna ſpica.)

Secus, vt grana punici, vbi vnumquodq; ſemen ſeorſim acceptum, principium annexus propriũ habere videtur. In ficubus id minus euidens eſt, quòd earum grana nimio humore conculcentur: Qui quidem humor in eis vnus granis omnibus communis eſt: in punicis verò ſu⁹ cuiq; grano peculiaris humor inhæret.

¶ Plinius hunc locum, ita voluiſſe reddere (aut ſaltem imitari) videtur. Dependent alia pediculis, vt pira. Alia racemis, vt vuæ, palmæ. Alia & pediculis & racemis, vt ederæ, ſambuci. Alia ramo adhærent, vt in lauro. Quædã vtroq; modo, vt oliuæ: nam & breues pediculi & longi. Hæc ille. Sed pręter Theophraſti ſententiam: fructuum enim hæc potius quàm ſeminum diſtinctio eſt.

¶ Differentiæ ſecundum figuras totaſque formas omnibus ferè exploratæ habentur, vt explanatione nõ egeãt. Vnũ hoc dicemus, quod fructus nullus rectilineus, neq; angularis.

13. Arbores differunt floribus. Sunt autem alij, Cap.21.lib.1.

Lanuginei, χνοώδεις: vt vitis, mori, ederæ.
Foliati, φυλλώδεις: vt amygdalæ, mali, piri, pruni.
Grandes ſatis, (vt cucurbitis.)
Puſilli, vt oleaginei, quanquam foliati.
Vnicolores Bicolores.

¶ Arborum quidem flores pleriq; vnicolores & candidi ſunt, punicæ tantùm phœniceus, & amygdalis quibuſdam rubicundi. Ex vrbanis alia nulla bicolor: & ſi quæ ſit, ſylueſtris fuerit, vt abies, cui flos croceus. ¶ Annorum flores pleriq; bicolores exeunt, & duplices, (διπλοῖ.) Duplices dico, quòd in flore alterum florem inſidentem mediũ gerunt, vt roſa, viola nigra, lilium.

Nonnulli folio vno emergunt (μονόφυλλα,) deſcriptionem tantùm plurium oſtendentes, vt flos iaſionæ, &c. Oleæ quoq; flos penè talis eſt.

Copioſus & creber eſt punicæ, & amplitudinem ſui quodammodo poni æmulatur.

Plantarum congenerum aliæ
Florent, vt palma mas.
Non florent, vt palma fœmina, quæ protinus fructum promit.
Simplices & ſteriles, ceu

Cucu-

Cucumerum, qui postremis sarmentorũ emergunt.

Mali medicæ, illi qui velut colum quandam in medio non habent.

Genus etiam vitis quoddam & punicæ, fructum perficere nequit, sed ad florem vsq; generatio tantùm peruenit.

Differentes situ, nam alia, cap. 22.

Florem circa fructum ipsum producunt, vt vitis, olea: cuius postremi flosculi perforati spectantur.

Complura fructũ in medio floris tenent.

Super fructum ipsum florem insidentem emittunt, vt punica, mâlus, amerina, prunus, myrtus. Et in fruticum genere rosa, maiorq; pars coronariarum: semen enim sub floribus habent, quòd potissimum in rosa conspicitur.

Simili modo & herbaceorum nonnulla, vt gith, (anthemion.) Et in olerum genere pepo, cucurbita, cucumis. Omnibus enim flos in postremo fructus, & crescentibus fructibus flos diu infixus seruatur.

Cum seminibus ipsis flores ædunt, vt acorus, cnicum. & omnia quæ florem folio numeroso producunt. (πάντα τὰ ἀνθώδη.) Singulis enim seminibus singulos flores annexos gerunt.

Peculiari quodam modo florem in totis fructibus habent, neq; postremis insidentem, neq; in singulas partes ambientem, sed in medijs inculcatum, nisi fortè concerni nequeat propter lanuginem:ceu edera,morus.

14. Arbores differunt fructibus, quos gignunt,aliæ ex
 Surculis
  Nouellis,vt ficus & vitis.
  Annotinis, vt olea, punica,mâlus,amygdala,pyrus, myrtus, omnesq; ferè similes.
  Vtrisq;,vt mali biferæ, & si quæ alia bis fructificat.
 Caudice,vt morus Ægyptia : quam tamen alij ex grandibus ramis fructificare aiunt.
 Grandibus ramis,vt siliqua arbor,quæ ficus Ægyptias producit.
 Cacuminibus, ἀκρόκαρπα: plura ex alijs quàm ex arboribus,vt
  Frumentorum quę spicā pariunt.
  Fruticū,erica,piræa,amerina.
  Olerum, quibus radix capitata.
 Lateribus,πλαγιόκαρπα.
 Parte vtraq;,tam arborum quædam, vt olea

olea aliquando, quod copiæ indicium esse fertur: quàm olerum, blitum, attriplex, brassica. Palma etiam fructũ quodammodo cacumine gignit, vt & folia & germina.

¶Fructuum differentias secundum odores, sapores, & consistentiam: quære supra, vbi inter partes similares primas de humore diximus.

Finis diuisionum in primum Theophrasti librũ, de historia plantarum, anno 1552.

TABVLA DE FRVCTIBVS ARborum, *ex Plinij lib.*15.*cap.*24. *potissimùm:*

Fructus arborum aut sunt foris
Carnosi, vt
Poma in genere dicta, (*ὀπώρα.*)
Mâla tum reliqua, tum cotonea per excellentiam *μῆλα* dicta: & in alijs generibus, persicum, medicum siue citreum & punicum: cuius tamen non caro sed acini, nec foris, sed intus, edendo, sicut & citrei, nõ quod foris est, sed pars interior succo &

carne constans, edi solet,&c. Cotoneorum alia mâlis, alia piris propiora sunt.

Pira, pruna, è quorum genere & Armeniaca sunt.

Mespila, sorba fructus Perseæ.

Ficus communis, Cypria, Ægyptia(an ad Mora?) Palmulæ & muza dicta.

Myxa(& Sebesten.)

Aliud corpus est terrestribus fragis, aliud congeneri eorum Vnedoni.

Cerasa medio inter baccas acinosque genere.

Mora

Arborũ, cõmunia. (An alia Ægyptia?)

Ruborum, communis, chamæbati, Idæi duplicis.

Acini, vt vuarum, ederæ, sambuci, (Ribes vulgò dicti,&c.) Punici mali acini soli & interius sunt & angulosi: nec cutis vlla singulis, præter communem, quæ est candida, totisque succus & caro est, ijs præcipuè quibus paululum inest ligni.

Baccæ, vt oliuæ, lauri, corni, myrti, lentisci. Aquifolij quidem & spinæ(albæ nimirum hodie cognominatæ) sine succo. ¶Baccæ & acini quid differãt non

non ſatis explicauit Plinius:ſed videntur acini complures ſimul iungi, minores plerunq; & ſucculenti: baccæ pauciores & ſicciores ferè,&c.Germanica lingua diſcrimen non habet.De baccis vide plura apud Plin.lib.15.cap.28.

Medio inter baccas acinoſq; genere,pomis adnumerauimus. ¶ Taxi fructus ſui generis eſt. ¶ Frutices pleriq; acinos ferunt,pauci fortè baccas.

Duri,& ceu cruſta operti,teſtâue.

Nuces

Iuglandes

Auellanæ(Piſtacia.)

(Balanus,Myrepſica,)nux muſcata vel myriſtica,ſimili iuglãdiũ,operimẽto.

Amygdalę,tenuiore ſed ſimili iuglandium ſummo operimento ſecundo putaminis(ligni ſcilicet.)Nucleus diſsimilis latitudine & acriore callo.¶Per ſicum fortè inter poma nuceſq; ambigere dixeris.

Nuces pini aliarumq; coniferarum: & oxyę vulgo fagi:Nux cupreſsi,piceę, pinaſtri, piceaſtri, &c. coni potius quàm nuces dici debent.

¶ Hæc verè oſtracodermis animalium conferri poſſunt, ob teſtam duriorem. ¶ Nux Indica,Nux vomica.

Glandes: quarũ minus dura eſt cruſta, ceu malacoſtracis animalium. Glandi ferarum arborum diuerſæ ſunt ſpecies, vt quercus, robur, eſcul⁹, cerrus, ſuber, ilex, fagus veterum Græcorum.

Nuces vocamus & caſtaneas, quanquã accommodatiores glandium generi. Armatum echinato calyce vaſũ, quod inchoatum in glandibus, Plinius.

Balanus cognomine myrepſica, inter nuces eſt.

¶ A nucum natura haud procul abeſſe videtur & prædulces ſiliquæ, niſi quod in ijs cortex ipſe manditur, Plinius. vulgò S. Iohannis panem vocant. Huc & ſiliqua Ægyptia vel atra quibuſdam cognominata caſſia hodie medicis, pertinet. Arbores quidem tam paucæ ſiliquas gerunt, de vna & altera tantùm Theophraſtus ac Plinius id prodiderunt, nempe Colutea, ni fallor: ſed Anagyris quoque & laburnum ſiliquas habent: & Acacia. Sicut & in pappos abire fructum, ſoli arborum coggygriæ Theophraſtus: quod tamen in vite ſylueſtri & in cotino nos obſeruauimus.

TABVLA DE IIS QVAE E RO-
*bore enaſcuntur, ex lib. 9. Theophra-
ſti hiſt. Cap. 8. & 9.*

Robur, δρῦς, arborum omnium præter fru-
ctum ſuum alia plurima gignit, vt
Gallam
Paruulam, (& læuem)
Reſinoſam aliam & nigram.
¶ Galla deterrima ex robore: ſignum
eius quòd cauernæ translucent, Pli-
nius.
Mori ſpecie quiddam durũ & fractu dif-
ficile, id tamen rarum.
Αἰδοιῶδες, id eſt, effigie colis quiddam,
quod cũ perficitur, durũ quid parte e-
micáte & perforatũ, & tauri caput quo-
dammodo æmulans profert: id perru-
ptum nuclei oleæ ſpeciem initium o-
ſtendit.
Pilum, πῖλον. Hic pilula eſt lanacea, σφαι-
ρίον ἐριῶδες, Plinius videtur legiſſe
καρυῶδες. Mollis, ſed nucleo (περιπυ-
ρηνίȣ) durior, qua in lucernarum lu-
minibus vtuntur. Flagrant enim probe,
vt galla nigra. (Naſcuntur in eo & pi-
lulæ nucibus non abſimiles, intus ha-

bentes flocculos molles, lucernarũ luminibus aptos: nam & ſine oleo flagrat, ſicuti galla nigra, Plin.)

¶ Pilulam comigerá, cætera inutilem, verno autem tempore ſucco melligeno inficientem tum tactu tum guſtatu.

Pilulam aliam in ramorum alis ſine pediculo, concauoq́; ſeſsilem, peculiarem, verſicoloremq́;. Nam eminentes quoſdam vmbilicos candicantes, vel paſsim variantes nigris maculis habet: partem mediam cocci tinctura infectam ſplendidamque oſtendit. Aperta, nigra & putricans cernitur. (Φύει δ' ἐντεριώνης τῶν ῥοπῶν μασχαλίδας ἕτερον σφαιρίον ἄμισχον καὶ κοιλόμισχον.) Gignunt & alæ ramorum eius pilulas, corpore non pediculo adhærentes, candicantes vmbilicis: cætera nigra varietate diſperſa. Media cocci colorem habent. Apertis amara inanitas eſt, Plin.

Pilulam è folijs cõuolutam, compreſſam atq; oblongam.

Pilulá ſuper folijs tergo adhærentẽ, candicantem, translucidam & aquoſam dum tenera eſt. Hæc etiam muſcas interdum intus continet, veniensq́; ad incremen

tum

tum iuſtum, in modum læuis paruulæ gallæ indureſcit. Sed hæc rarenter adna ſcitur. (Et in folio rubente aquoſos nu cleos candicantes, &c. Plin.)

¶Pilulę diuerſę (σφαιρία) quinq; generũ & cachrys ſexta. Sed & cætera omnia (prętar lapillum fortè) pilulę dici poſſe videntur à figura.

Lapillum, pumiceũ ferè, (κισσηροειδῆ) ſed raro. (Aliquãdo & pumicos gignit, Plinius.)

Horũ quædam Gaza obſcurius tranſtu lerat. Tranſtulit & Pli. 16. 7. ſed quædã omiſit: in quibuſdam differt, vt anno- tauimus.

Ferunt robora & cachryn, (quæ poſtquã folia decidêre, hyeme durat in platano quoq;, nuce, tilia, picea, larice, abiete.) Eſt autẽ pilula in medicina vrendi vim habens, &c. Plin.) An cachrys etiam flos quercuum?

Fungi è radicibus & iuxta radices.

Viſcum. Sed hæc duo, fungi & viſcum, cũ alijs etiã aborib. cõmunia habẽt, Theo.

Item mel & apes teſte Heſiodo. Naſcitur aũt hic melleus humor cœlo cadẽs, nec alijs magis inſidet frondibus, Theoph. Videtur aũt droſomeli, id eſt, mannam intelligere.

Quin & cremati roboris cinerem nitrosum esse affirmant, Theoph. interprete Gaza Sed Græcus textus habet, ex robore cremato nitrum fieri. Gaza pro κατακολουθῇ rectè κατακαυθῇ.

DE COL-

DE COLLECTIONE STIRPIVM IN GENERE.

De colligendis stirpibus ex præfatione Dioscoridis.



NTE omnia curandum est, vt tempestiuè legantur & seruentur omnia. Ex hac siquidem obseruatione efficacia sunt aut euanescunt medicamenta omnia. Serena itaque tempestate colligi debent. Refert enim magnopere ne â siccitate aut imbribus legantur: & vt è montanis, ventosis, frigidis, nec vliginosis locis, potius quâm contrarijs petantur. Nam quæ in campestribus, vliginosis, vmbrosis nec vento perflatis proueniun t, plerunque ignauiora sunt: Multóq; magis quę non sua tempestate & importunè lecta fuerint, aut infirmitate distabuerint. Nec ignorandum illud etiam, sæpenumero hæc ipsa loci proprietate & anni temperamento, ocyus aut serius in integram ætatem absolui.

EX EPISTOLA HIPPOCRATIS *ad Crateuam.*

Tu quo ad fieri poteſt, nobis montanas maximè & in altis collibus naſcentes herbas radicitus reſeca. Sunt enim aquoſioribus ſolidiores & acriores, propter terrę denſitatem & aëris tenuitatem. Nam quod attrahunt frigidius eſt. Conare tamen vt etiam de his quæ circa ſtagna naſcuntur, & de paluſtribus, fluuiatilibus aut fontanis, flores colligas: quas ſanè debiles, & exolutas, ac dulcis ſucci eſſe ſcio.

Et inferius, Sed & herbis multa reptilia venenum immittunt, & hiatu ſuo internæ ipſarum teneritudini adflictionem pro auxilio inſpirant. id quod latet, niſi ſanè nota aliqua aut macula, aut odor ferus & grauis, rei factæ indicationem fecerit.

DE COLLIGENDIS HERBIS, EX *lib. 1. pharmaco. Iac. Syluij.*

Ex herbis plurimæ ſolùm virides in vſum recipiuntur, dum hæ vel harum ſucci in ſyrupos coquuntur, & in apozemata, clyſteres, fotus, cataplaſmata, & alia id genus, in quos vſus poſtremos quouis tempore leguntur. In ſyrupos autem, vel formam aliam toto anno ſeruandã, ſunt legendæ quando ſunt efficaciſsimæ, cum ſcilicet florent,

aut

aut etiam femine iam plenæ funt, vt fumaria, calaminthe, & aliæ ex fequentibus in fyrupos vel alia compofita diu feruanda recipi folitæ. Nam fumariam florentem veris initio, femine autem plenam veris fine legit Mefues.

Quòd fi herbæ nec caulem, nec florem nec femem edunt, vt adiantum omne, afplenium, legantur in foliorum vigore: quando fcilicet maxima & virentifsima funt.

Quædam dum florent aut fementefcunt quia lignofæ funt & exuccæ, ante id tempus in vfum trahuntur, vt beta, brafsica, cichorium, chondrilla, eupatorium, lapatha, plantagines, verbafcum, verbenaca.

In quo virium vigore etiam funt colligendæ quæ ficcantur, & in vfus medicorum varios anno etiam toto feruantur, vt abfinthium omne, adiantum omne nobis (quibus enim abundat, virens & vigens vfurpatur) anethi coma, betonica, carduus benedictus, cichorium, centaurium paruum, cala minthe, menta, chamædrys, chamæpitys, eupatorium, eufragia, fumaria, hyffopicoma, marrubium, maiorana, origanum, polium, pulegium, ruta, rofmaris, faluia, (licet hæ duæ etiam fine floribus fint efficaces) fcordium, fplenium, thymum, thymbra,

verbascum. Aut saltem cum vigent folia magnitudine, odore, colore, præsertim quæ cacumini sunt propiora.

Absinthium vere legit Mesues ad succum & aquam inde stillandam, flores eiusdem æstatis initio, hic autem æstatis fine vel etiam autumno. Eupatorium quoq; legitur & ex eo succus exprimitur in fine veris, Mesuæ. Siccantur autem in vmbra magis, nisi quæ sunt caule crassiore, aut folio humidiore, & ob id apto putrescere. Vbi probè sunt siccatæ reponuntur, vt radices, sed minus diu seruari possunt, ob id quotannis mutandæ, Hæc Syluius.

De herbis colligendis, siccandis, & reponendis ex Matthioli commentarijs in præfatione Dioscoridis de materia medica.

Demetendi tempus, recondendi locus, perdurandi terminus obseruandus est, tum in stirpium, tum etiam animalium partibus, vt in hirci sanguine, lupi iocinere, intestino, ac etiam stercore, vulpis pulmone, apri vesica, anguium senecta, alijsque consimilibus. Assumantur igitur hæc omnia eo demum anni tempore, quo magis suis viribus sunt præditæ,

ditæ, nullo planè modo neglecto temporum ratione, quibus singula decerpi postulant. Neq; enim damnandi sunt, qui in quibusdam plantis colligendis quædam decreta tempora, nonnullosq; errantium syderũ aspectus obseruant: quippe quod apud graues auctores scriptum inuenerint, pœoniæ radices contra comitiales non esse euellandas, nisi decrescente luna. Quæ quidem opinio non prorsus reprobanda videtur, nec ad ineptas incantationum, aliarumq́ue vanitatum, quas stultè (vt ait Galenus) prodidit Pamphilus, comparanda. Nam cum inferiora terrestria à superibus cœlestibus gubernentur, & regantur, fieri maximè potest, vt luna, vt quæ cæteris errantibus sideribus est nobis magis proxima, motuq́ue velocissima, maximam cum plantis omnibus, ac rebus quibusuis alijs habeat rationem, tum cùm augetur, tùm etiam cum minuitur singulis mensibus. Quamobrem non temerè à Galeno proditum est, alyssum herbam tantùm Sirio ardente ad canum rabiosorum morsus esse euellendam, sicuti etiam fluuiatiles cancros ad idem peridoneos. Quo etiam tempore captamus scorpiones, atque anchusa radice constat sanguineo succo madente. Quemadmodum & stirpes,

quibus facultas excalfaciens insit, perpetuò in locis calidis ac siccis demetere conuenit. Quocirca Hippocrates ad Crateuam scribens: Adnitere inquit, quantum potes, vt nobis montanas maximè, & in altis collibus nascentes herbas à radicibus resceces: quandoquidem hæ firmiores, atque acriores sunt ijs, quæ aquosioribus nascuntur locis: idque quod in montibus terra sit densior, & aër tenuior, nam quod attrahunt, frigidius est. Quin etiam dabis operam, vt flores ex his herbis etiamnum decerpas, quæ circa stagnantes aquas, paludes, fluuios & fontes prodeunt, quas sanè debiles & exolutas, ac dulcis succi esse scio. Hæc Hippocrates.

Herbæ similiter atque radices, legendæ sunt, siccandæ ac asseruandæ, his tamen dem ptis, quæ tum in medicinæ vsu, tum in cibis, tum etiam in obsoniorũ condimentis quotidie virentes vsurpantur, veluti lactuca, intubus tam domestica, quàm agrestis (cichorium appellant) portulaca, buglossum, beta, atriplex, blitum, brassica, viola nigra, malua, helxine, linozostis, ocimum, apium, hyosciamus, sedum, plantago, asparagus, acanthus, & aliæ complures. Atq; non solùm refrigerantibus herbis, verum etiam excalfacienti-

cientibus recentibus vtimur: plerumque e-
nim ex calida poteſtate præditis, virides ſic-
cis præponimus, præſertim vbi minus cal-
facere ſit opus: ſiquidem humor in virenti-
bus exuberans earum calorificam faculta-
tem haud parum demulcet. Cuius quidem
claſsis habentur, amaracus, eruca, naſturci-
um, menta, abſinthium, thymus, ſatureia, ru-
ta, calamintha, ſiſymbrium, pulegium, abro-
tonum, & id genus permulta.

Sunt præterea & alia, quæ demetiri ex-
petunt, cum primum floribus ornantur, vt
centauriũ minus, viola purpurea, origanũ,
ſymphytũ petræum, pulegiũ, ſerpyllum, a-
maracus, polium, thymus, chamedrys, cha
mæpithys, anthemis, chryſanthemum, ſtœ
chas, hyſſopum, fumaria, aliæq́; conſimiles
plantę, quas ne longior, quã par ſit, eſſe vide
ar, ex induſtria prætereo. Hæc igitur omnia
ſerena cœli conſtitutione, non nubibus, non
imbribus infeſtis imprimis colligantur o-
portet. Deinde terra expurgata, atque alijs
aduentitijs excrementis amotis diligenter
in vmbra ſiccentur. Niſi ex eo genere habea
tur, quæ caulis craſſitudine, vt in acantho:
vel foliorum lentore, craſsitie, & humoris
exuberantia, vt in portulaca, & crithamo, o-
mnino inſolari expetant, quandoquidem ſi

eiuſmodi herbæ in vmbra ſiccandæ reponantur, dubio procul ſitu obducentur, & putreſcent. Cæterum vt rectè exiccatę fuerint, decuſſo puluere, in ſacculis ex corio, vel ligneis capſulis, recondantur, ac diligenter claudantur, ne earum vires euaneſcant. Qua in re errant ſeplaſiariorum pleriq;, qui herbas iam ſiccatas in faſciculos digerentes ad officinaria laquearia ſuſpendunt, vbi non ſolùm breui viribus deſtituuntur, aëris ambientis exuctione, ac ventorum perflatu, ſed etiam puluere, & aranearum telis obſidūtur, quin etiam muſcarum ſtercore, quę illis die noctuq; inſident, labefactatæ nigricant. Neque verò planè laudibus efferendi ſunt ij, qui in linteis ſacculis, ipſiſque textura admodum raris eas trabibus appendere conſueuerunt: quippe ęſtiuus aër in ipſos penetrans, quicquid boni ineſt, abſumit & abolet, quin etiam puluere obſitæ corrumpuntur, & contabeſcunt. Idcirco vt tam herbæ, quam radices ſuas integras aſſeruent facultates, nihil quidē prętantius, quā eas capſulis tiliaceis, vel piceis, vel fictilibus, diligenter clauſis reponere, vt docet Hipp. ad Crateuam his verbis ſcribens. Omnia medicamenta, quæ ſucci & liquoris fluidi ſunt, in vitreis vaſis ferantur: quæ verò folia, aut flores,

res aut radices sunt in fictilibus nouis probè obturatis, vt ne ventis perflata, medicamenti vigorem, veluti in animi deliquium collapsa, amittant. Quod si Hippocrates in recentibus obseruandum pręcipit, id maximè in siccis fieri operæprecium erit. Hactenus Matthiolus.

Sunt quæ in mensis alicuius initio aut fine potissimum florent aut fructificant, quæ nos tamen in tabulis duodecim mensium simpliciter enumerauimus. Itaq; cogitandum est non rarò fieri vt quæ in mensis alicuius initio florere solent, circa finem aut medium etiam mensis præcedentis appareant: & rursus vt quædam à præcedentis mensis siue ad principium aut medium sequentis differantur.

Pulmonaria tota æstate in quercu arbore & saxosis locis inuenitur.

Succus ex herbis colligẽdus in noua caulium productione, eodemq; modo ex folijs: liquores lachrymæque sectis integra ætate caulibus excipiendi, Diosco.

DE FLORVM COLLECTIONE *& repositione ex eodem Matthiolo.*

Flores non secus atque reliquarum plan-

tarum partes,eo tempore colligendi ſunt, quo magis ſuo in vigore conſiſtunt,non autem cum iam flacceſcentes decidui euaneſcunt.At capparum flores muria aſſeruandi antea quàm ſe explicent,decerpuntur:roſarum verò cum non planè exciccati viſuntur:cæteri deinde cum omnino expanſis folijs patent. Verùm cum maiori ex parte omnes flores ferè ſint herbis fragiliores, molliores & tenuiores,idcirco tantum abeſt, vt in ſole ſiccandi ſint,vt ne quidem in vmbra, ſi calida vel eminentia fuerint loca: quippe, vt ſolis feruore, ſic & aeris calore nimio exoluuntur.Siccentur igitur in locis temperatis,quo tempore ſæpius reuoluantur , ne ſitum contrahant,adhibita etiam cura,ne ſicci natiuum colorem perdant, quandoquidē certum eſt flores,qui inter ſiccandum à proprio colore degenerant,nullius eſſe in medicina vſus.Siccantur autem probè vbi ſubſtratis linteaminibus ſparguntur , & ijſdem lenibus operiuntur.Flores itaque in vniuerſum ſicci ad annum duntaxat edurant, etſi anthemidis,centaurij,chryſanthemi,millefolij,ſpartij, & roſarum flores etiam longiori aſſeruentur tempore, ſi ligneis arculis optimè incluſi diligenter recondantur.Matth.

De floribus legendis ex Syluio.

Flores

Fores legantur cùm maximè vigent, cœlo sereno, vt capparis in gemma, rosa expan di cœpta legatur: reliqui ferè aperti, sed haud ita pridem: & ex quibus vis nondum exhalauit, nec folia tenuentur, & sint decidua.

Siccantur sole vel aëre calido, magis, minus, pro varia ipsorum natura, quidam siccandos volũt donec ex ponderibus decem vnicum supersit, minus autem ex montanis floribus quàm ex campestribus minuitur, Syluius.

Flores legi debent priusquam decidan Dioscorides.

De differentia florum ratione temporum anni, locorum, &c.

Plantæ plerunque pro peculiari aut loci, aut anni clementia maturius nunc, nunc verò serius, vt adolescunt, ita etiam florent: sic in Germania omnia vno aut altero mense tardius florere, quàm Neapoli, aut alijs locis calidioribus videmus. Sic ex Fuchsij monumentis Geranij speciem primam, quam acum muscatam appellari vulgò ait, Aprili mense florere: in agro tamen Neapolitano ineunte Martio, singulis annis eandem florentem obseruauit Maranta.

Anni etiam conſtitutio eandem rebus affert diuerſitatem : Sic braſsicas menſe Decembri caules edidiſſe vidit idem Maranta, ac in flores erupiſſe : cùm vt plurimum vix Februario florere incipiant.

Quædam per hyemem flores & folia proferre ſolent: quædam bis per annum etiam florere, Dioſcor.

Anni parte maiore florent multa quæ coluntur, hoc eſt verè, æſtatę & autumno, & quædam incluſa etiam hyeme, vt Caryophylli, leucoia, violæ daſypodes.

Menſes omnes videntur aliquas in ipſis florentes proprias habere, excepto Octobre: & hyemalibus, Nouembre, Decembre, Ianuario & Februario, ſi tamen Februarius in alijs Germaniæ partibus mitior ſit quàm Heluetię noſtræ, proprios ei flores dixerim leucoij bulboſi, tuſsilaginis, thymelææ maioris quàm zylandt dicimus, quòd Februario florere incipiant licet in Martium extendantur.

Calendula & bellis minor locis calidioribus, toto fermè anno florentes inueniuntur.

Sunt quæ vno tamen menſe florent.

Alia non vno aut altero menſe tantùm, ſed diutius, vt pentaphyllum, rhododaphne pu-

ne pumila siue herbacea.

Ocimoides, capsicum, bursam pastoris hyems superueniens diutius florere prohibet.

Quæ apud authores æstate florere legimus, aut fructificare, ad mensem Iunium & Iulium apud nos potissimum referemus. Maius enim aliqua ex parte vernæ, vt Augustus autumnalis constitutionis est, hic suo fine, ille principio.

Tota æstate florent.

Anagallides à Maio vsq; in autumnum.

Fraga vere & tota ęstate, inque maximam autumni partem. Hyoscyamus ferè per totam æstatem, præcipuè Iulio.

Phu. Ranunculi secundum & tertium genus apud Fuchsium.

Saxifraga pimpinellæ similis æstate in autumnum vsq; floret.

Sideritis prima Fuchsij, folijs marrubij, Iunio floret vsq; ad autumni finem.

Symphytum magnum.

Autumnus velut alterum quoddam ver est, & multæ in eo florent, sed parcius incertiusque, quæ vere copiosius non solum herbæ, sed etiam arbores apud nos aliquando: hæc dum scriberet Gesnerus anno 1553. initio Octobris pyri arboris flores ad eum al-

lati fuerunt, vt ipsemet scheda manu sua scri pta, testatus est.

De florum differentia, ob cultum.

1 Anno 1556, cùm apparuisset cometa, ver fuit satis calidum, & flores pleriq; duabus aut tribus septimanis præuenerunt.

2 Stirpes vetustiores, quæ in locis subterraneis, aut cellis vinarijs, aut alioquin locis tepidioribus aut hortis per hyemē seruantur, multò citius flores edunt, quàm recens & modò satæ plantæ.

3 Flores multiplices, **gefüllte Blůmen**, an & prius incipiunt flores emittere & durant diutius in suo genere ? & hortensia multa quàm syluestria prius diutiusq; ob alimenti copiam, si frigus & vmbra, & loci natura nō prohibeat.

4 Nota, Quædam anno primo non florere, vt olusatrum, fœniculum nostrum: nam dulce floret primo.

5 Quæ primo anno florent, eodē pereūt.

6 Herbæ floribus multiplicibus, **gefüllte Blůmen**, plerunq; steriles.

7 Herbæ aliquæ abscissę, vel aliter læsę, denuò postea crescunt & florent, sed tardius.

8 An vbi in eodem genere albi, & aliorum colorum flores sunt, albi præueniunt? in rosis, ca-

fis, caryophyllis, cyano, aquileia, ocimoide. &c.

9 Quæ feruntur, alia prius, alia tardius florent, prout vel autumno vel verno, vel veris initio aut fine aut etiã æstate sata fuerint.

Eorum quæ in hortis quotannis seruntur, vel citius vel tardius, maior ex eo ipso varietas est: & præstat scire quoto tempore à satione eorum vnumquodque floreat aut semen ferat. Cnicum Nouembri florere vidi, erucam etiam, nasturtium, fœniculum, sed rara.

10 Multum refert in vasis, vel in areis plantari: hæc ferè proceriora fiunt, vel citius florent. In vasis tutiora sunt ab animalculis infestis.

De nonnullis, quæ florent, semen verò non gignunt.

Sunt ex plantis quædam, quæ florent quidem, semen verò non proferunt, vt omnes ferè stirpes, quæ florem multiplicem emittunt, Chamęleuce quibusdam dicta, Arthritica, Viola Martia dasypus, Sambucus aquatica, Ranunculus, Cerasi genus vt sequitur; quoniam vis omnis consumitur in florem. Aquileia tamen, Calendula, & paucæ aliæ, semen ferunt.

Acer maius apud nos, ahorn: cuius generis arbores quædam etiam florem non ædunt.

Cerasi genus in sylvis prope Scaphusiam vt audio flore magno, multiplici. Gfüllte wilde Kriese.

Erica. Heid.

Fraxinus in quibusdam locis.

Arbuscula quædam innominata in ripis fluuiorũ quorundam, (Elzbeebre) odore nucleorum, persici ferè in folijs & cortice.

Pseudamomum sæpè apud nos. Nam in Gallia & Italia fructum maturat, vbi in hortis colitur. Nascitur apud nos sponte circa ripas & alibi, folijs vt ribes vulgaris frutex, quem etiam magnitudine ferè æquat. Pseudamomum autem esse, non piperis genus, vt quidam putant, ex veterum descriptione conijcio.

Salicem Homerus olesicarpon à sterilitate nominauit. In syluestri tamen latifolio genere pappos à flore auolantes loco seminis esse Tragus obseruauit.

Tamarix.

Thymus, cui flos pro semine.

Tilia syluestris.

Viola dasypus, gfülte viönle.

Quæ semen fructúmue ædant flore non antegresso (aut nucamento floris loco) nulla aut quàm paucissima sunt, vt mali quædã apud nos (vt audio) & filix fortè. Omnino quæ nec florem nec semen (aut semen non manifestum) gerunt, toto anno virent pleraq;, nimirum quod succus plantæ natiuus non consumatur in semen: quæ verò semine abundant, vt ferulacea, & quæcunq; vmbellas gerunt in herbarum censu, hyeme ferè omnia intereunt, vbi semel fructum copiosè protulerint: quòd quædam primo statim anno faciunt: alia in secundum aut tertium annum caulis germinationem & fructificationem differunt, vt in angelica nostra obseruatum est.

Sabina apud nos alicubi nec florem nec fructum ostendit.

DE SEMINVM COL- *lectione.*

Semina cùm siccari inceperint, legi debent anteqnam delabantur, Dioscorides.

Semina deligantur matura omnia, benè habita, plena & corpulenta, & quæ naturæ suæ vires proprias habeant efficacissimas, & odorem, saporem, colorem, sui generis

perfectissimum, si odoris, saporis est particeps. Sint præterea recentia, aut his proxima. Quæ enim diutissimè fuerunt reposita semina, & alia, vires habent imbecilliores. Syluius.

De seminum collectione & repositione ex Matthiolo.

Non minori studio colligenda sunt semina tam ea, quæ suis in stirpibus nuda innascuntur, vt lithospermi, fœniculi, anethi, & cari: vel vasculis, aut capitulis inclusa, vt papaueris, nymphææ, melanthij, hyoscyami, & ocimoidis: aut siliquis tecta, vt fabæ, ciceris, phasioli, dolichi, & lupini: aut corniculis recondita, vt fœnigræci, ferulæ Campanæ, sinapis & erucæ: aut varijs inuolucris contenta, quàm ea quæ circa medullam quorundam fructuum intus conduntur, quale est mali medici semen, aurantij, limonis, pyrorum, cydoniorum malorum, peponum & melopeponum, cucurbitæ & cucumeris. Veruntamen hæc assumere oportet, cùm fructus, à quibus eximuntur, suam maturitatem planè senserint: illa verò vbi herbæ iam siccæ, non amplius virent. Et quamuis multa reperiantur semina, quæ ad annum vltrà suas asseruent vires, ea tamen quot-

annis

annis renouare satius ac tutius erit, siquidẽ pauca sunt, quæ inueterata rancorem non redoleant: quo fit vt calorem nanciscantur extraneum, & sibi non cõgenitum. Vbi igitur sicca fuerint semina arculis ligneis repo nantur in locis siccis: facilè enim cõtrahunt locorum humores. Hæc Matthiol.

Quæcunque fruticosa(ἐρνώδη)sunt, qualis stichas est, trixago, polium, abrotonum, absinthium, seriphium absinthium, hyssopus, aliaq; his similia suis seminibus prægnantia legi oportet, Dioscor.

DE COLLECTIONE ET CONseruatione fructuum ex Matthiol.

Cæterum fructus, quemadmodum pruna, serica, myrti baccæ, cydonia mala, cerasa quæ vulgò marascas vocant, corna, sorba, ficus, punica mala, & alia id genus, quæ in medicinæ vsum reponuntur, operæpretiũ est, vt maturi ex arboribus decerpantur: quanquam sorba, vt siccentur, immatura decerpe re conueniat. At animaduertendum est, quod vbi astrictione, & repressione sit opus, fructus astringentes vt paululũ potius immaturi, quàm secus, demetantur oportet. Porrò iuglandes, amygdalæ, pistacia, nuclei pinei, & auellanæ non prius ex arboribus

excutiantur, quàm planè vltimum maturitatis gradum senserint. Id autem rectè cognoscitur, cùm extima inuolucra sponte sua dehiscunt, & arbore concussa vnà cum fructibus decidunt, alioquin insolatu contrahuntur & siderantur. Ex his igitur, qui siccati asseruantur, capsulis ligneis potius, quàm saccis recondantur, ne extraneos humores concipiant. Qui verò per annum recentes reponuntur, aut maiori ex anni parte perdurant, in locis siccis, minimè asperginem redolentibus appendantur, vt assolet de vuis, pyris, malis cydonijs & punicis: aut super paleas expandantur, vt fit cum malis, sorbis ac mespilis: aut hordeo vel milio sepeliantur, quemadmodum medica, & aurantia mala, Matthio.

Fructus legi debent, inquit Dioscorides, maturi.

Lentiscum arborem quæ mastichē fert, & triplici fructu tria tempora monstrat arandi, Germania ignorat.

Malus medica regionibus calidis per totum ferè annum, si cura adhibeatur, floret atq; fructificat. Citronen/limonen/vnd pomarantzen.

Seminibus & fructibus omninò carent apud nos December, Ianuarius, Februarius & Mar-

& Martius. Aprilis paucissima nec solita colligi (Vt hepaticæ terrestris & cyclamini fortassis) profert.

DE RADICIBVS COLligendis.

Radices quas seruari oporteat, radicumque succos, & cortices, incipiente in plantis illis foliorum defluuio erui, excipi & auferri oportet: & per se puras locis sine humore, vt erunt, siccari: lutosas verò aqua prius lauari, Dioscor.

Et paulò antè, Sciendum ex herbarum medicamentis durare ad multos annos solum candidum & nigrum veratrum, reliqua ad triennium tantùm habere vsum.

De collectione radicum ex Syluio.

Radices omnes incipiente foliorum defluuio legendas, & cœlo sereno, censuit Dioscorides, cui in quibusdam Galenus & Auicenna & Mesues consentiunt, in alijs diuersa sentiunt. Sunt contrà quibus placet magis, radices esse legendas priusquam in caulem, folia, florem, fructum, semen, vis plantæ

propè tota erumpat. Defluentibus autem folijs, eas esse fœtis animalibus similes, hoc est, velut semianimes ac multum imbecillas, nisi si quæ tantum habebant virium, vt etiam earum satis retineant arefacto caule, vt scilla quomodo valida animalia etiam fœta adhuc robusta permanent, nisi dicas etiam in illis quæ viua & veteri radice repullulant saliuam vitalem plantæ velut sanguinem per caulem priusquam arescat, in radices, licet non totum, refluere, vt in arboribus fit.

Quouis tempore colligi possunt, quæ hominum cultu & satione crebra in omnem anni partem vegetæ incidunt, quales ferè sunt hortenses, alimentosæ, vt apij vulgaris, buglossi vtriusq;, betæ, lactucæ, intybi, oxalidis, raphani, napi, pastinacæ, sisari, cari, panacis, cepæ, porri, allij: & præter has erraticæ, dauci, gingidij, caucalidis, ari, dracunculi, cyclamini, periclymeni, cotyledonis: nam hæ quinq;, vt bulbosæ quædam aliæ, etiam æstate siccatis folijs, plenæ sunt, & frequenter autumno regerminant, alimenti pinguis & crassi copia.

Quæ verò solius naturæ sponte crescunt, aut semel à nobis tempestiuè seruntur aut plantantur, ferè sunt optimæ solo aut vere, aut

aut (vt dixi) autumno, paucissimæ æstate aut hyeme.

Quin & hæ quas multis anni partibus communes diximus, sunt præstantiores cùm tempestiuè satæ adoleuerunt & vigent: alijs verò téporibus ignauiores, quando vi quadam & holitoris opera & irrigatione coguntur adolescere sub cœlo sibi parum propitio, quale æstiuum est ac autumnale & hyemale.

Sic vêre ipso quando primùm germinare incipiunt, nobis leguntur in annum inula (Augusto, paulò post) althæa, iris, acorus, symphytũ, ruscus, (Ellebori albi radicẽ vere colligit Aëtius) asparagus, petroselinum, apium, fœniculum, bryonia, cyperus, rubia, saxifraga, valeriana, eryngium, tormentilla, pæonia vtraq;, polypodium, gramen, lilium: nisi recentibus aliquando sit opus, sed quæ omnino erunt imbecilliores, quàm si quo tempore recentes colligi debent, in vsum venissent. Hæc omnia Syluius.

Et rursus, Radices autem legendas cù m folia cadunt, etiam censet Auic. canone 2. & Platearius in Aristolochia: quædam tamen alijs temporibus Saladino leguntur, veris fine, aut æstatis initio, acorus, gentiana: aut mense Augusto, quando etiam spina

alba vulgò bedegar, ruſcus, bryonia, cyperus, iris, enula campana, dictamn⁹ vulgaris, pæonia, glycyrrhiza: vt Septembri peucedanum: Octobri cyclaminus recens & ſiccus efficax: Decembri eryngium, iiſdem leguntur. Hæc ille.

Quo tempore radices eruendæ, & quo pacto ad vſum reponendæ ſint, ex Matthiolo.

Radicum vires, ſicut & aliarum ſtirpium, partium, non eodem anni tempore æquè in omnibus reperiri: quandoquidem alia hoc tempore, alia verò illo humore prægnantes deprehenduntur. Tametſi non deſint, qui haudquaquam infirmis rationibus innixi, radices à terra eruendæ aſſerant ſemper autumno, cùm videlicet folia decidunt, & caules cõtabeſcunt: alij verò ineunte vere, priuſquam folia concreſcant: ſiquidem hiſce temporibus radicibus maior vis ineſt, quàm cęteris partibus. Sed vt ingenuè in hac re fatear, quid ſentiam, crediderim ego omninò maiorem ſucci vbertatem inueniri in his qui vere effodiuntur, quippe quòd plantæ nondum caules, folia, neque flores emiſerint,

emiserint, à quibus omnis radicum succus exhauritur. Sed & rationi consonum mihi videtur, autumnales radices omnes, tum paucioris, tum imbecillioris esse succi, quà vernales, quod scilicet pauco ante tempore & caules, & folia, & fructus ediderint. Non tamen inficiari velim, quod quæ vêre legun tur, copiosiore, quàm par sit, humore redundantes, illoque longè minus concocto eo, qui in autumnalibus habetur, putredini & corruptioni non sint magis obnoxia, præsertimq; si longo asseruentur tempore. Quare à Dioscoride animaduersa, is sanè iussit stirpium radices effodiendas esse, cùm stirpes ipsæ folijs exuuntur. Quod cum varijs anni temporibus eueniat, pro natura diuersarum plantarum, curam impendere oportet, vt suo tempore vnaquæque radix integrè, si fieri potest, cum omnibus suis adnatis euellatur, & in ijs locis, atq; sub ea cœli constitutione, quam maximè familiarem habent.

Porrò radices abundè nutritæ sint oportet, ac omni putredine, & labe vacantes: non ita tamen, vt præ nimio alimento ex pingui solo, vbi nascuntur, accepto, debitam & humoris copiam, & corpulentiæ metam excedant, neque vt eiusdem alimenti inopia ina-

nes,& rugosæ reddantur. Quod cum maximè perspexisset Galenus de iridis radicibus differens libro primo de antidodis: In vniuersum (inquit) ex omni medicinarum genere illæ radices inutiles habentur, quæ inanes sunt & rugosæ. Atque illæ quidem deteriores sunt mediocriter nutritis, & mediocrem magnitudinem nactis, quæ crassitudinis modum excedunt, & plus humoris in se continent, quam illis vsu veniat. Hæc Galenus.

Cæterum vbi radices à terra fuerint exemptæ, primum quidem tandiu aqua clara elui debent, donec omni vndique terra, vel limo penitus abstergantur: mox deradi tum à fibris, tum capillamentis omnibus, quibus vniuersim ferè omnes comantur: postremo siccari eas conuenit omni adhibita cura. Quod si fuerint quales fœniculi, apij, asparagi, rusci, polipodij, rubiæ, intubi & consimilium, in vmbra, vbi orientales venti respirent, diligenter siccentur. At omnino cauendum est, ne sole feriantur: quippe quoniam potior earum pars ab eis procul dubio euanesceret, vtpote raris & tenuibus. Verum enimuerò si ex eis fuerint, quæ natura crassæ sunt, veluti gentianæ, hele-

nij.

nij, mandragoræ, bryoniæ, & id genus aliæ, & aer sit nubilus, & hyems, ne in vmbra situ tabescant, ac proinde marcescant, in sole ac vento tutò siccari possunt. Quod commodius fieri potest, si frustatim dissectæ, ita tenui funiculo traijciantur, vt partes non se contagant, aut cratibus impositæ quotidie sæpius manibus reuoluant. Atqui curandum est, ante quàm siccentur, vt lignea matrix, quæ omnibus ferè radicibus includitur, ipsis in longum fissis, integra eximatur: quippe omnino inutilis est, nullamque vim obtinet, etsi gentiana, cyclaminus, aristolochia rotunda, iris, bryonia, centaurium maius, nymphæa, aliæque complures absque matrice suas præ se ferant radices.

Siccatis radicibus, quòd planè constet eas sine tabe, & teredine, per tempora asseruari posse, ijs reponantur in locis, ad quæ solares radij non penetrent, neque fumo pateat aditus, & quæ neque vliginosa sint, neque pulueruienta. Sit igitur locus eminens & siccus, ad Septentrionem verges, vel etiam ad meridionalem plagam, quando scilicet radices ipsæ non prorsus exiccatæ reconderentur: adhibita tamen cura, ne eo tempore austri humidissimi flatus admittantur. Ita de-

nique recondi ac seruari possunt tot annis, quot ab inanitate, teredine, & tabe vindicari valeant. Nam etsi quæ tenues sunt, vt asari, phu, asparagi, rusci, & id genus aliæ anno duntaxat perennent, veratrum tamen vtrunque, quamuis radicibus constet tenuibus, ad 30. annum vsque perdurat. Hæc ex Mathiolo.

Videtur sanè radix quæque melior ante herbam vere, vel autumno herba denuo marcescente: deinde ante caulem, tertiò ante florem, quarto ante semen aut fructum. Quamobrem vtile fuerit scire quo tempore quæque herba floreat, aut semen maturet. Videntur enim quæ autumno florent & semen maturant, aut paulò ante maturauerunt, illarum radices colligendæ uere: contra quæ vere florent aut fructificant, autumno: aut certe vere antequam floreant, cum primum scilicet germinare apparent. Porrò quæ media æstate florent aut fructificant, harum radices vere autumnóue colligas parum referre puto. si tamen propius autumnum flos fructúsue earum accesserit, vere potius radices colliges, & contra. Denique nunquam florentium, radices vere autumnóue colligi possunt, vt filicum: herbæ autem ipsæ earundem, mense Maio potissimum

mum carpendę. Filix quidem (vt Tragus docet) circa mediam æſtatem ſemen habere videtur.

Radices ſtirpium quæ florent colligendæ ſunt aliàs

Citius, Auguſto nempe vel autumno, vt artriticæ, ellebori nigri, conſiliginis.

Tardius aut diu: vt ſpecies gentianæ, ſaxifragæ pimpinellæ ſimilis, vêre.

Sed vtroque tempore (vêre & autumno) quædam à principio, aliæ medio, aliæ & fine. Vt in fine veris, quæ autumno florent, & germinat tardius: in fine autumni, quæ æſtatis medio aut fine floruerint: initio autumni, aut in fine hyemis, quæ vêre aut initio æſtatis florent, Geſnerus.

De radicum tempore collectionis, exiccationis modo, & loco conſeruationis ſiue repoſitionis, vide plura apud Nicolaum Præpoſitum lib.1. cap.3.

DE COLLIGENDIS ET *aſſeruandis corticibus ex eodem.*

Cortices, qui fructibus aufferuntur, vt cytrijs, punicis, & cucurbitis, quique arboribus decerpuntur, veluti thuri, ligno gua-

iaco,ſambuco, ac fraxino : qui item herbarum radicibus detrahuntur, vt capparum, mandragoræ,thapſiæ,alypiæ,pytinſæ,ac aliarum, non ſecus ſunt ſiccandi,atque radices: quin etiam ſimiliter reponendi,Matthiol.

Cortices,quę ex radicibus ſtirpium colliguntur, colligi debent eodem tempore, quo radices legi debere modò dictum eſt, quæ verò ex ſeminibus aut fructibus, colligantur tempore ſeminibus aut fructibus præſcripto, & eodem quoque modo reponendi ac ſiccandi. Durant verò tanto tempore, quanto ea ipſa à quibus illi ſunt collecti:niſi quod fructuū cortices, vt citri,aranciorum, granatorum, ſeorſim à fructu diutius integri viribus conſeruari poſſunt, ob ſuperfluę humiditatis exiccationem.Nicol. Præpoſ.

TABVLA

TABVLA STIRPIVM PRIMA, ALPHABETICE ENVMERANS

rans tum florendi, tum fructificandi initia & fines: nec non etiam alia, quæ ad earum cognitionem sunt non inutilia.

ABietes omnes Maio & Iunio folia vetera nouis succrescẽtibus abijciũt.

Abrotonum mas, ſtabwurtʒ, floret Augusto.

Absinthium commune floret Iunio: in horto verò meo vmbroso, medio & fine Iulij floret.

Absinthij species, vt quidam non rectè putant, welſamen, flosculis luteis, qui siliquis suis præfiguntur, vt in filio ante patrẽ, floret Maio.

Absinthium in hortis floret Augusto.

Acer maius, ahorn, huius generis arbores quædam Maio florent: aliæ nunquam florent, omnes quidem steriles sunt.

Acer minus, id est opulus, vt ego interprętor, in planis semen maturat messis tempore, hoc est Iulio mense: in montibus Septembr.

Aconitum cœruleum, napellus, in hor-

tis floret Iulio, & in montibus tardius ferè, nisi aprici fuerint. Semẽ fert Iulio in hortis.

Aconitum luteum, medio Iunij incipit florere. In horto meo Augusti principio, flore subalbido è luteo. Semen fert, Augusto.

Aconitum flauum in hortis, floret post cœruleum, & in fine Iunij.

Aconitum quod Lupariam vocamus, flore palido, wolffwurtz floret Iulij medio, vel in fine, nisi loco crescat aprico.

Acorus vulgaris floret Iunio: semen fert Septemb.

Acorus falsus officinarum, floret Maio.

Ægolethros vere floret: herba venenosa capris & iumentis, Plinius. Hanc ego in Boue cap. 3. descripsi, & ostendi esse illam, quam vinitores nostrî malum Heinrichum vocant, aliqui hundts blůmen, Saxones Schüppenwurtz.

Ægolethros nigra rotunda, semen fert Maio.

Alcali è semine natum, floret Iulij medio.

Alcea Sigmars wurtz, floret Iunio, Iulio & Augusto.

Algæ palustres & fluuiatiles (wasser violen: & Ampelos fluuiatilis) itẽ hydrolapthi folio & flore quædam in lacu tantùm puto, flo-

to, florent principio Iulij.

Alismatis genus, quod Fuchsius Ophryn nominat, Alysson Plinij, simile rubiæ, maius & minus, wald meyster/klein vnd groß/ florent Maio.

Alisma Italorum, & centaurij floribus purpureis, principio Iunij floret.

Alliaria floret Iunio mense.

Allium alpinum radice reticulata: foliorum eius forma refert allium vrsinum, floret Maio.

Allium montanum radice oblonga, rubescente, folijs angustis, floret Augusto.

Allium vrsinum, waldknoblauch/ramseren/ lac exprimitur ei ex pericarpijs eius triangulis, floret in fine Aprilis, & Maij principio.

Allium hortense & syluestre, florent Iulio.

Alnus vide etiam in Betula. Alnus suis iulis, qui ei non decidunt, floret in Vere. Sed autumno appetente semẽ maturat circa Nouembrem.

Alsine hennentarm vulgaris, flosculis albis, floret Februario.

Alsinæ species in vineis, folijs crassiusculis, angulosis, flosculis cœruleis, floret Februario.

Alsinę species duę, flosculis cœruleis quas pingit Fuchsius: quarum altera folijs est sub rotundis, angulosis, carnosis, pilosis, in vineis. Altera folijs paruis, serratis. Item Alsine quædam recto caule, pilosa, flosculis candidis, minimis in corymbis, insipida: Cæteris sui generis siccior, florent Martio.

Alsine maior & minor florent Septem. & Octob.

Alsines species glutinosa, flosculo concauo, per summum multifido, floret Iunio.

Alsine semen profert Iulio.

Althæa floret Iulio & Augusto.

Althæa peregrina, luteo flore, floret Octobri.

Alysson Ruellij, pseudalysson in pratis, floret Maio. Alysson Ruellij, quá ego quidem herbam inutilem & minime Alysson arbitror, floret Iulio. Alysson pratense seu Ruellij, klaffenkrut / crepitu seminum maturorum intra clypeos concussos, semen fert Iunio.

Alysson quorundam, floret Augusto. Sed aliud Patauio nuper ad nos missum est.

Amaracus, maiorana, samsuchum, floret Iulio, Augusto & Septemb.

Amaranthus communis minor, flos amoris

moris, quibusdam, flolijsbliti ferè, spica purpurea, Fölbly, floret Augusto. Et alius flore non vt reliqui, sed herbaceo quodam verticillo floris loco, folij pars media ad pedicu-lum, punicea est. Maior cuius folia nigram maculam habent, paniculis longis, ramosis, Augusto itidem.

Amaranthi Pliniani species procerior, rarior, longissimis paniculis, lange Fölbly, floret Octobri.

Ammi, floret Iulio & Augusto.

Ammi cuius semen simile est semini petroselini vulgaris, floret Septemb.

Ammi in hortis nostris satum, floret Octobr.

Amomum falsum, pseudamomum, floret Aprili.

Amygdalus cum persico floret in vere, Aprili: fructum fert Septemb.

Anacampseros, Knabenkrut, vide Telephium. Semen fert Iulio.

Anagallis, morsus gallinæ, floret Maio & Iunio.

Anagallis rubro flore, floret Iunio, Iulio & Augusto mensibus. Semen fert etiam Iulio.

Anagallis purpurea, in vitibus, floret Iulio.

Anagallis aquatica maior, floret Maio & Iulio.

Androsæmon, floret Iunio. Vide Bellis.

Androsæmon maius, caule quadrangulo cum eminentijs foliosis, & aliud caule rotundo, florent Iulio.

Androsæmon minus, perforata, floret Iulio.

Androsæmon, id est perforata, & androsæmon Fuchsij, cui paucioria, maioraq; sunt folia quàm perforatæ, Fünrat, ego posteriorem ascyroides dixerim. Sed sunt omnino congeneres herbæ. Vtræq; Iulio & Augusto florent.

Anemone lutea quædam, trollblůmen/ floret ad finem Aprilis.

Anemone montana, semen profert Augusto.

Anethũ floret Iunio, Iulio, & Augusto.

Angelica odorata, principio Maij floret.

Angelica odorata laser Gallicum, floret Augusto.

Angelica inodora, quæ vulgò Aquileia, floret Maio.

Angelica aquatica, floret Iulio & Augu.

Anguria in horto meo, folijs in cucurbitarum genere maximè diuisis, fert fructũ Iulio.

Anisum,

Anisum,floret Iulio.

Anonis,floret Iulio.

Anthemis,flores Iulio.

Antirrhinon folijs hyssopi: & aliud aruense, flosculis purpureis, folijs perangustis,floret Iunio.

Antirrhinum folijs oblongis maius & minus, vel purpureum & album,floret Iunio.

Antirrhini genus,paruis folijs, floribus albicantibus,floret Iulio.

Antirrhini genus flore cœruleo, floret Aprili.

D.Antonij herba,sic dicta,quod igni sacro medeatur: aliqui Lysimachijs adnumerant,vt Fuchsius.Sunt qui filium ante patrē vocent,quod semina in exilibus & oblongis siliquis, antequam flos apparet contineantur.Plures huius sunt species. Floret Iulio.

Aphace Fuchsij, genus viciæ syluestris, floret Maio.

Aphacæ vel viciæ, aut potius orobi species, floribus flauis in caule recto spicatim digestis: folijs è viridi candicantibus,quorum bina semper eminent cum capreolo medio,floret Iunio.

Apios quorundã,trdnuß/floret Iunio.

Apium,floret Iunio.

Apij genus paluſtre folijs cicutæ latioribus, floret Aprili, & Maio. Vide ne ſeſeli.

Apijs cognata herba vmbellifera è ſemine nata anno 59. in vaſis, folijs ſaxifragæ hircinæ, olens petroſelinum, floret Iunio.

Apij genera, hortenſe & montanum Fuchſij, à quo ille petroſelinum vulgò dictum nihil quàm cultu differre conijcit: apium verò hortenſe veterum id eſſe quod vulgò apium, Eppich vocant: ego neutram eius ſententiam probo, ſed partim experientia mea, partim doctorum Galliæ Italiæq; conſenſu, apium vulgò dictum eleoſelinon facio, id eſt apium paluſtre: petroſelinum verò, vulgò dictum, veterum hortenſe. Vide quid Bellonius. florent Iulio.

Apium, ſemen fert Septem.

Aquilegia, in fine Aprilis floret, & Maio.

Aquilinæ vel Aquilegiæ genera omnia, florent Maio, gfült/wyß/blauw.

Arbutus in calidis regionibus per Galliam & Italiam, fructum fert Septemb. Germania arbuto caret.

Argemone altera, genſerich, vulgò Potentilla, floret Maij medio, & Iulio.

Argentaria, quæ ſpecies herbæ ſtellæ exiſtimari poteſt, floret Iunio.

Argen-

Argentaria alpina, floret Maio.

Aristolochia longa, floret Iulio.

Aristolochia phragmites, vt sic vocem, quam nostri hactenus falsò pro rotunda habuerunt, purpurea & alba, floret Martio & Aprilis principio. In fine Aprilis semen fert: siliquæ etiam virides factę statim dehiscunt: semina nigrore splendent.

Aristolochia crematis, floret medio & fine Maij, & Iunio.

Aron, Iulio & Augusto semen fert, floret Martio.

Arthemisia, floret Iulio.

Arthemisia tenuifolia, vide Mellefoliū.

Arthritica communis syluestris, pallida floret Februario.

Arthritica pallida, quæ singulis pediculis singulos flores sustinet, Curia Retorum, incipit autem florere Decembri si tepor sit, & in Aprilem se extendit.

Arthritica Die gfült/floret Maio.

Arthritica præcipuè odorata, & tardius ea montana in rupibus, quam aliqui Lunariam, aut folium montanum vocant, floret Aprili, & species illa Curia missa, tota ferè hyeme floret.

Arthritica alpina lutea, odoratior est floribus, rubra folijs, Aprili floret.

Arthritica alpina, gäle/rote/wyse in mõtibus iuxta Thunum, floret Iunio.

Arthritica, schlüssel Blümly, sed pallida, inodora, prçuenit odoratam, Martio floret: & locis tepidioribus etiam Februario emicat. Montana saxatilis propter loci frigiditatem tardius floret.

Arthritica odorata
- Montana, petræa, gäl/rot; in hortis floret Aprili.
- Pratensis
- Hortensis, gfült/vnd vngfült

Arthritica inodora
- Pallida
- Cœrulea

Species est illa Curia missa, cui singuli flores in singulis coliculis breuibus. Omnes Martio florent.

Minor arthritica flore purpureo, sed parum odorato, in horto meo, medio & ad finem Martij floruit.

Arundo, floret Augusto.

Asarum, floret Februario. Aliquando in fine Martij, vel etiam eius principio & medio, itemq; Aprili, Alicubi Augusto. Circa finem Maij & Iunio semen fert.

Asclepias, quam vulgo hirundinariam vocant, circa medium & finem Maij floret: itemq;

itemque Iulio & Augusto.

Ascyron Fuchsij, hyperici seu perforatæ species, maius eo, Iunij medio & Iulio.

Asparagus, floret Maio & Iulio.

Aspergula herba repens in terra super muris (ciuitatum præsertim) rubiæ cognata, folijs per genicula quaternis, superius binis: plurimis ab vna radice coliculis, flosculorum albicantium corymbis, qui vt plurimum foris puniceo vel roseo colore sunt, floret Iunio & Iulio.

Asphodelus Germanis hactenus falsò creditꝰ, goldgilgen. Ego omnino lilij genus facio. videtur autem lilium cynorrhodon dictum Plinio. floret Iunio.

Asphodelus marinus in Vere satus, floruit in Autumno & semen perfecit in Vere sequente demum, in cella seruatus, ac rursus flores emisit, partim eodem caule, partim à radice media, medio Aprili.

After Atticus Fuchsij, floret Augusto & Septembri.

Astrantia, floret Maio.

Astrantia, quam aliqui Laser Germanicum vocant: Ego non hanc, sed Anglicam odoratam Laser Gallicum aut Germanicum dixerim, floret Iunio.

Astrantia nigra in horto nostro, floruit Iunio.

Aſtrantia nigra in monte Pilati, Auguſto floret.

Aſtrantia vel imperatoria nigra, maior & minor, floret Iulio.

Attractylis vtraq;, Kardobenedicten der zam vnd der wilt / Auguſto florent.

Atriplices florent Iunio.

Atriplicis ſylueſtris ſpecies, Bonus Heinrichus, floret Iunio.

Atriplex ſylueſtris, floret Iulio in aruis & & alibi: ſemen fert Octobri.

Auena, floret Iunio.

Auicularia, Syluij, vide Viola.

B

Bären taapen, Spica celtica falſa, floret in fine vel medio Iulij.

Ballote, in fine Iulij floret, & Iulij initio: Purpureo flore, in medio Iunij. Ballote floret etiam Septembri.

Ballote rarior, floret Auguſto.

Balſaminæ pomifera herba, Auguſto & Septembri floret ſimul & fructus profert.

Barba caprina quæ in ſyluis naſcitur, floret Iunio: radice magna, lignoſa, flore magno, muſcoſo, albo, odorato. Diuerſum ab hoc genus locis humidis naſcitur, Vlmaria quibuſdã dicta, noſtris Ymbenkraut, quod & Iulio floret.

Barba capra na, floret in fine Maij & Iun. aliquando citius. Fructum facit Iunio.

Barba senis, vide Coronopodem, Haber=marck.

S. Barbaræ herba, quam Galli carpentariam vocant, erucæ vel nasturtio congener, Maio & Iunio floret. In hortis Maio mense ferè defloruerat etiam eius initio: & siliquas ostendit. Italis herba sancta.

Beinhülzen frutex, floret Maio: semen fert Iulio.

Bellis vrbana & syluestris, Galli Pasquetam vocant, quod tempore Paschatis floreat, floret Aprili. Syluestris maior & minor floret Nouem. itemq; Augusto.

Bellis maior, quam vulgò à tempore quo floret Diui Iohannis florem nominant, (vt etiam Androsæmon seu perforatam, quæ Iunij tempore florere incipit) floret Iunio circa 24. diem.

Bellis maior, floret Maio.

Bellis maior syluestris & hortensis, floret Iulio.

Bellis maior & minor, floret Septemb.

Bellis minor hortensis, floret Maio & Septembri.

Bellis hortensis, floret Augusto, & Decembris initio.

Bellis minor, quæ cœlo & regionibus tepidioribus hyeme etiam non deest, floret Martio, eadem hortensis alba, purpurea, Martio.

Bellis albus & ruber in hortis; itemq́; syluestris, floret Iunio.

Bellis semen fert Septemb. floret etiam nonnunquam Februario,

Betæ duo genera, florent Iulio.

Betonica, floret Maio, Iunio & Iulio.

Betonica Pauli Turnero: quæ & Aprili floret & Maio: & fortè toto anno, si in loco aprico sit, flosculis paruis, subcœruleis, herba pulegio vel nummulariæ potius similis est, & similiter repit, (alijs puto, Steinpoley est illa betonica.) floret Martio.

Betonica Pauli pulegio similis, quam Turnerus describit. Similis est nummulariæ, sed flores exiguos albicantes ædit: seminum conceptacula, vt alysson vel bursa pastoris, floret Iulio.

Betonica altilis, floret Octob.

Betonicum altile, floret Septemb.

Betonicum altile, flores caryophylli vulgò dicti, Steinnägele/wilde graßnägele/ florent Iulio. In cellis verò domuum vel caueis etiam Decembri floret.

Betonica altilis, caryophyllus flos, medio Iunij

Iunij incipit, albus puto prior, wyß/root/lybfarb/treu ſſt.

Betonica fœtida vocetur, herba fœtida, caule quadrangulo, cubitali, flore betonicæ, pericarpijs leniter aculeatis, vt & betonica, folijs oblongis, anguſtioribus quàm betonica, floret in fine Iunij.

Betonicæ ſpecies minor, Frieſen eugle/ root vnnd wyß/ principio & medio Maij florent.

Betonica Æginetæ Turnero, floret Aprili & principio Maij.

Betonicum montanum quoddam, floribus multum diſſectis, purpureis, in pratis ſiccis montis Melam, floret Auguſto.

Betonicum aliud montanum locis ſaxoſis vbi ferrum eruitur, innummeris ab vna radice cauliculis, floſculis albis, radicibus longis, ſubrufis, floret Auguſto.

Betula ſuis iulis floret in vere, qui ſimiliter vt alno ei non decidunt, donec autumno ſemen perficiant: ſunt enim illi loco ſeminis, vt alno quoq;.

Biſtorta maior rugoſioribus folijs, & minor lenibus, Maio & Iunio florent. Limonium interpretor.

Blattaria Fuchſij, verbaſco ſimilis, aut potius ſpecies verbaſci, floret Iunio.

Blitum album, floret Iulio.

Blitum hortense rubrum (puto & viride esse, Badæ vidi) contra dysenteriam calceis imponi iubent, floret Iunio.

Blitum maculis nigris in folijs. Item hortense succo rubro, floret Iunio.

Borrago, floret Iunio, Iulio, Augusto, Septemb. Octobri, Nouemb. & locis tepidioribus Decembri. Mihi quoq; Aprili floruit, & in fine Maij.

Borrago montana Curiæ, flore flauo, in fine Maij floret.

Botrys, floret Iulio & Augusto: semẽ fert etiam Augusto.

Branca vrsina, Iunio et Iulio mensibus colligitur, dũ floribus & semine abundat, Fuchsius. Facit autem duplicem huius nominis herbam, nempe Acanthum verum & germanicum, qui sanè nõ Acanthus, sed Sphondylium est.

Brassica, floret Maio, Brassicæ species florent Augusto.

Bryonia seu vitis alba, floret medio & fine Maij. Itemq; Iunio, Augusto: florem fructui prætendit Iulio. Semen gerit Septemb. Vide etiam Vitis alba.

Buglossus maior, floret Iunio.

Buglossus vulgo dicta minor, quam alij Cyrsion

Cyrſion eſſe conijciunt, floret Iunio.

Bugloſſus Italica, floret Maio.

Bulbine, Blauw meyen röߧle, floret Aprili. Primùm minor, poſtea maior, quæ toto anno viret. Bulbine maior, puto circa finem Martij floret.

Bulbus ſylueſtris, flore luteo, inſtar calathis, quẽ Codiaminũ dixerim, floret Mart.

Bulbina minor, flores oſtendit Martio, ſed aperit Aprili demum.

Bulbus ille Kyburgo, floret Martio.

Buphthalmus, ſiue cotula non fœtida, Iulio & Auguſto carpitur, & durat vſq; ad autumni medium.

Buphthalm⁹ von Augſpurg, floret Iun.

Buphthalmus ex Gallia miſſus, rücht wie die cotula nõ fœtida, vel vt bellis maior ſuo flore, floret Iulio.

Burſa paſtoris, floret Martio, Iunio, Iulio, Auguſt. Septemb. Octob. Nouemb.

Buxus, ſemen fert Septembri, floret Februario.

C

Cacalia lutea, vnſer frauwen ſchůle, floret in Maio.

Calaminthæ genera tria Fuchſio: ſed quam ille tertium genus Calaminthæ facit,

ego conyzæ genus tertium dixerim, iudicét eruditi, florent Iulio.

Calamintha aruensis, sisymbrio cognata specie & odore, floret Augusto. Item aquatica similis aruensi, sed in summo etiam florens: floret Augusto.

Calamintha, incipit florere in fine Iunij.

Calamintha montana, floret Iulio: in collibus pafsim circa Badam, Augusto & Septembri.

Calathiana verna, Brendel blůmle / Junckfhere blům / April. Blauw in fine Aprilis: alias enim autumnales trium generum noui: floret Aprili.

Calathianæ, autumnales violæ cœruleæ, ex quarum genere Petilium florem Plinij dixeris, radicibus amarifsimis, de genere gentianæ, floret Septemb.

Calceoli diuæ Mariæ, folijs ellebori, principio Maij florẽt, & Aprili.

Calendula vel Caltha, floret Maio.

Calendula, floret Iunij medio, Septemb. Octob. Nouemb. Tota hyeme floret locis tepidioribus, & in domo condita.

Caltha siue Calendula, floret Iulio & Augusto.

Caltha palustris, maaßblůmen: mas ramulis rubentioribus, flore magis tincto: fœmina mi-

na minor, albioribus, flore luteo minus tincto, floret Aprilis medio.

Campanula siue vuularia, halß kraut, Iulio & Augusto floret.

Campanula cœrulea, zäpffle kraut/ vide Vuularia.

Cannabis, floret Iulio.

Cantabrica quorundam (sed non est, cùm radicem habeat inutilem) caule vno, iunceo, cubitali: folijs vt polemonium ferè albicantibus: calycibus elegantibus, pentagonis, calathi forma, è quibus flos quinq; foliorum roseus prodit. Sponte in aruis nascitur, & floret Iunio. Lychnis quorundam. Cartheüser blümle.

Capsicum siue Cardamomum Arabicum (non placet) Indianischer pfäffer/ rooter vnd brauner Calecutischer pfäffer/ cuius aliquot differentias, ex figura siliquorum Fuchsius describit: quidam hanc herbam siliquastrum nominant. Atqui capsicum constat herbam non ita pridem ex nouis regionibus aduectam esse: siliquastrum verò Plinij tempore in vsu fuisse, de qua ille lib. 19. cap. 12. sic prodidit. Panax piperis saporem reddit, magis etiam siliquastrum, ob id piperitidis nomine accepto. Et mox: Libanotis seritur semine, &c. eadem & siliquastro satio

(Tarchon non feritur femine, fed propagatur) nec alibi aliud quicquam apud veteres (quod fciam) de filiquaftro traditur, & quan quam à filiquis nomen habere videatur, non tamen eft neceffe, quoniam id veterum nemo fcripfit. Potuit enim aliunde hæc vox detorqueri, vt fortè à Salicaftro, quæ omnino clematis altera eft (vt nos obferuauimus) amplexi caulis planta, & vrens, piperis fcilicet fapore etiam ipfa. Ruellius coftum hortenfem vulgò dictam filiquaftrum facit, quæ & ipfa filiquas non fert. Sed hæc amariufcula, & quanquam acrimonia non careat, pipere tamen longè inferior eft. Itaque quoniam tam anguftis defcriptionibus adhibendæ funt coniecturæ, Siliquaftrum effe dixerim herbam. Tarchon (Tarch) Arabibus & Symeoni Sethi vocata: quæ duorum generum eft, vna fylueftris, pyretro recentioreũ quidam adnumerat, altera hortenfis. Vidi enim in Sabaudia in hortis & piperitim vocari, ad cõdimenta laudatam, aiebant autem femine feri: aliqui draconem acetarium vocant. Vetus quidem nomen aptum, nemo adhuc impofuit.

Capficum, cardamomum Arabicum, floret Augufto.

Caput monachi, halicacabus puto Fuchfij, floret Iulio. Carda-

Cardamomum Arabicum, vulgò piper rubrum, floret Septemb. In noſtris hortis florere ante hyemem (Octobri) non deſinit, fructus interim maturans. In fine Septemb. vel Octobri potius fructum edit.

Cardiaca, quam Lupi pedem Ruellius vocat, lycopodem: floribus hirſutis, mediocriter amara, floret Iulio & Iunio.

Carlina noctu ſe claudit, ad Solem aperit: in horto meo floruit Iulio.

Caros, vulgò Carui, Kümich, floret Aprili, & Iunio. Carus albus & purpureus, wyſſer vnd roter Kümich/ floret Maio.

Carduus aſininus communis, floret Auguſto. Et alius quidam procerus in ſyluis anguſtioribus folijs.

Carduus aſininus, in nullo medicinę vſu, floret Septemb. & Nouemb. fert ſemen Octob. & Nouemb.

Carduus aruenſis maior purpureo flore (qui flore nondum nato moſchum olebat,) floret Iulio.

Carduus aruenſis, Haberdiſtel / floret Iunio.

Carduus benedictus, de genere Cnici agreſtis, ſed apud nos & cæteris mihi cognitis regionibus ſatiuus tantùm, floret Iulio & Septembri.

Cardui genus maculis albis, quod à pleuritide vulgò cognominatur, floret Iunio.

Carduus paluſtris, id eſt, humidis pratis naſcens, flore purpureo, &c. nitt haſen kôl. floret medio Iunij.

Caryophyllata floret Iunio: fert ſemen Iulio.

Caryophyllata vrbana & ſylueſtris, floret Maio.

Caryophyllata ſylueſtris illa, quam aliqui Lychnidem putauerunt, locis ſaxoſis, & apricis, floret Iulio.

Caryophyllatæ ſylueſtris genus, mütwillen, flore valdè diſſecto, floret Maio & Auguſto: dicta mütwill, à laceris & diſſectis veſtibus, quas referunt flores variè diuiſi.

Caryophyllata aquatica, floret medio Aprili.

Caryophyllus Indicus vel Portugalliæ minor, floret principio & medio Iulij. Caryophylli Indici domi incluſi, vſq; ad natalem Domini florent.

Caſtanea iulis, floret vere: matureſcunt verò Septembri.

Caucalidis ſpecies puto, multis caulibus, folijs paruis, diſſectis vt in Dauco hortenſi, tota læuis, radice vt apij, alba, ſubamara, vmbellis albis, Caro ſimilis eſt ſpecie & radice, eiuſq; ſapore, floret Maio. Cen-

Centaurij maioris species minor & degener, in campis, flore puniceo, calyce squalido, & squammatim compacto vt cyanus: folijs indiuisis minor, in pratis, heuwblůmen: diuisis folijs maior, calyce magnitudine auellanæ, in collibus, florent Iulio. Vide Rha ponticum.

Centaurium minus, flore rubro: & quod rarius est, albo, floret Augusto.

Centaurium minus, circa finem Iunij floret. Item kleine rhaponticken principio & medio Iunij.

Centimorbia, nummularia Fuchsio, naterkraut/pfenningkraut/ fortè Echios altera Plinij, pulegio similis, floret Iulio.

Cepe, floret Iunij medio & Iulio.

Cerasus omnis, floret Aprili.

Cerasa duracina, knellkriese, quòd crepét sub dentibus edentium, minora cæteris, sicca, cum puncto eminente in summo: Dulcia etiam in alpibus, maturescunt Aug.

Cerasa dulcia diuersorum generum matura habem' Iunio & Iulio: acida verò tùm rubentia dilutiora, amarella vocant nostri, tùm nigricantia solidiora, quæ visula dicũt, Iulio. Sed omnium postrema maturescunt.

Cerifolium, chærephyllon maaßblůmen, floret medio Aprilis & fine, itemq; Maio.

Chamæbuxus, vt nos vocamus: ſuffrutex multis à radice cauliculis pedalibus per terram ſtratis, folijs buxi, floribus vt viciarum dulcibus, ſed colore partim ex albo, partim flauo. Naſcitur collibus apricis & ſiccis, floret Aprili.

Chamæcypariſſus, floret Maio.

Chamæcypariſſus, Cypreſſenkraut/ quam aliqui abrotonũ fœminam putant: ego verò aliam abrotonum fœminá noui, floret Iulio.

Chamæcypariſſus, floſculis, qui ſe in ambitu capituli aperiunt, veluti galion habet, colore & figura, floret Iunio.

Chamædrys vera, floret Iunio & Iulio.

Chamædrys fœmina Fuchſij, cuius apud veteres quod ſciam, nulla mentio, floret Iul.

Chamædryi ſimilis herba, quá aliqui Teucrium putant, flore cœruleo, duorum generum, floret Maio.

Chamędryi ſimilis folio, alpina herba, ſemine lanuginoſo, ſemen facit Auguſto.

Chamæleontis genus, quod noſtri vulgò radicem apri vocitant, floret in horto meo Iulij medio.

Chamæleuce Ruellij (quam vulgò mooß blůmen/ id eſt, florem paluſtrem dicunt) hortenſis, cui folia florum multiplicia, floret Aprili.

Chamæma-

Chamæmalum, floret Iunio, Iulio & Augusto. Floret autem bis in anno, vere inter segetes, & autumno in agris rapitijs, Septembri.

Chamæmalum nobile repens, floret in fine Iunij.

Chamæpithys, floret Iunio.

Chamæpithys in horto meo, stirps anni superioris, floret Maio & Iulio.

Chamæsyce in aruis, floret Augusto & Iulio.

Chamæsyce, flosculo singulari minimo, vix apparente in hortulo nostro, floret Maio.

Chelidonium minus, floret Aprili: & maius quoq; tempore calidiore.

Chelidonium maius, floret Iunio & Augusto, itemq; Maio.

Chelidonium minus locis apricis, floret medio Ianuar. & Feb.

Chondrilla, floret medio Maij, Iunio & Augusto.

Chondrilla minor propè Curiam, floret Iulio.

Christophoriana, cost' niger, floret Maio.

Christophoriana acinos nigros profert, cùm calidius est ver, floret principio Aprilis.

Chryſanthemon Fuchſij, ranunculo ſimi le, floret Maio & Iunio.

Chryſanthemon verum, vnum magis flauum, alterum minus, floret Iunio.

Cicer, floret Iulio.

Cicer ſylueſtre floribus albis, radice policari ferè, foris nigra, intus alba, dulci, cicerũ ſapore, grad wie käſen, floret Iulio.

Cichorium, vide Intubus.

Cichorium ſatiuum in horto meo, Augu ſto floret.

Cichorium vel Sonchi genus, flauis floribus, in muris ferè naſcens, folijs herbæ S. Barbaræ, lacteſcit id, nec abit in pappos, milchen, floret Octob.

Cichoriũ, cuius flos cœruleus, Iulio men ſe ferè defloruit: frequentius verò floret illud cui flos luteus, quod Chondrillam eruditi quidam vocant.

Cichorium ſylueſtre, floret Septembri, Nouembri.

Cichorium, id eſt, intybus ſylueſtris, maior & minor, floret Auguſto.

Cici, floret Auguſto.

Cicuta, floret Iunio, Iulio & Octobri. Et Maio etiam: & ea quam ſuſpicabar Cicutam.

Cicuta aquatica, Bartzenkraut, floret Iulio.

Cicuta maior semine magno aspero, Septemb. semen habet.

Cicuta 8. Iunij incipiebat florere Zurzachi: herba cinericei coloris, odore graui, hyoscyami ferè (lacte nullo) punicantibus per caulem & ramos maculis.

Cicutæ similis minor in prato, seminibus oblongis, quæ in fine Maij apparent, geminis, non grato odore aut sapore, radice simplici, foris fusca, cicutaria minor appelletur, floret Maio.

Cicutariæ quædam calidæ inter vites duæ, florent Iunio.

Clematis Ægyptia, vulgò Peruinca, cœrulea & punicea, floret April.

Clematidis Ægyptiæ genus, quod in hortis colitur, puniceis floribus, sed flores rari, vt & violæ hortensi nigræ, dasipodij, floret Octob.

Clematis Ægyptia in siliquis binis vel singulis, vt in hortensi obseruaui, fert semen Iulio.

Clematis purpurea, floret Maio.

Clinopodium, floret Augusto.

Climenum vtrunque Scrofularia alba & nigra, vt Conyza collina, floret Iunio.

Cnicus, vulgò Cartamus, floret Augusto.

Codiaminum, codianon, floret in fine Februarij.

Colchicum, herbſt blůmen, Septembri erumpunt.

Colchicum circa finem Auguſti floret, & prius etiam calidiori cœlo: & ſemen fert Iunio.

Colchici plantæ paucæ, quæ alioquin autumno tantùm florere ſolent, anno 1563. cum Februarius tepidus eſſet, florebat.

Colytea Fuchſij, weiſch linſen baum/ floret Maio.

Conſiligo, leüßkraut/ floret Februario, Martio, Aprili, Iunio: Maio per paucos amplius flores oſtendit. Sed & Nouemb. & Decembris initio.

Conſolida regia minor & maior, floret Auguſto.

Conſolida media, Bugla, gunſelen/ floret Aprili.

Conſolida regalis vulgaris minor, wyß/ blauw/ lybfarbwr: & alia magna cœrulea tantùm mihi viſa, floret Iul.

Conyza muralis, ſic enim vocare libet, quod in muris circa patriæ noſtræ mœnia naſcatur: herba acris, fruticoſa quodammodo, folijs per caulem digeſtis ſine petiolo, ad duos digitos longis, ſimplicibus, anguſtis,

gustis,caule cubitali,striato,fungoso, floribus per summos ramulos in ambitu subcœruleis,foliolis minutis, cum pappis in medio,qui mox ab initio apparent,radice alba cum paucis fibris,flor.Iulio.

Conyza palustris quædam floret Iulio.

Conyza aquatica flore calendulæ,floret Augusto.

Conyzæ aquaticæ species indora, insipida,folijs oblongis,serratis, lanuginosis,floret Iunio.

Conyzæ species,vt videtur, quam Lanifloram dixerim,floret Nouemb.

Conyzæ genus flore luteo, latiore, minus cæteris,odoratum,floret Octob.

Conyza vtraq;,Dürrwurtz Trago,floret Augusto.

Conyzæ species in aridis nascens in horto meo: item aquatica longis & serratis folijs,flor.Iun.

Conyzæ species alia,caule cubitali, singulari (puto) à quo singula folia tres aut quatuor digitos longa,angusta, alternis per caulem sine petiolis prodeunt, flos in summo luteus totus vt Chrysanthemis, radiculis minutis,rufis,acribus vt in ptarmice no-

ſtra, naſcitur collibus apricis: floret Iunio. Vide vtrum Dürrwurtz eſſe poſsit.

Conyza alia, quam in horto habeo, in colle naſcens, floret Iunio.

Conyza alpina in horto meo, flor. Mai.

Conyza montana, Böny / floret Augu.

Conyzæ genus tertium, vide Calamintha.

Conyzoides quædam in collibus ſiccis puto, in hortis viuax, flore calendulæ, floret Auguſto.

Conyzoides cœrulea, dĕrelariam puto aliqui vocant, flos ſubcœruleus, mox ab initio pappos oſtendit: calida, acris & ſicca herba, in muris ciuitatis: & in quibuſdam ſyluis in montis Tigurini ſuperiore ad dextram parte, floret Aug.

Conuoluulus maior, ſemen fert Septembri.

Conuoluulus maior, cui flos totus albus, & minor alternis purpureis & albis in flore partibus: qui & helxine ciſſampelos vocatur, & aſine vel iaſione Theophraſto, vt nos obſeruauimus, floret Iulio. Naſcitur propè aquas, ſed fluentes ferè, vt ſolanum perpetuum circa ſtantes.

Conuoluulus maior, itemq; minor, quę & Ciſſampelos, floret Auguſto.

Con-

Conuoluulus minor (helxine Cissampelos) sine lacte, vel potius paucissimo in venis foliorum: nam maior lac habet: & sepiarius rarior adhuc, floret Iunio.

Conuoluulus peregrinus, hirsutus, flore cœruleo, lactis nihil habet, saporem betæ vel cyclamini, floret August. Granum nil vocant in horto.

Conuoluulus aruensis & sæpiarius, floret in fine Maij.

Conuoluulo similis præter quam flore, quam Galli tineam vocant, Germani spyn/oder schwartz winden. Ruellius & Tragus Orobanchen esse suspicantur, sed nos aliam orobanchen nouimus, floret Iulio, & Augusto, fert semen Octob.

Corchorus ille, genus apij degeneris & vitiosi, floret Iunio.

Coriandrum, semen fert in fine Iulij.

Cornus interdum Februario floret, frequentius Martio tantùm.

Cornus fœmina, virga sanguinea, capris grata, vnde nomen apud Gallos, floret Maio.

Cornus medio & fine Augusti, itemq; Octobri fructum fert.

Coronopus, cornu cerui vulgò, floret Iunio.

Coronopus quidam flore cœruleo, calyce ceu squammis multis tenuissimis, aridis, floret Iulio.

Coryli ante folia ædunt flores rubros croci staminibus breuissimis similes: nam iuli, quos nonnulli flores putant, colore luteo sunt, flor. Feb. & Martio suis iulis.

Corylus satiua, cui nux oblongior, fructum fert Augusto: syluestris nuces fert Septembri.

Costus hortensis minor, floret in fine Iunij.

Costus hortensis, floret Septembri & Octob. Semen habet Nouemb.

Costo hortensi cognata, herba Iulia dicta, Septemb. floret.

Costi hortensis genus minus, quod aliqui herbam B. Mariæ vocant, in hortis nostris satum, floret Augusto.

Cotula fœtida, Parthenium Brassauolæ & Fuchsio, floret Maio, & Iunio.

Crocus Vergiliarum occasu floret, id est Septembri, neque vltra mensis spatium flores durāt, qui postquam deciderint, mox folia prodeunt, virentq; tota hyeme.

Crocus montanus, in fine Februarij floret: aliquando medio.

Crocus montanus in partis circa Curiam

riam copiosè, cœruleus, candidus, & ex vtroque mixtus, principio Martij, in horto meo Martij medio. Vnus tantùm ex pluribus bulbis mihi floruit.

Cruciata folijs per genicula quaternis, herbula hirsuta, flosculis luteis, florere incipit Aprili.

Cruciata rubiæ congener, floret Maio.

Cruciata Gallio cognata, floret Maio.

Crucis flores, dicti à Festo, quod crucis hebdomadam vocant, albi, cœrulei, purpurei, medicis in nullo vsu, floret Aprili.

Cuculi flos, *müttwillen*/floret Maio.

Cucumeres, florent Iulio.

Cucumis anguinus, floret in fine Iunij.

Cucumis anguinus in hortis nostris, floret Iulio, vel ex superiore anno, si planta hyeme seruata fuerit in cella vinaria: vel quod nobis rarum est, ex planta eiusdem anni, vere sata.

Cucumis erraticus, quem aliqui asininum cognominant, floret Augusto, & mihi relictus ab anno priore, medio Maij floruit.

Cucurbitarum genera, florent Iulio, Augusto, & Septembri: maturescunt Septemb. & Octob.

Cumini syluestris genus, quod vulgò

consolidam regalem vocant, Ritterspörly, floret Iunio, Iulio & Augusto.

Cyanus, Kornblůmen, floret Iunio.

Cyanus albus, cœruleus, puniceus, floret in fine Maij, & Iulio.

Cyanus montanus, floret in fine Aprilis, & Maio, in Iunio ferè defloruit.

Cyanus in aruis & hortis, floret Maio.

Cyclaminus, floret principio & medio Augusti, & Septemb.

Cyclaminus, ex floribus autumnalibus semen fert Aprili.

Cyclaminus prima in hortulo nostro, floret Iulio.

Cyclamen puto tardissimè suum semē maturat, quod super terram iacet, nescio an in fine Iulij adhuc maturuerit, cum florem Aprili amiserit, aut Martio fortè.

Cynoglossus minor, flosculis cœruleis, wie vergiß mein nitt, propè Curiam Rhetorum, floret Decemb. initio.

Cynoglossus puniceo flore, floret in fine & medio Maij.

Cynoglossus, floret Iunio.

Cynocrambe Fuchsij: Est autem genus Mercurialis syluestris, floret Martio & Apr.

Cyperus, floret Iulio. In horto meo Augusti principio & medio.

Cytisus

Cytiſus ſuffrutex ligno duro in colle prope Schaphuſiá floribus luteis, wie trauben kröpfle/floret Iulio.

D

Daphnoides Fuchſij, Thymeleę potius ſpecies, zyland/floret Aprili.

Caſſutha, id eſt cuſcuta, floret Iunio.

Daucorum & Apiorum genera confinia videntur: ſed fortè apiorum genera vmbellas nudas habent, daucorum vero foliola ſubnexa eis in orbem radiata. Itē illa fortè diuturniora ſunt, hæc vbi ſemen tulerint, intereunt. Iulio ferè florent,

Dauci vmbellis albis ſunt, aliquí etiam roſeis puto

Daucus paluſtris in horto meo, floret in fine Iulij.

Dauci genus paruum aſperiuſculum, quod circa ſepes & muros naſcitur inutile, floret Iul. ſemen facit Auguſto.

Daucus ſepiarius floret Iunio.

Dauci genera tria, & inter alia, vnum genus cuius ſemina hirſutiora ſunt & multò maiora, quam in alijs generibus, flores extremi in vmbella medijs latiores, locis cultis naſcitur, floret Iunio.

Dauci inutilis genus in aruis, folijs coriandri, glyssen/semen facit August.

Dauci genus in fossa ranarum, in cuius vmbella media nihil purpurei, flor. August. Vide Pastinaca syl.

Dauci genus aruense, magnis, latis & hirsutis seminibus: floriflus latioribus in vmbellæ ambitu, flor. Aug.

Dauci syluestris species folijs non hirsutis in prato, flor. Iul.

Daucus quidam syluestris, flor. Apr.

Daucus creticus vel alpinus, Bärwurtz, Meon vt aliqui conijciunt, alijs tordilion: nec multum interest, quando vires (ni fallor) eædem ferè omnium, flor. Iul.

Daucus syluestris maior, (quē Matthiolus pastinacam syluestrē appellare mauult) macula in medio vmbellæ plerunque alba, aliquando purpurea, in collibus apricis. Item minor inter segetes & alibi, florent Iulio.

Dentelaria quam aliqui Irionem vocāt, flor. Iun.

Dentelaria εὐπατοειδὴς, humilis herba, à Textore medico missa, flor. Iul.

Dentelaria κονυζοειδὴς petræa, Vide conyza muralis.

Dictamnus vulgo dicta, flor. Maio.

Digitalis

Digitalis Fuchsij, incipit Maij medio florere vel in fine, itemq; Iunio.

Digitalis duplex, flore minore, albidiore: & alia, flore maiore, pallidiore & intus vario, florent Iun.

Digitalis minore flore, vulgaris, albicans & maiore flore, tum aliâs luteo, tum purpureo circa Coloniá, folio minus læuis, florent Iunio.

Digitalis lutea & purpurea, florent in principio Iulij: & albicans in montibus.

Digitalis vtraq;, semen fert August.

Dipsacus albus & purpureus, flor. Iun.

Dipsacus floret Iulio. Et similis ei herba carduo exiguo, echinato, rotundo.

Dipsacus flor. Septemb.

Dipsacus minor, floret Augusto: & semen fert Nouemb.

Doronicum in alpibus, flor. Aug.

Doronicum vulgò dictum, in horto nostro, circa Aprilis finem, in montibus: propter niues tardius, gemsenwurtz/graffoy/ floret Maio, & Octob.

Dorycnium quorundam, floret particulatim Aug.

Dorycnium Monspelij putatum, flosculis albis per summos ramulos, veluti in orbem dispositis: figura quæ pisorum vel

loti,ſed paruis,floret Septembri.

Doricnium quibuſdam falſò dictum,to to Iulio floret.

Draco hortenſis,medio Iulio & fine. Item aquaticus, Iulio medio floret ſerratis folijs.

Dulcis radix, Iunij fine floruit mihi in horto.

E

Ebulus floret in fine Iunij, medio & fine Iulij:baccas fert Auguſto.

Echion floret toto Iunio, itemque Septemb.Fert quoq; Septemb, ſemen.

Echion verum, quod Fuchſius triplex facit,floret Iulio.

Echinopus meus,crocodilium quorundam,floret Iulio.

Echinopus carduus, in cuius capitibus flores nulli ferè apparent, ſed aculei albicantes vndiquaq; in diuerſum tanquam in echinis rigent,folia puto ſciſſa, anguſta, & albicantia, anno 57. defloruerat omnino Aug.

Elleborus albus, floret Aprili:niger quoque eiuſdem principio.

Elleborus albus circa lacũ noſtrum vltra Albium montem,floret Iulio.

Elleborus albus,itemq; niger,flor.Apr. initio.

initio. Mas maior & durior: & fœmina maior, & mollior, ex locis ad Larium habui.

Elleborus Agyrtarum, folijs abrotoni ferè, flor. Apr. & Mart.

Elleborus niger, locis tepidioribus, circa natalem Domini, vnde nomen ei apud nos Christ wurtz/floret Decemb.

Elleborus niger noster & ex Italia allatus, flor. Febr.

Elleborus niger, Martio.

Eiusdem genus à Trago exhibitum (Anemones species potius) folijs nigellæ, flore ranunculi, magno, luteo, ad solem se conuertente, quo defluente semen etiam vt in ranũculis subnascitur, Aprili mense, &c. flos Mart. fine erumpit.

Elleborus niger noster mas, floret Mar. & fœmina, quam ex Italia habui, non tamen purpureus.

Elzenbaum/floret in fine April.

Elezberc ad ripam Silæ, acinis nigris, magnitudine piperis, osse duro, singulari intus, &c. fert fructum medio Iulij.

Enneadynamis Polonorum, Läberblůmle/in fine Iul. flor & Septemb.

Erica vel Solago, Heid/floret Augusto & Septemb.

Eruca vera, floret Iunio, Iulio & Augu.

Eruca hortenſis,floret Maio.

Eruca ſylueſtris,flor.Iun.

Eruca ſylueſtris noſtra,flor.Maio.

Eruca ſylueſtris non fœtida, tenera,floret Iulio.

Eruca ſylueſtris fœtida, florebat Maio, pallidis, tanquam in ſpica,floſculis.

Eruca ſylueſtris Fuchſij, quam ſinapi album ſylueſtre interpretatur,flor. Maio. Itẽ eruca ſylueſtris noſtra.

Eruum ſylueſtre minus (nam maius in monte Albio reperi)folijs binis, longiuſculis cum capreolo per medium:floribus in corymbo pulchris,luteis,loti genus, quod ab ingluuie columbina denominamus, referentibus,flor.Iul.

Eruum Fuchſij,flor.Iul.

Eryca montana Glarona allata,floret vt aiunt rupibus adnata,toto anno,(ſiue reuera,ſiue quod flores etiam ſiccati fortè colorem retineant)aliàs Feb.& Martio.

Eryngij id eſt cardui cuiuſdam odorati ſpecies,reddiſtel/manetrüw/flor.Maio.

Eryngium marinum in horto Argentinenſi,ad finem Iul.flor.

Eryngium alpinũ cœruleum, edler diſtel/flor.Aug.

Eryſimon Fuchſij, quod interpretatur ſinapi ſylueſtre,flor.Iun. Eryſi-

Eryſimon hortenſe, eruca nobilis vel vel minor,flor.Iun.Iul.& Auguſt.

Eryſimon, aliquando Maio incipit flor.

Eryſimi ſylueſtris ſpecies, vide in Verbena.

Eryſimon hortenſe, parcè florebat Octobri.

Eſulæ tria genera,flor.Iul.

Eſula,pityuſa,flor.Apr.

Eſula (pityuſa Dioſcorid.) ſed infrequens,flor.Aug.

Eſula dulcis, Congener Militari Plinij, floret Aprili.

Eſula rotunda,peplos,flor.Iul.

Eſula,flor,Maio.

Eſulam ſcabioſam nunquam florere puto:& fortè ſeminis loco ei ſunt aſperitates illæ in folijs ſupinis, vt filici, polypodio & alijs.

Euphraſia,augentroſt/flor. Iul.& Aug.

Eupatorium,Auguſto floret ſed rarius, ferè enim iam defloruit.

Eupatorium Græcorum, agrimonia, floret Iulio.

Eupatorium Auicennæ vt aliqui putant,quod iuxta aquas naſcitur,mañerkraſſt/ floribus ferè origani communis, Iulio, & Auguſto.

Eupatorium Mesue secundum quosdam, costo hortensi cognatum, flor. Aug. Eupatorium aquaticum, wanskrafft.

Eupatorium aquaticum. Vide in Iulio.

F

Faba, floret Maio & Iunio.

Fagus suis iulis circa diem D. Georgij, in Aprili.

Fagus, fert glandes Septemb.

Fagus sepium apud nos dicta, hagenbůch/cuius lignum durissimum, fructum Septemb. fert.

Ficus principio & medio Septẽbri mihi in horto maturuerunt, licet loco vmbroso plantata.

Ficus, in Italia fructum fert Augusto.

Filipendula, floret Maio: principio Iulij ferè defloruerat

Filius ante patrem maior & maximus, qui rododaphne cognatus videtur: hîc iam in Augusto ferè defloruit, & canos in siliquis hiantibus ostendit.

Filius ante patrem maior & minor: vnnd das feur kraut/ id est maximus, floret Iulio. Species vna mollibus & lanuginosis folijs am katzen see/floret Iunio.

Filij

Filij ante patrem ſpecies maior ad aquas, floret Iunio.

Filius ante patrem minor ,in muris ciuitatis,floret Iunio.Et tertia ſpecies ſylueſtris maxima,rhododaphne folijs,floret Iunio.

Filius ante patrem maximus,rhododaphne cognatus fortè,ſemen fert Auguſto.

Filix in nocte , quæ diem D. Ioannis ſacrum præcedit,vide Tragum,quo tempore ſemen faciat.

Filices effodiuntur vergiliarum occaſu.

Flos Iouis,incipit florere Maij medio:floret etiam Iulio.

Flos Iouis purpureus & albus,florent Iunio Auguſtoque. Die hirmel blümle,Septembri.

Flos Portugallicus vel Indicus minor,floret Iunio & Iulio.

Flübirle/propè Curiam,florebat Decembri 63.anno,& fructus naſci incipientes habebat.

Fœniculum floret Iunio,Iulio, Auguſto, Septembri & Octobri : ſemen habet Septembri.

Fœnogræcum floret Iulio.

Fragaria floret Aprili & Iulio:ſemen fert Iunio,

Fragaria vere , & tota æſtate, floret in-

quam maximam autumni partem.

Fragaria minor ſterilis ad ſepes apricas (mas) quaternis folijs florum inter ſe diſcretis, principio Martij aut prius floret.

Fragaria ſterilis, hirſutior, minor, marem dixeris, Feb. floret.

Fraga in altis montibus, Auguſto ſemen ferunt.

Fraga rubra, alba, principio Iulij habentur.

Fraga in fine Maij florent: quædam in medio, pauca. Fructus fragariæ, ęſtatis initio, ante ceraſa, & aliquandiu cum ceraſis inueniuntur, montanis quidem locis, & frigidis, tardius quàm contrarijs. Alba Maio & Iunio florent.

Fraxinella, vide Dictamnus.

Fraxinus aucuparia, floret in fine Maij.

Fraxinus, fructum fert Septemb. ſupra Tigurum ad 4. milliaria copioſè in montibus: apud nos non fert fructum. Bey Walliſtatt: fructum fert Octob.

Frumentum Turcicum, floret Iulio.

Frumentum Turcicum Fuchſij, quadruplex, granis rufis, purpureis, luteis, ſubcandidis, florent Auguſto.

Fumaria, ſed rariſsima, floret Febr. aliàs Maio, Iunio, Iulio, aliquando & Nouemb.

Funge-

Fungorum genus præcipuum, & cibo gratissimum gignitur verno tempore, ab Aprili mense, vsq; ad Maij principia, hoc Germani vocant Morchlen (suillos) pileoli instar, foraminulentum foris, hinc dictum prouerbium, Du nimmest zů wie die Morchlen im Meyen,

Fungi vulgares, qui vulgò coqui solent, heiderling dicti, Iunio mense primùm cernuntur, & ab eo tempore ad Augustum vsq; mensem, pileolis rotundis, & latis similes.

Fungi genus magnum, quod à figura vocant hasenrörle, cinerei ferè coloris, Augusto mense reperitur in syluis propè radices quercuum.

Fungi etiam esculenti vulgò Rödling dicti, frutetis & arbustis cæsis, exustisq;, & terra frequentibus pluuijs humectata nascuntur per syluas, Augusto mense.



G.

Galiopsis secundũ aliquos, Braunwurtz, floret Iulio & Augusto.

Gallion, Gälber augentrost, floret Iunio & Iulio.

Genista maior, floret Maio, aliquando autumno.

Genista minor non spinosa, circa Pente-

costen floret, mense Iunio, vt plurimum, inde nomen apud nos, Pfingstblůmen/ ferbblůmen: Flos tinctorius Fuchsij, Iunio & Iulio floret. Spinosa & foliosa citius floret.

Genistella, genista minor spinosa, Maio, sed copiosius Iunio circa Pentecosten, Stechendpfrimmen.

Genistella aculeata, & altera caule foliato, semen facit Augusto.

Gentiana floret Iunio.

Gentianæ species, madelgår dicta vulgò, floret in fine Iunij.

Gentianæ species quam cruciatam aliqui vocant, madelgår, ab incisione radicis cruciformi, floret Iulio.

Gentiana cruciata, à dissecta crucis instar radice, semina minima, subruffa, subrotunda, cum gentiana magna lata habeat semina, profert Aug.

Gentiana minor in alpibus, floribus magnis puniceis, caule cubitali, radice pollicis vel duorum crasitudine, amariore quàm gentianæ maioris, wachßt hôcher vnd wilder/ floret Augusto. Item die groß Bitterwurtz in alpibus. Item Gentiana palustris florent Augusti medio & fine.

Gentiana pumilla, flosculo cœruleo instar calathi, in pratis humidis, radiculis albis, rara,

bis, rara, floret Octobri.

Geranium primum, Storckenschnabel, floret Aprili.

Geranij genus secundum, folio maluacio tertium & quartum, quæ vulgò dicuntur Taubenfüß, Rüprechtskraut/Kranetshals Fuchsio, floret Maio.

Geranij genus, quod gratiam Dei vocát. floret Iunio. Et eiusdem genus montanum, quod radicem sanguinis appellant.

Geranium maius seu montanum, floret in fine Aprilis.

Geranij, vel sideritidis species, quæ vulgò gratiaDei dicitur, floret Augusto.

Geranij species, apij ferè folijs, floret Decemb. princ.

Geranium montanum, Blutwurtz, medio & fine Maij floret.

Gerontopogon vel herba illa quam aliqui Tragopogona vocant, habermarck, luteo flore, & alia species puniceo, ex Italia, Girasole, vel barba de becco, floret Maio.

Geum, benedicta, caryophyllata, floret Augusto. vide Cariophyllata

Gladiolus seu Xiphium, floret Iunio.

Gladiolus aquaticus., Maio floret.

Glycyrriza, dulcis radix, floret Iulio, & semen fert Septembri.

Gnaphalij genus, sed mollius, Hasenpfötle, cuius flores non decidunt, candidi rosei, subpurpurei, floret April.

Gnaphalion, Kürkraut / floret Iulio.

Mattenflachs / cuius flores non obseruaui, & nescio an vllos habeat, pappi eius instar lanæ xylinæ dependent, fert fructũ Iun.

Graminis genera diuersa, florent Maio.

Gramen Fuchsij, floret Maio.

Graminis genus radice geniculata, denticulata, culmo cubitali, flosculis albis, p. spica puto ceu folijs floret Iulio.

Gramen collinum, panicula vel spica florum pallida, dodrantali coliculo, εὐστοιχία est foliorum, per transuersum, radiculæ albæ, floret Maio. Vide an Schœnantho cognata herba?

Gramen vulnerariũ, floret in fine April.

Gramen in arenosis & muris minus plerisq; in genere graminis, radicibus denticulatis (sunt autem dentes initia germinum) & articulatis reptat, floret Iun.

Gramen quoddam duriusculum, floribus subflauis, Martio.

Graminis vel auenæ syluestris genus, radicibus nodosis vt in xiphio, sed pluribus interdum nodis, in fine Iun. fructum vt auena ostendit. Radicum sapor puto nitrosus.

Grami-

Graminis genera varia fructum faciunt Iunio.

Granum nil, vide conuoluulus.

Granum Nil, cuius flores noctu se aperiunt, in meridie pereunt, floret Septemb.

Gratiola quam centaurium aquaticũ dixeris. Hoc fortè est polemonium palustre amarum, cuius meminit Hippocrates veterinarius, in Hippiatricis Græcis ca. 32. inter remedia hepatica, equo per nares infundi iubens cum vino colatum. Sic auté inquit, ἢ ἐν οἴνῳ διηθήσας δίδου πολεμώνιον τὸ ἐν ἕλεσι γινόμενον, καλαμίνθῃ ἐοικὸς, ποιότητα ἔχον πικρὰν Hoc est, aut polemonium, quod in paludibus nascitur, & calamintham refert, amarũ gustu, vino percolatum dato. (Incipit aliquando Maio florere.) nisi de Hydropipere Ruellij sentiat, quod & ipsum pro Eupatorio (Auicennæ) à quibusdam accipitur: floret Iul. plerunq;.

Gratiola minor, floret in fine Iunij. Sic voco herbulam fruticosam, etsi subdulcem: semel tantùm mihi visam.

H

Hasenkől/floret Iulio.

Hedera terrestris vulgò dicta, gundelräb floret Martio, Aprili, & Maio.

Heliotropium minus, folio ocimi, odore graui, floribus albis in se retortis ἑλικοειδῶς. Semen quidam commendat ad quartanas puto, floret Iulio.

Heliotropij genus quoddam, vergiß min nit, floret Iulio & Iunio.

Heliotropio congener, aut scorpioidi herba, flore cœruleo, in palustribus nascens vergiß nit mein, floret Aprili.

Helxine, parietaria, floret Iulio & Octob.

Helxine in horto meo, floret Aug.

Helxine cissampelos, vide conuoluulus.

Helxine cissampelos, floret Aug.

Helxine semen fert Octob.

Hepatica terrestris, trinitas, circa initium Aprilis ferè defloruit, & post florem folia noua producit, hyemalibus amissis.

Hepatica terrestris vulgò dicta, Italis trinitas, guldin läberkrut vel aurea, floret Martio, hæc per hyemem etiam florum calyces ostendit, & cùm primũ calor inuitat, aperit.

Hepatica terrestris, semen fert Aprili.

Heptaphyllon, Tormentilla, principio Iunij floret.

Herba Iulia, vel S. Mariæ, vt aliqui vocãt, costo hortensi congener, floret Octob.

Herba Iudaica, floret Iulio. Cognata ei quædam ex loco vmbroso, vß dem hard/ in

horto

horto meo, caule quadrangulo, graui odore, floribus purpureis, tanquam vrticæ mortuæ, dilutioribus.

Herba nascens in aruis, similis ferè folijs herbæ Iudaicæ (vide ne sit illa ipsa: videtur sanè) vel tetrahit dictæ, dodrantalis, graui odore, floribus albis vna, altera purpureis, semine nigro, quaterno vt in vrticę mortuæ speciebus, flores & semina Augusto mense profert.

Herba S. Antonij, Augusto semen fert.

Herba Trinitatis cœrulea sex plerunque folijs florum, alba, id est, albo flore, folijs nouem, vt in meo hortulo apparet: audio etiá purpuream inueniri, floret Martio.

Herniaria de anno superiore, floret Iul.

Herniaria, floret medio August.

Heydenhysop, floret Iulio.

Hieracium vtrunq;, floret Aug.

Hieracij genus in pratis, floret Iunij fine & Iulio, herba pauci succi, folijs molli lanugine, &c. & in muris ciuitatum.

Hieracium pratense asperum, quod & in muris ciuitatis, floret Iulio.

Hieracium syluestre in pratis, herba asperæ lanuginis, caule striato, folijs tres aut quatuor digitos longis, integris ferè ambitu modicè angulosis: horum quæ inferiora versus

radicem ſunt, initium habent anguſtius, & in latius abeunt: ſuperiora verò contrà è latioribus contrahuntur. Caulis ſimplex, flos luteus, floret Aug.

Hieracium minus, vulgò dens leonis, floret Aprili.

Hieracium minus, ſed rarius. Item procerum in pratis, floret Maio.

Hieracium minimum, calyculo nigrante, floret Septemb.

Hieracium quoddam radice ſatis magna, ſed folijs quàm in cõmuni minoribus, Martio floret.

Hieraciũ alterũ, Rößlekraut, floret Octob. & ſemen profert Octob.

Hippoſellinum, oluſatrum, floret Iul.

Hippuris vtraq;, floret Iulio.

Hippuris lacuſtris quædam, folijs manſa arenoſis, in fine Iulij floret, vt puto.

Hirci barba, herba dulcis lactaria, habermarckt, alia quàm Tragopogon veterum, floret Iunio.

Hirundinaria, vide Aſclepias.

Hordeum Iun. fine fructum fert.

Hordeũ metitur alibi Agu. alibi citius.

Hyacinthi ſiue bulbi ſylueſtris, floribus cœruleis genera quatuor, florent Martio.

Hydropiper, perſicaria acris, ſemen fert Aug.

Hydro-

Hydropiper, id eſt, perſicaria ſine maculis, floret Aug. & ſubinde ſemen profert.

Hyoſcyamus tota æſtate, ſed præcipuè Iulio floret.

Hyoſcyamus vulgaris, floret medio & fine Maij.

Hyoſcyamus communis & Syriacus, floret Iunio.

Hyoſcyamus è ſylua ſemine luteo, floret Iul. medio.

Hyoſcyamus Syriacus, ſemen fert Aug.

Hypericon Fuchſij, perforata, floret Iul. (ſpecies maior, caule quadrangulo, folijs nõ perforatis.)

Hypericon, vel androſæmon perforata, floret Auguſto.

Hypericon minus, floret initio Iunij.

Hypoglosſis vel laurus Alexandrina, floret initio Decemb.

Hyſſopus, floret Iulio.

Hyſſopus alba, floret Iulio.

Hyſſopus rara, floret Nouemb.

Hyſſopus in horto meo, floret Aug.

I

Iacea, Iunio floret.

D. Iacobi herba, floret Iun.

D. Iacobi flos, floret Iul. & Aug.

Iaſminum, medio Iunij incipit florere, & Iulio.

Iberis, gauchblůmen, genus nasturtij syluestris, floret Maio.

Iberis Matthioli, floret Aug. & Octob.

Ibiscus, floret Iunio, Iulio & Augusto.

Herba ignota, Lepidion vel Iberidi cognata, puto, flosculis albis, priusquam se aperiant puniceis, folijs ferè nasturtij maioris, ramulis multis distortis, bipedalis: radice alba, simplici, intus neruosa, acri, cùm superficies insignem acrimoniam non habeat, floret Septemb. Est autem Iberis Matthioli.

Ignota circa lacum Felium, flosculis cœruleis, vt in hedera terrestri, geminis semper, &c. floret Iul.

Herba ignota, quam heliotropium putabam, folio ocimi, læui, Corchorus vocari potest, floret Iulio.

Innominata quædam fœtida, pinguis, folijs vt botrys, floribus senecionis, floret Iulio.

Ilex aquifolia, Stechend palmen. Fructū Septemb. fert.

Illecebra, vel Telephium sedi genus minimum, floret Iunio.

Indici flores crocei, Caryophylli Indici dicti: minor & maior specie, floret Septerm. (Sed maior nunc primum incipit florere: minor Iunio) simplices & cōfercti in vtroq; genere.

Intubus

Intubus ſatiuus Iunio & Iulio floret. Cichorium etiam, id eſt, ſylueſtris intubus eodem tempore incipit florere, in autumnum vſq; durans.

Intubi genus quoddam luteo flore, ſcabrum, ſubtenerum, ex amaro ſubdulce, floret Iunio.

Intubus, vide ſupra Cichorium.

Inula, floret Iulio, Auguſto.

Iouis flos, Dondernägele/himmelrößle, floret Iulio.

Iouis flos, floret Octobri, purpureus & albus.

Iouis flos rariſsimus, floret Nouemb.

Irio non fœtidus (dentelaria quibuſdam) acerrimus, in horto meo fructum ferebat Octobri.

Iris, floret in fine Aprilis, Maij principio & medio.

Iris minor ſylueſtris in horto meo, floret Maio.

Et ſatiua itidē in horto meo Maio floret,

Iſatis ſylueſtris, floret Maio.

Iua illa aruenſis, fortè arthemiſia heptaphyllos: quæ & pro ſcordio videtur ſubſtitui poſſe, paulò minus efficax amarore, ſimili flore, toto ſimiliter viſcido, floret Iulio.

Iulia Italis dicta, ſub finem Iun. incipit flo

rere. An Iulia à menſe Iulio dicitur?

Iuniperus Maio menſe, cùm pluuium fuerit cœlum, luteam è cortice ſudat lachrymã, quæ magna in copia tanquam fungi exigui arbori adhærent, nec admodum adorata eſt.

Iuniperis, Maio menſe tenuiſsimus, ac luteus puluis in auras auolat: quod ſemen illi eſſe animaduerti, quanquam & è nucleis lapidoſis, quæ baccis continentur, nouæ iuniperi plantulæ fructificant, Tragus.

Iuniperus cuius baccæ altero demum anno matureſcunt, Septemb. fert.

Iuniperus, baccas fert Octob. maturas.

L

Lactucæ, florent Iulio & Sept.

Lactuca ſylueſtris, qua pro endiuia hactenus vſi ſunt Pharmacopolæ, Fuchſius: floret Iulio.

Lactucæ ſylueſtris genus in muris, floſculo cœruleo inſtar calathi exigui, floret Sep. & eodem ſemen fert.

Lactucæ ſylueſtris genus quoddam procerum, floſculis exiguis luteis, pappis nullis, floret Iun. Lactuca ſylueſtris Galeni in muris ſæpe naſcens, rote Bletter, floret Iun.

Lactucæ ſylueſtris genus læuis, floribus flauis, in area mea, floret Aug. La-

Lactucam syluaticam, quæ cœruleum florem apud nos fert, in altis montibus, vidi melino flore, mensis Augusti fine florere.

Lactucæ syluestres semen habent Nouembri.

Lagopus, aruense trifolium, floret Iunio, Iulio.

Lagopus, Kätzle Klee, floret Aug.

Lampsana, floret Maio.

Lampsana, flore luteo vel Lapsana, (& albo flore puto rapistrum) floret Iunio.

LanceaChristi, quę locis riguis prouenit, folijs oblongis, dissectis, quadratis caulibus, verticilatis, vt in marrubio, flosculis albis, cum exiguis parpureis punctis, floret Iulio. Sideritin primam facit Matthiolus.

Lantana vulgò Italis dicta frutex, virgis lentis, floret Maio & Iun. dictus fortè à lentis ramulis: Kleiner mälbaum.

Lantana frutex rubros potius adhuc acinos habet, in Iul. qui Aug. demum puto nigrescunt, & Sept.

Lappa maior, vide Personata.

Lapathi genera quatuor, florent Maio.

Lapathi seu rumicis genus, quod vulgò bonum Heinrichum vocamus, Fuchsius tertium genus Lapathi facit, floret Sept.

Lapathũ, cuius radicis vsus est ad scabiẽ, floret Octob.

Lapathum hortenſe magnũ,floret.April.

Lapathum aquaticum, hydrolapathum, folijs auguſtis,parum lanuginoſis, ad foſſas aquarum. Hydrodracuntium Aldrouando à floris ſimilitudine cum biſtorta,floret Iul.

Lapathi genera ſemen faciunt Iulio.

Lapathum,oxalis,fructum fert Iunio.

Lathyris floret in fine Maij & Iunio.

Lathyris,cataputia minor,floret Auguſt.

Lattoris Plinij ſecundum aliquos, in horto meo, genus lactucæ ſylueſtris, floret Octobri.

Lauendula floret Iunio.

Lauendula Iulio menſe ferè defloruit.

Lauendulæ paucæ,florent Septemb.

Laureolæ illud genus, quod vulgò Zyland vocant noſtri, ante folia floret Feb.

Laureola vulgaris, Zyland in alpibus ſemen fert Auguſto.

Laureolæ puto ſpecies in monte propè Curiam,parua,anguſtis folijs, paulò maioribus quàm rorismarini, floſculis purpureis, odoratis, wie am Zyland. Cauliculus lignoſus,ſed valde lentus eſt,non vltra ſeptem digitos altus,floret Iunio.

Lens paluſtris floſculis tripartitis, floret Maio.

Lens floret Iunio & Iulio.

Lenti-

Lentibularia,vide Meon aquaticum.

Lepidium Æginetæ, in horto meo floret Iulio.

Lepidium folijs lauri,ſemen profert Octobri.

Lepidium Æginetæ folijs laurinis maioribus,floret Iunio.

Leucoij genera tria,florent Maio.

Leucoia,florent Septemb.

Leucoium,keiri, Martij principio emergens, ſtatim floris rudimenta oſtendit, integer apparet ad finem eiuſdem.

Leucoium, keiri: & Straßburger nägely puniceum, & Roſeum,odoratius, rariuſque:& album,flor.Maio.

Leucoiō bulboſum, weiß hornung blůmen/violas ſubolet.

Leucoium bulboſum, Theophraſti, floret Mart.

Leucoium,floribus violaceis, in horto Didymi,flor.Iul.

Leucoion luteum, & album,floret Aprili.

Leucoia medicorum,florent Aug.

Leucoium purpureum, Straßburger nägely/flor,Octob.

Leucoium ſylueſtre floribus luteis, paruis,flor.Iul.Argent.

Leucoia, rara, floret Nouem.

Libanotis, coronaria, rosmarinus, floret Septem. & Octob.

Libanotis Italica vel Ferula, floret Iulio.

Libanotidis species ex Italia, floribus luteis in vmbellis, &c. flor. medio Iul.

Libanotidis ferulaceæ genus, ex Italia missum, his annis, in hortis nostris satum nō potuit semen perficere ante frigora, etiam Octob. Perfecit postea anno 57. circa medium Octobrem pauca, eadem planta, quæ iam annos durauerat circiter octo, & fortè diutius durat, quod seminibus maturandis non exhauriatur & radices validas ac liquore plenas habeat.

Lichen, hepatica, flor. Iun.

Lichen, flosculis stellatis, loco humido, Bym rad (non videntur odorati, vt in lapidibus) flor. Iul.

Ligustraria, qua pro elleboro nigro quidam vtuntur, flor. in fine Apr.

Ligustrum, incipit florere Maij medio.

Ligustrum, vel (vt aliqui putant) phillyrea, Iunio plerunq; floret.

Ligustrum, Beinhöltzen / Ferngerten / fructum fert Sept Octob. & Nouemb.

Ligustrum aquaticum, faulbaum / Zapfen-

pfenbaum/in medio medicinæ vſu, Septem. fructum habet.

Lilium Mariæ, quod quidam narciſſum putant: mihi non videtur, vnſer frauwen gil gen/flor. April.

Lilij genus quod pro Aſphodelo vſurpant, floret Maij medio & fine.

Lilium rubrum flor. Maio.

Lilium album in fine Iunij: & croceum, vel rubrum, medio eiuſdem floret.

Lilium aquaticum, vide Acorus falſus.

Lilium conuallium, cui & nomen apud nos ab hoc menſe, Meyenryß / floret Maio, & aliquando April.

Lilium conuallium, fert ſemen Iulio.

Limonium Fontanoni, in horto Didymi, flor. Iul.

Limonium noſtrum, vide Biſtorta.

Limonium, biſtorta rara, floret Auguſto.

Linaria, floret circa finem Iunij, aliâs medio eiuſdem: itemq; Iul.

Linaria, quam aliqui veterum oſyrim putant, flor. Aug.

Lingua herba, Natterzung/ flor. Maio.

Linum, floret Iun. & Iul.

Linum ſylueſtre, flor. Iul.

Lithoſpermi florum principia Decem. ſe oſtenduat locis tepidis.

Lithoſpermon, vnicaule locis cultis, floret Aprili.

Lithoſpermon minus, aruenſe, vnicaule & multi caule, Maio florent.

Lithoſpermon, floret Iun. & Iulio.

Lithoſpermum, milium Solis, ſemen fert Auguſto.

Locuſta herba, Nüßlekraut/in acetarijs grata, floret Iulio & Maio & præterea Nouembri.

Lotus vrbana gäl ſtundkraut/id eſt, Trifolium caballinum, floret Aug.

Lotus vrbana, floret Octobri & ſylueſtris, aliquando, pro ſationis diuerſitate.

Lotus ſylueſtris, floret in fine Iunij, das gmein ſtund kraut mit wyſſen blůmen/ Vrbana eiuſdem generis, eodemque odore, flore tantum luteo, & ſiliquis differt, tardius in horto meo, ex Italia nuper miſſa, floruit Auguſto, Septembri, & Octobri menſibus, Itali veram melilotum putant.

Lotus ſylueſtris, id eſt trifolium caballinum, floret Iunio, & ſemen fert Auguſto.

Lotus ſylueſtris, zigerkraut / principio Iul. ferè defloruerat.

Lotus inodorus floribus luteis, criſpis, flor. Iun.

Loti

Loti vel Meleloti quædam species inodora, gäle Bubenkröpfle / primo quo nascitur anno, florem edit Iulio. Itemq; species alia maior, am katzen see.

Lunariæ species folijs oblongis, asperis, albicantibus, crispis plerisque: flosculis ceu in vmbello subflauis, singuli flosculi foliolis constant quaternis, reflexis. Seui initio veris, & Octobris nono primum, in vna stirpe flores apparuerunt: in alijs nulli dum.

Lunaria Græca, toto Aprili floret.

Lunaria montana circa stabula pecorū, Böni/floret Maio.

Lunaria Græca, quæ siliquas latas producit, vna votundiores, altera oblongas, Augusto semen fert,

Lunarea lutia Alyssos quorundam, floret Aprili.

Lunaria Fuchsij, Mon kraut, alia quam lunaria arthritica, floret Iunio.

Lunaria in horto meo Flüblůmen/gäl/ audio & albas inueniri circa Vesam. Græca, siliquis argenteis. Alia à Gratorolo missa, siliquis scabris, flosculis luteis, in planta à superiore anno relicta, florent Maio omnes.

Lunaria Græca fert semen Iulio.

Lupinus floret Maio, & Iunio, & in horto meo Iulio.

Lupus falictarius flor. Aug. & eodem menfe femen habet.

Lyfimachij genus fecundum quofdam, quod herba fcilicet Antonij vocatur, & filius ante patrem. Habet autem cum flore, femen quoq; partim maturum, partim etiam elapfum Augufto menfe.

Lyfimachium luteum & rubrum radice lignofa, weiderich/flor. Iul.

Lyfimachium flauum, incipit Iunij fine florere, paulò poft purpureum lyfimachiũ.

Lyfimachij genus, in quo flofculus purpureus exilibus filiquis extremis enafcitur, flores & femina profert Aug.

Lyfimachij genus flore rubro: & alterum luteo, floret Augufto.

M

Mahaleb ad Vuefam femen facit Iul.

Maiorana, flor. Iul.

Maluæ tria genera Fuchfio: quorum primum vocat hortenfe, Ern roffen/ nobis dictum quod meffibus floreat, flore magno, & patulo rofarum inftar, & fimiliter aut multiplici, aut fimplici flore, purpureo, vel candido: hanc Apuleius videtur haftulã regiam dicere: (malua maxima,) Sed hanc veteri-

bus

bus pro hortensi, & satiua in cibis vsitatam fuisse, non est veri simile: quin potius vulgarem maluam: siue punilam siue maiusculam (quam Fuchsius arborescentem vocat. Nos longè aliam dendromalachem id est arborescentem maluam cognoscimus) satiuam olim fuisse crediderim. Hortensis (inquit Fuchsius) floret Iulio, & Augusto præcipuè, flos ei diuturnus. Syluestris minor per totam æstatem & in maximam autumni partem durat: maior Iunio, & Iulio mensibus in primis floret. Est & aliud maluæ hortensis genus, paruum, pulcherrimum, quod Tragus depingit, & alceam peregrinam seu Venetam vocat, id quoque Iulio floret: Item aliud flore flauo, folijs integris in acutũ desinentibus, satiuum.

Malua maxima, hastula regia Apuleij Fuchsio, Ernrosen/gfult/einfach/wyß/vnd rot/flor Iul.

Malua hortensis maior, cui nomen apud nos à messe, flor. Aug.

Malua magna hortensis ernrosen/flor. in fine Iunij.

Malua vulgaris, flor. Aug.

Malua quædam domestica, item die ernrosen/Septemb.

Malua crispa, magna, magnis & crispis

ambitum flolijs, floribus paruis; floret Augusto.

Malua crispa in horto meo, Septembr. floret & Octob.

Malua syluestris, flor. Maio.

Malua syluestris maior, Iunio & Iulio inprimis floret.

Malorum genera initio Maij ferè florent.

Mala diuersorum generum, Augusto & Septembri maturescunt.

Mali vernæ, Theophrastus meminit Iunio fructum facere.

Malus præcox, paradyslebaum, fructū Iunio fert, & Iulio.

Mala quædam in primis cotonea, & syluestria (quæ sint ex malis priora, quæ tardiora) Octob.

Mala insana maturantur Augusto: herba personatiæ ferè folijs, & caule.

Malum insanum Fuchsij & aliorum, flore cœruleo, apicibus luteis, flor. Augusto.

Malum insanum, in horto meo 59. Septemb. florebat, nullum ostendebat fructū, neq; Augusto.

Marrubium floret, Iunio, Iulio, & Augusto.

Marrubio similis herba, verticillis suis aculea-

aculeatis, purpureis floribus, folijs mercurialis, &c. Veteres quidam huiusmodi alysson describunt, flor. Aug.

Malua crispa, flor Iul.

Medica duplex. Satiua flore violaceo, Iunij fine floret: crescit ad duos cubitos, & vix iam sustinet seipsam: tertio anno altius crescit, hominis statura, & citius floret. Altera syluestris, medio & fine Iunij floret, corymbis flosculorum luteis: sapore eodem & reliqua specie similis: folia vtrisque modicè mucronantur: & versus mucronem margines leuiter exasperantur. Calidæ sunt in secundo gradu, inodoræ. Crescit hæc ad murum & in muro, & albi ad margines aggerum, & fossarum siccos.

Medica syluestris & hortensis, flor. Iun.

Medica ex Italia floribus violaceis, floret Aug.

Medica cœrulea in fine Maij flor.

Medica, vide inter Trifolia.

Melampyrũ vel Myagrus in horto meo, floret Maio.

Melampyrum, vide Myagros.

Melissa Fuchsij, flor. Maio & Iun.

Melilotus albus, flor. Iun.

Mellissophyllon flosculis albis, & peregrinum (quod fœtidius & magis cimices

refert)cœruleis,floret Augusto.

Melliſſophyllum floribus pallidis, flor. Iulio.

Melilotus,lutea & alba, guldiner klee/ eins gůten geruchs / sunderlich so er dür ist als Theophr. scert. Medica quibuſdam credita,vtraque flore coloris violacei, & altera apud nos vulgari(locis ſaxoſis) flaui,melilo to noſtro ſimilis inodora,&c.flor.Iul.

Melilotus lutea , & alba,odoratæ, florent Auguſto.

Melilotus inodora folijs ternis à caule remotis,& ad caulem binis, gäle Suben krö pfle/ Lotus puto Fuchſij,flor.Iun.

Melilotus criſpa,flore criſpo, inodora, ſemina conuoluta habet cochleatim ferè vt medica, ſed minus & minora , floret Iunij initio.

Meliloti inodori ſpecies in muro foſſæ ciuitatis, in fine Maij flores habet in corymbis luteos. Calida eſt in ſecundo gradu,ſubacris,tenuium partium:non reperio in Trago.An Medicæ ſpecies?

Meliloto ſimilis inodorata,capitulo florum rotundo,flauo,ſtein klee. Medicæ ſpecies aliquibus,flor.Aug.

Meliloti inodori ſpecies ſtein klee, quæ Me dica ſylueſtris dici poteſt,flor.Iun.

Meliloti

Meliloti sylueſtris ſpecies humilis, binis è regione foliolis, cuius lutei flores, ſuauem quendam & ferè lactis odorem referunt: in prato infra turrim in Hard / floret Maio & Iunio. Siliquas curuas & vnguium ſpecie profert Iunio adulto, vel in fine Iunij.

Melilotus agreſtris, flor. Iun.

Meliloti loco quidam herba trifolia floribus luteis, ſed inodora vtuntur: ſtein klee. Sed eſt alia quoque ſaxifraga lutea, quam ſic nominant, in Germania inferiore, folijs ferè aquilegiæ, radice lutea, floret Iulio.

Melo, vel Melopepon, floret Auguſto.

Menthæ genera, flor. Aug.

Menta, flor. Iul.

Mentaſtrum florere incipit initio Iunij, Iul. & Aug.

Meum quorundam, alijs ſpecies ſeſelis, Bärwurtz/flor. Iun.

Meon aquaticum circa lacum felium, folia enim vt Meon Beerwurtz exilia & ſimiliter diuiſa habet, ijſque adnatas paſsim bullas quaſdam φακοειδεῖς, floret Iulio dentibularia nominetur (nam Meon alij aliud oſtendunt) ſine radice floribus flauis, &c.

Mercurialis,floret Maio,Iulio, Augusti. Septemb.Nouemb.

Merculialis fœmina,flor.Iun.

Merculialis syluatica mas & fœmina, sed ille rarior nobis, Martij medio floret. Merculialis syluatica,teste Trago, se occultat vel interit Maio vel paulò post.

Merculialis mas & fœmina semen ferũt Augusto.

Mespilus nostra, in fine Aprilis,quandoque in Maio floret:fructum Octob. profert.

Millefolium vulgò dictum, garben/ album & rubens,flor.Iul.& Aug.

Millefolium flore rubro, floret Iunij medio.

Millefolium luteis floribus : item peregrinum vel odoratum,flor.Iul.

Millefolium aquaticum quoddam, flore albo ranunculi, insipidum, &c. floret Maio.

Milium,flor.Aug.

Milium Indicum vel Æthiopicum, anno 58.in horto meo flor.Iul.

Meßbeere fructum ferunt ad finem Martij, sub niuibus maturescunt, Bim Fagen &c.

Morsus diaboli,flor.Aug.& Sept.

Morus fructum fert Augusto.

Musca-

Muſcatella Cordi (Ophiogloſſ.) Maio interit vel ſe potius occultat.

Myagrus aliquando, relictus nimirum à ſuperiore æſtate, Feb. flor.

Myrica floret medio & fine Maij & Iul.

Myrica Iunij initio ferè defloruerat.

Myrrhis, id eſt cicutaria, vt quidam putant, flor. Maio.

Myrrhis cerefolij ferè ſapore, dulcior, floret anno ſecundo, medio & fine Apr.

Myrrhidis (ſic nominemus vel cicutariæ, vel Paſtinacæ ſylueſtris) ſpecies in vijs inter vites verſus Zollicken. Item Peregrina quædam ſatiua: vna olet folijs cuminum Romanum, alia veluti raphanum ſylueſtrē, habent radices magnas & validas, flor. Iun.

N

Nardus vulgaris, pſeudonardus floret Iun. Iul. defloreſcit.

Narciſſus ille quorundam, & Tragi verus, qui mihi potius anemone limonia videtur, noſtri Lilium diuæ Mariæ vocant, cuius floris odor ſuauiſsimus ſed lenis, floret Apr. & Maio.

Naſturtium floret Iun. Sept.

Naſturtium pratenſe, gauch Blůmen/

floret April. Itemque hortenſe anni ſuperioris.

Naſturtium paluſtre, floribus melinis, parum acre, flor. Maio.

Naſturtium aquaticum, floribus flauis, circa lacum, flor. Iul.

Naſturtiolum petræum, herbula omnium minima, floſculis candidis, floret Aprili.

Nigella, flor. Maio.

Nigella flore luteo, flor. Iul.

Nigella coronata calyce, ſatiua, maior, folioſa. Minor ſylueſtris puto flore è luteo ſubuiridi: prior cœruleum florem habet, floret Iunio.

Nigella ſatiua, flor. Octob.

Nigella, Schabab ſemen edit Iulio, Auguſto.

Noli me tangere, flor. Iulio, & Iunio: locis verò frigidioribus & vmbroſis, medio, & fine Auguſt.

Nummularia floret in fine Maij (& genus minus acutius erectum in ſyluis) floret & Iunio.

Numularia Fuchſij, Vide Centimorbia.

Nux Iuglans, iulis verè floret: Auguſto & Septembri matureſcit fructus & excutitur.

Nux veſicaria, pimperntißle/ floret Maio: matureſcit Septemb.

Nux Methel, Vide ſtrammonia.

Nymphæa vtraq; apud nos Maio, Iunioque floret.

Nymphæa lutea floret Iulij principio in lacu noſtro.

O

Ocimũ baſilicũ fl. Iun. & Aug. Baſilien.

Ocimi duo genera, klein vnd groß Baſilien/ florent Iulio.

Ocimum, baſilicum medium, album & purpureum, & ocimum citratum, odore meliſſæ in horto meo, flor. Aug.

Ocimi folijs herba circa ſæpes naſcens, floſculis albis, poſt quos verrucæ relinquũtur, flor. Aug. Heliotropij genus aliquando putabam.

Ocimum Tragi, heidenkorn: quod aliqui eryſimon Theophraſti putant, flor. Iun.

Ocimoides, flor. Sep.

Ocimoides album duplex, rubrum duplex, & flauum, quod ſemel tantùm vidi Lindauiæ in horto Matthiæ Kurtz mercatoris, floret Iulio.

Ocimoides rubrum, quod floret in Iunio, in hortis conſitum.

Ocimoides rubrum, rarum inuentu:

& facilius in montibus quam alibi, floret Augusto

Ocimoides rubrum alpinum, Maij medio floret: & mox etiam album, quod tamen aliâs Iunio primum floret. Huius flores in sole flacescunt, vesperi & nocte redintegrantur: rubri semper integri manent, minusq; odorati sunt. Videtur & Ocimoides quoddam album minus odoratum esse in horto meo.

Ocimoides albo flore, calyce purpurascente vel viridi: vnum, medio apicem exerit; minus odoratum: alterum non, odoratius, quod eodem die marcescit: eadem differentia est in purpureis, floret Iunij fine.

Ocimoides albis floribus odoratis, quod aliqui non rectè ben album vocant, vt alij polemonium, Lidweich mit linden/ harachten Blettern/gestaltet wie die grosen Basilien/ vt ego interpretor, flor. Aug.

Ocimoides purpureum floret in fine Apr. & Octob.

Ocimoides purpureum dilutum albo cognatius odoratiusque alpino, etiam die se claudit: at album alpinum non clauditur, flor. Maio.

Ocimoides croceo flore, floret Iunij medio. Vocari verò sic potest propter floris

ris ſpeciem, omnino inodorum tamen.

Ocimoides peregrinum maius perenne: & minus, quod eodem anno floret, floret Auguſto.

Ocimoides peregrinum minus, floret Septembri.

Ocimoidis ſpecies peregrina minor, Auguſt. ſemen profert.

Ocimoides iam rarum, circa finem Nouemb. menſis floret.

Oenante herba filipendula, floret Iunio.

Oleæ plantula, in calidioribus locis Germaniæ, vt circa Rhenum, floret circa S. Ioannis diem, in Iunio.

Oluſatrum in horto noſtro floret Maio anno ſecundo puto à ſatione.

Ononis floret in fine Iunij & Iulio.

Ophrys Fuchſij, quæ aliſmatis ſpecies videtur, Maio & Iunio menſibus floret, deinde euaneſcit circa feſtum D. Ioannis Baptiſtæ.

Orchis, vide Satyrium.

Orchis, genus bifolium ante caulem, cùm & bulbum vnicum oſtendit, poſtea caulis accedit, flores è viridi pallidi, & foliola alia in caule, floret Maio.

Orchis genus illud rarius & elegás, quod in flores habeat albicantes, minutos &

punctis rubicundis aſperſos, capitulum oſtendit puniceum, quod floribus nondum apertis conſtat, floret in Maio.

Orchis gen⁹ illud quod Tüfels angſicht vocant, flore albo, item flore purpureo, vel communi, floret Iunio. In genere teſticulorum, odoratiores ſunt, quibus floſculi minores.

Orchis, id eſt, teſticuli herbæ genera quædam: ex quibus id quod Serapiadem vel triorchin aliqui eſſe putant, in fine Maij, & initio Iunij apparet, deinde nuſquam inueniri poteſt.

Oreoſelinum aliud circa Baſileam, floret Iulij principio.

Oreoſelinum von Baden, floret Iul. & aliȩ ſpecies duæ oreoſelini.

Origanum vulgare, floret Iunij fine, Iulio & Auguſto.

Orminum hortenſe & pratenſe ſcharlach, floret Iulio: ferè enim tardius floret ſatiuo. Sed Fuchſius orminum vtrunq; Iunio menſe floribus & ſemine prægnans eſſe ſcribit.

Orminum hortenſe, id eſt, Gallitricum, vt recentiores multi putant, Scharlach/vel potius alectorolophos, id eſt, gallicriſta, à folijs criſtæ gallinaceæ inſtar ſerratis, vnde & gallitrici vox corrupta videtur, floret

Iunij

Iunij principio & medio.

Orminum syluestre, floribus purpureis, nunquam prius mihi visum, floret 8. Iunij.

Orminum syluestre, vel schlarea syluestris, flore albo: & commune cœruleo, floret Maio.

Orminum syluestre, quod & cœruleum & album inuenitur, floret Iunio.

Orminum vel gallitricum syluestre, flore cœruleo, semen fert Iulio.

Ornithogalum, florel April.

Ornus, grosser målboum/welåsch, vt ego interpretor, floret Iunio.

Ornus aucuparia, welåschen, Aug. fructum fert, & Sept.

Orobanche nostra, quam nonum satyrij genus Tragus facit, floret Maio.

Orobanche Ruellij, floret Aug.

Oxalis, floret Maio.

Oxyacantha, Berberis, Erbßlen. Sed aliqui spinam albam vulgò dictam oxyacantham potius esse asserunt, quibus assentior: vtraq; floret Maio, fructum facit Aug. Sept. & Octob. Augusto autem collibus & locis calidioribus.

Oxylapathum vulgare, floret Aug.

Oxys, alleluia, floret April. & Maio.

P

Panaces Chironium, herba Doria, ni fallor, quorundam, nonnulli Limonium Matthioli vocabant, quod tamen non probo: in horto meo floruit Iunio, aliâs Iulio, primo gradu amara.

Panicum, floret Iunio.

Papauer ſatiuum, floret Iunio, & Iulio.

Papauer cornutum, floret Iunio, Iulio & in fine Maij. Semina fert Nouembri.

Papauer erraticum, floret in fine Maij, Iunio, Iulio et Auguſto: ſemen fert Septembri.

Paris herba, quam aliqui non rectè aconitum pardalianches faciunt, floret Maio.

Parthenium, matricaria, floret Maio, Iunij medio vel principio potius, & quandoq; Iulio.

Paſtinacæ genera tria, radicum colore diſtincta, florent Iulio.

Paſtinaca maior, Paſtaney, ſemen fert Auguſto.

Paſtinaca erratica purpureo apice in medio vmbellæ candidæ, vogelnâſt, floret Iunio & Auguſto: ſemen profert Septembri et Octobri.

Paſtinacæ genus erraticum vmbellis luteis, elaphoboſcus quorundã, floret Iunio.

Paſtinaca ſylueſtris, vmbellis luteis, Bren kraut/

frant, diuersa à Dauco syluestri, quem Dioscorides Pastinacam syluestrem vocat: floret Iunio & Iulio.

Pecten veneris, floret Maio, in aruis, qui post flores albos relinquit siliquas tanquam acus: & Iulio.

Pelecinus floret Octob. Securidaca.

Pelecinus syluestris, herba & frutex in colle propè Scaphusiam, floret Maio.

Pentaphylli, id est, quinq; folij, tria genera, florent Maio.

Pentaphyllum, floret Iulio.

Pentaphyllum minus, quod locis apricis & siccis nascitur, præcipuè collibus, floret Mart. aliâs Septemb.

Pentaphyllum petræum, in saxis iuxta aditum fodinæ Ferrariæ in monte supra Sergans: sed plantæ erant paucissimæ, floret Augusto.

Pentaphyllum erectum, magnum, candidum subdus, trib⁹ aut amplius à radice caulibus, floret Iunij initio

Peplus, esula rotunda, floret Iulio

Peplus, floret Maio.

Perfoliata, Durchwachs, floret Iunio.

Perfoliata alia, quam aliqui ineptè centaurium maius vocant floret in fine Iunij in colle vbi calamentum gegē der Sylburgg.

Flores in corymbis sunt lutei, folijs octenis conditi, subamari, bono sed leui odore. Item in colle ob der Spitaaler wysen.

Perfoliata rubra, Iunio floret.

Perforata, vide Androsæmon.

Periclymenon, caprifolium, incipit florere Maij medio & fine, Iunio & Iulio: itemque Augusto, semen Septembri producit.

Periclymenon, Speck gilgen, principio Septembris floret. Bis floret in anno eadem æstate, sed fructum post secundum florem non potest perficere.

Periclymenus minor, gemellis acinis, rubentibus viscosis, Iulio fert acinos.

Persicus cuiuscunq; generis (trium generum) floret April.

Persicus Armeniaca, Berillele, floribus albis, odoratis, floret Mart.

Persicus, fructum Sept. profert.

Parsica duracina, carne rubenti, matura sunt Octob.

Persicaria maculata, quam aliqui molybdænam vocant, flore purpureo & albo, floret Iulio, & Iunio.

Persicaria, vide hydropiper.

Personata lappa maior, floret Iulio & Septembri.

Personata

Perſonata, Lappa maior, cuius ſeminis ad calculum vſus laudatur, ſemen fert Octobri.

Pes anſerinus Tragi, & Fuchſij, Genſsfuſs, nimirum Chenopus Plinij, floret Iulio.

Pes leonis, Sinnaw, floret Iunio.

Petaſites, peſtilentʒ wurtʒ, floret Martio, Aprili, & quandoq; Feb.

Petroſelinum Fuchſij, ſi in hortis ſeratur: putat autem id eſſe quod officinæ vulgò amomum vocant: neſciens fortè Galenũ ſcripſiſſe petroſelinum, verum & Macedonicum propriè dictum, adeo amarum eſſe, vt amarore ſuo totam Theriacam inficiat, quod amomo vulgò dicto non conuenit, id ego igitur potius ammi verum, aut cuminum Æthiopicũ eſſe ſuſpicor. Pro vero autem petroſelino aſtrantia noſtra, vti conſulo, donec verum adferatur. Iam enim ex Macedonia & Cõſtantinopoli nuperrimè quoſdam detuliſſe audio.

Peucedanum Fuchſij, floret Aug.

Peucedanum in horto meo, caule dodrantali, folijs craſsiuſculis per terram ſparſis, vmbellis albis, floret Maio.

Phalangitis, graſsgilgen, aſphodeli fœmina quibuſdam: Et eiuſdẽ ſpecies maior montana, odore & ſapore in flore radiceq; lilij albi, floret Iul.

Phalangium vel phalangites Kentmanni, in fine Iunij floret, Die wilden gras gilgely.

Phalaris folijs arundinis, flore gramineo, pallido, ſpica elegante & conferta, latiuſcula. Olingerus Norinberga miſit, floret Iulio.

Phillyrea noſtra, Ferngerten/ floret Maio.

Phœnix, roten wilden haber. Iunio floret.

Phu, tota æſtate floret. Fuchſius, qui Phu in maius, hortenſe, & minus, vulgare diſtinguit. Eſt & ſaxatile quoddam montanum, & paluſtre minimum, quod Aprili floret.

Phu hortenſe (& ſylueſtre in horto meo) circa finem & medium Maij floret & ſemen fert Iulio.

Phu (maius) Dioſcoridis, floret Iunio.

Phu ſaxatile, & phu paruū ſaxatile, quod in vmbroſis & humidis montium ſaxis creſcit, floret Aprili.

Phu minimum ſylueſtre, geniculatis radiculis, floret Aprili.

Philoſella maior & minor. Maio & Iunio florent.

Pimpinella, floret Aprili, Maio & Iunio: Maior in pratis humidis Iulio: ſemen facit Iunio & Iulio.

Pimpinella, quæ & ſanguiſorba, Maio & Iunio floret.

Pirus plerunq; cum ceraſo, floret Aprili.

Pirorum

Pirorum genera diuersa maturescunt Au gust.& Sept.

Pira quæ à fœno denominamus heuw-byren, quod hæc sola immatura etiam fœno obruta & calore emollita, edantur, Iulio maturescunt.

Pira præcocia, & superba, Muscat byrle, Iulio maturescunt.

Pira quæ nostris heerenbyren, mature-scunt Aug. medio.

Pira quæ schärbyren à nobis, maturescũt in fine Aug. & Sept.

Pira quæ nostris Grauw cugstler dicun tur, à calore nomen habent, boni saporis, & succo mediocri prædita, id est, non sicca aut friabilia, maturescunt medio August. & post.

Pira quædam, præsertim strangulanea & syluestria, matura sunt Octob.

Pirola vulgò dicta, wintergrün, quam quidam limonium putant, floret Iunij prin cipio: ego bistortam pro limonio semper ha bui, nec dum muto sententiam.

Pisum, floret Iunio

Plantagines florent Maio & Aug. Iulio i-tem, quo & semen edit, itemq; August. No-uemb. & Sept.

Plantago maior vel media potius, floret Iun.

Plantago minor,floret Iul.

Plantago aquatica, quam aliqui alisma veterum esse putant,floret Iunio.

Plantago aquatica semen fert Iul.

Pœonia,floret Maij principio & medio.

Pœonia,floret circa finem April. Mas in principio in horto meo, alias in fine, loco vmbroso & hyeme longiore.

Polemonium,floret Maio & Iulio,pręsertim eius principio.

Polemonium Dioscoridis,floret Iul.

Polemonium petræũ, floret Iulio:& hoc & Dioscoridis dictum,suauius olent vesperi:in meridie flos ferè euanuit,vt hesperides dici mereantur, vtriq; ferè idem odor, suauis,non plenus.

Polemonium:quod duplex esse puto, vnum maius & longioribus folijs, nisi natalitij soli differentia est,floret Iun.

Polemoniũ,Widerstoß,vt ego interpretor quod aliqui ben albũ nõ rectè vocitant, vt aliqui ocimoides album,in quo genere etiam rubrum habetur. Polemonium verò album tantùm,floret Aug.

Polemonium Fontanoni in horto meo, floret Iunij principio.

Polemonium viscosum vel saxatile, floret Iunio.

Polemo-

Polemonium paluſtre, vide Gratiola.

Polemonium petræum, floret Maio, ſemen fert Iunio.

Polium noſtrum Maij fine & Iunij principio floret.

Polycnemon, langer doſt, floret Aug.

Polycnemon, origano ſimile, floret Iulio & Septemb.

Polycnemon origano vulgari ſimile, ſed rarum, Lunariæ ſpeciem refert, folijs oblongis, aſperis, albicantibus, criſpis pleriſque: floſculis ceu in vmbella ſubflauis, ſinguli floſculi foliolis quaternis conſtant. Seui initio veris, & Octobris nono primum flores apparuerunt, in alijs verò nulli dum.

Polycnemon origano ſimile, quod & Clinopodion fortè appellari poſſet à figura: nam verticillum florum, aut ſeminum in ſummo caule impoſitum habet, veluti capitulum, vna hæc herba, quod ſciam, ſemen Octob. facit.

Polycnemon vel Clinopodion maius ſemina gerit rotunda & ſubruffa, Nouembri.

Polygonatum, Weyßwurtz vtrumque, initio Maij floret, vel medio: alterum tamen prius ſæpe Aprili.

Polygonatum erectum, ſemen fert Aug,

Polygonon, wägtritt, floret Aug.

Polypodij radix colligenda est in fine Augusti.

Polytrichum Apuleij, vt quidam vocant, guldinwiderthon, floret Iun.

Populus suis iulis, floret Mar.

Populi nigrę gemmę turgentes colligun tur mense April.

Populi nigræ gemmæ, mensis Sep. 19. turgere succo suo flauo vidi: & fortè is hoc tempore vtpote ficciore melior est, & minus aqueus quàm vere.

Porrum, floret Maio & Aug.

Porrum sectiuum syluestre in rupibus ripæ Rheni zů Laufenberg, floret Iun.

Portulaca, Iunio & Iulio floret.

Potamogeton, Samkraut, floret Iul.

Prunella vulgò dicta, floret Maio, Iunio, Iulio, August. Septemb. Octob. & Decemb. mensibus.

Prunus plerunque cum cerafo, floret Aprili.

Pruni genera quædam vrbana, inter quæ tardissima sunt minima, cerea ferè per maturitatem. Zipparten, maturescant Septe. & Octob. Alia verò cerea magna sunt, quæ Augusto, si benè memini maturantur.

Pruni genus, maturescit fructibus circa finem

finem Iulij, cui fructus parui cœrulei dulciores, Blauw friechen.

Pruna cerea vel cereola, magna subdulcia, minima subcœrulea, acida, parum humida, Wyn friechen, maturescunt Aug.

Pruna nostra maturescunt Augusto.

Cœrulea, Blauw friechen.

Haber friechẽ kleiner dañ die anderen.

Weyn friechen/kleine sure, subcœrulea vt & Haberfriechen.

Wyßfriechen/tardi⁹ aliquando matura gar vnd gar wyß.

Bocksbödle halb wyß / halb rotlecht/ aluum puto magis soluunt: & hæc aliqui alba vocant, sed minus propriè.

Prunus syluestris, in fine Martij floret plerunq;, & April. principio.

Prunus syluestris, spinus, Schleehenbaum, Sept. & Octob. maturus est fructus.

Pseudamonium, floret April.

Pseudochamædrys, Schaaffkraut der wild, caule puto simplici & longiore, floret Iunio.

Pseudochamædrys, gamanderle, floret Maio.

Pseudocyperus corymbis fœtidis, semen fert Iulio.

Pseudomelanthium, Ratten, floret Iun. semen fert August.

Pſeudonardus, vide Nardus vulgaris.

Pſeudorhaponticum, folijs oblongis, florere puto menſe Iunio circa finem.

Pſyllium, Iulio & Aug. floret.

Ptarmice, floret Iunio & Auguſto, quam Ruellium quidam ſequuti pyrethrum paluſtre eſſe putant. Ego verò aliam noui ptarmicem montanam, folijs ferè plantaginis, flore aureo, radiculis ruffis, non ſine odore, acribus, Wilde mütter wortzen.

Pulegium ſaxatile (regale puto quibuſdā) polycnemon fortè, floret Iulio.

Pulegium ceruinum, floret Iulij fine Monſpelij.

Pulmonaria Plinij, floret Mart. & April.

Pulmonariæ Plinij ſpecies, ſine maculis foliorum, kleine walwurtz, floret April. Vide Symphytum.

Pulmonaria Gallis vulgò dicta, floret Maij fine, ſemen fert in Iulio.

Pulmonaria muralis, Büchſpick, ſpecies ſylueſtris Lactucæ, fortè reſeda Plinij: nam ſimilis eius vſus eſt hodie apud nos ad collectiones aut inflammationes ſedandas, præſertim Paronychias, in quarum remedijs multi etiam incantationes adhibent, magis quàm ad vllas alias inflammationes, &c. floret Auguſto.

Pyre-

Pyrethrum,in Aprili floret.
Pyretrum alpinum chamæmalo simile, (perenne) radicibus repens, floret Iulio in alpibus nostris.

Q.

Quercus circa diem D.Georgij flores seu cachryes suas emittit.
Quercus quædam fructificant, circa diem D.Bartholomæi, aliæ tardius.
Quercus quædam glandes ferunt, quædam etiam pilulas fungosas: in quibus vermiculi conduntur: aliquando squamulas rotundas, candidas, in sinistro foliorum latere, quas rustici flosculos vocant, indiciũ copiosi prouentus glandium anno sequente: glandes Septemb. producit.
Quinquefolium, floret Iunio.
Quinquefolium minus in locis siccis, radicibus suis repit, floret Aprili & Maio.
Quinquefolium palustre floribus puniceis, radicibus repens oblongis, floret medio Maij.

R

Ranunculi genera hortẽsia & syluestria, sardoniũ, aruense, echinatis seminib. Aquaticũ flore plantaginis: & alterum minimũ folijs

minimis,multifidis,vt in cottula.Item flammeus. Item maior albus nõ hortensis, tantũ puto apud nos:florent Maio.

Ranunculi species diuersæ,& quę apium risus vocatur,florent Iunio.

Ranunculi genus primum, Martiò floret & initio Aprilis, deinde disperit.

Ranunculi genus quartũ Fuchsio, quod vulgò vocamus Martios flores, qui albi & purpurei sunt: & secundùm Fuchsium etiá lutei,apparent Martio & Aprili.

Ranunculus sardonius, quem apium risus vocant,& alius quem aliqui flammulam, floret Aprili.

Ranunculus sardonius semen fert Maio.

Ranunculus hortensis,albus flore denso, florem ostendere incipit in fine Aprilis.

Ranunculi quidam(hortensis,flauus,dẽsus)florent Iulio.

Ranunculi pratenses pauci,florent Oct. vt & hortensis,flore densò,paucus.

Ranunculus pratensis sine plumbo: cæteri enim præter aquaticos,pleriq; plumbum id est,maculas nigras habent,Causticus:florent Aprili.

Ranunculus pratensis,floret Septembri.

Ranunculus pratensis, hirsutus, floret Augusto.

Ranunculus albus in summo Braulio, monte Rhetorum, folijs simplicibus oblongis, angustis, &c. flor. Iul.

Ranunculus syluestris, albus, sidertsche/ medio April. flor.

Ranunculus alpinus petreus, albus, ex monte Pilati mihi translatus, flor. Apr.

Ranunculus palustris, quem Dodonæus ouibus exitialem esse scribit, flor. Iun.

Ranunculus palustris am katzen see/ floret Iulio.

Ranunculus chamæmeli folijs, rara herba & caustica, locis palustribus, flor. Apr.

Ranunculus, rarus, flor. Nouem.

Ranunculus hannen füß/ plumbum habet: interea serpit, in olera recipitur, flores habet maiores, iuxta semitas crescit, Maio floret.

Ranunculus humilis, radice crassa digitali, causticus, rarus, flor. Apr.

Ranunculus paruus calyce inuerso, floret Maio.

Ranunculo cognata herba, quæ in olera admittitur, flor. Aug.

Raphanus æstate, floret Iul. & Octob.

Raphanus maior, flor Maio.

Raphanus syluestris rapistrum, siliquis acumn atis, acribus, flore albo, flor. Maio.

Rapiſtrum flore albo, vel ſinapi agreſte, flor. Iun.

Rapiſtrum flauis floribus, heiderich/floret Iul. Auguſt. & Octob.

Rapum, flor. Iun.

Rapum ſylueſtre, flore

Calathi, cœruleo (Vuularias etiam vocant.

1 Maius, quod medium putant, & albo etiam flore inuenitur.

2 Minus, quod ſuis radicib. ſerpit.

3 Gterächten rapüntzle/in quibus cœruleus color dilutior eſt.

4 Petræum, in muris.

5 Partenſe, flore in corymbos collecto.

6 Vnguium inſtar recuruatis in ſummo floribus, in collibus & montib.

7 In ſpica quadam, in ſyluis, folia maculoſa.

8 Non Maculoſo.

Rapum ſylueſtre, rapüntzle/ floret Iun. Iulio. Itemq; minus.

Rapi ſylueſtris ſpecies parua in muris, campanulis cœruleis: primum & fermè violæ folijs minoribus, flor. Iul.

Rapi ſylueſtris genus pratenſe, puniceo flore in corymbis, confercto, & ſyluaticum in mon-

In montibus cœruleo, floret Maio.

Rapum ſylueſtre petræũ, augen kraut/ fleckenkraut, flor. Aug. Vide Vuularia.

Rapum ſylueſtre, Rapüntzle / duorum generum, commune quod proceriſsimum eſt: minus cui corymbi ſunt in ſummo: medium folijs latiuſculis, non longis vt primũ, (ſunt & ſylueſtria quædam genera.) Item minimum petræum in muris ciuitatis, florent Iunij fine.

Rapunculi ſylueſtris genus floribus cœruleis in ſe recuruis: Item die rächten Rapuntzle, flor. Maio.

Rhamni genus Sandthorn/fronthorn/ fructum fert Septem.

Rhaponticum ſpurium, flor. Iun.

Rhaponticum ignobile, collinũ vel pratenſe folijs anguſtis, valde diſſectis, flo. Aug.

Rhapontici genus degener, flore rubro, calyce ſquaroſo, flor. Septem.

Raponticum minus & degener, calyce infra florem, protuberante ſquamis alternis virdibus & fuſcis corticato, flor. Iul. Vide Centaurium.

Rhododaphne vera, in horto Maſſarij, flor. Iul. medio.

Rhododaphne, pumila, vel filius ante patrem maximus, flor. Iul.

Rododaphne minor vel herbacea *feur-kraut* / floret in fine Iunij aliâs in principio.

Ribes vulgò dictum, floret Martio, Aprili, Maio.

Ribes frutex vulgaris, cuius fructus, à tempore, acinos D. Ioannis vocamus, Iunio producitur.

Ribes syluestre, aquaticum, sabinæ ferè odore, flor. Apr.

Rosa Maij sine spina, floret April. medio & fine.

Rosæ minoris fruticis, quæ à Maio denominantur, *Meyen rösle*: circa Maij medium florent in monte Alpio propè Tigurum copiosè proueniunt: inde in hortos transferuntur.

Rosa vna & altera etiam Augusto, in rosceto meo nascebatur.

Rosæ, primum albæ, deinde purpureæ vel incarnatæ, tertio rubræ, florent Iun.

Rosæ albæ & incarnatæ dictæ: & cynorhodon, flor. Maio.

Rosę semina Septembri maturescunt & Nouemb.

Ros solis, die 20. Iulij iam ferè defloruerat.

Rosmarinus, flor. Maio.

Rubia satiua in horto meo, floret Iulij fi-

lij, fine, minima squinantia.

Rubię genus prauum, asperula puto, folijs per genicula inferius quaternis, superius binis, floribus albis, specie vt in Phu, floret Iun. & Iulio.

Rubia syluestris, flor. Iun. & Aug.

Rubia alia parua syluatica flosculis paucis violæ dilutæ colore, flor. Iul.

Rubea syluestris, waldmeyster / floret Augusto.

Rubea minor syluestris, flor. Maio.

Rubiæ syluestris species hepatica, hertz froyd / flor. medio & fine Maij, & Iun,

Rubea syluestris, floret Augusto, Sonchi genus vt videtur, floribus luteis, pastillicantibus, barbatis multis, calyce foliosa (vt & lactucæ syluestris genus quod in area creuit, & afterFuchsij) folijs molliter aculeatis, flor. Augusto.

Rubia palustris parua, flor. Iul.

Rubus humilis, chamæbatus, floret Maio & Augusto.

Rubus maior, & minor siue chamæbatus sua mora maturant Aug.

Rubus maior Augusto, & Septembri fructus fert.

Rubus maior, & florem adhuc, & fructum Augusto mense producit.

Rubus Idæus, hindbeere/ Maio & Iulio floret.

Rubus idæus in montibus ſemen fert Auguſto. Et quidam in monte Pilati ſine vllis ſpinis.

Ruſcus in horto meo ſemel perpaucis floſculis Martio floruit, anno 1562. & rurſus 63. pluribus.

Ruſcus floret medio & principio Apr. in horto, medijs è folijs floſculi radiati cum orbiculo puniceo in medio.

Ruſcus florũ rudimenta viridia, ſed clauſa Decemb. oſtendit.

Ruta floret Iunio, Iulio, & Auguſto: ſemen fert Octob.

Ruta capraria, floret Maio: ſemen fert Auguſto.

Ruta, rara, flor. Nouemb.

Ruta pratenſis, cui flos capillaris, vt viti ſyluestri cauſticæ, flor. Maio.

Ruta pratenſis circa finem Aprilis

S

Sabina, flor. Apr.

Sabina fœmina rudimenta quædam germinum exiguorum ceu floſculos ſubluteos in ſummis ramulis in Martio & Aprili oſtendit.

Sabina

Sabina medio & fine Maij floret exiguis floſculis quadripartitis.

Sabina baccas profert Septembri, & Octobri.

Sabina floſculis exilibus, quadrangulis, albicantibus, flor. Iunij principio.

Salices incipiunt florere Martio, & Aprili menſe, ſed ante cæteras ſylueſtris latifolia.

Saliunca in horto meo è montibus Valleſiæ allata menſis Septemb. 7. floſculos oſtendere incipit.

Saluia, flor. Iul.

Saluia nobilis, floret Iunio: communis etiam incipit florere medio Iunij, Iulio.

Sambucus Maij medio floret & circa finem eius, Iunio etiam: baccas fert Sept.

Sambucus montana vel rubra, floret Aprili.

Sambucus montana, Bůch holter/ acinis rubris, non in vmbella, ſed βοτρυδὸν fert, in Iul. & Aug. matureſcunt.

Sambucus aquatica Tragi, ſchwelcken/ in fine Maij floret, & eadem floribus denſis hortenſi cultu.

Sambucus aquatica flore denſo ſterilis: item in ſepibus naſcens, flor. Apr.

Sambucus aquatica Tragi; fructum Septembri facit,

Sampſucus, maiorana, flor. Iul.

Sanicula vulgò dicta, floret Maio & Iun.

Sanicula alpina, flor. Apr. & Iul.

Sanicula alpina, guttata, id eſt guttis ſanguineis in floſculis albis, flor. Maio.

Saponaria vulgò dicta, quam Struthium aliqui malè nominant, floret in fine Iunij, Iul. & Aug.

Satureia, flor. Iul. ſemen fert Octob.

Satureia ſed rara, flores ſimul & ſemina matura habet Octob.

Satyrium baſilicum, quod palmã Chriſti vocant, (vti etiam Ricinum) mas, ſine maculis foliorum floret Maio & Iunio.

Satyrium baſilicum fœmina, maculoſa folijs, Maio flor.

Satyrium baſilicum alpinum flor. principio Iulij: Rüßkölbly an à colore fuliginoſo? ſicut & Brendle? Styracem olet calamitham.

Satyrion baſilicum alpinum, Brendle à colore, rüßkölble, ab odore ſuaui puto, quo etiam roſas vincit. Kölble verò à figura flores in capitulum quaſi clauæ coacti, floret Auguſto.

Satyrij genus exiguum, in apricis montibus, flor. Iun.

Satyrij genus quoddam exiguum, autumno

tumno appetente, floret in vliginosis campis,& pratis, Septembri nempe.

Satyrion trifolium Fuchsij, quod potius orchis species fuerit, floret Iunio.

Satyrionis genus quadrifolium, folijs angustis, floribus purpureis, paruis, odoratū, lactis quodam odore, vt genus quoddam meliloti, flor. Iun.

Satyrion Erythraicum Augustæ in horto Herwarti/flor. Apr.

Saxifraga Fuchsij, floret Iunio, Maurrauten, vere, & æstate inuenitur, potissimū autem Iunio, hanc ego adiantum nigrum dixerim, sed ea nunquam floret.

Saxifraga maior seu alba, cui radix multis granis orbiculatis compacta est, flor. Maio: Deinde statim euanescit.

Saxifraga alba in fine Iun. flor.

Saxifraga granata flor. albis, flor. Ap. Semen verò habet in fine Augusti, & Septem.

Saxifraga pinpinellæ similis, vel hircina minor & maior. Item maior alpina, purpurea vmbella in Pilati monte, flor. Iunio, Aug. & Nouemb.

Saxifraga hircina pimpinellæ similis, maior & minor: & maior montana, floret in horto meo in Iul.

Saxifraga montana, radice alba, nodosa,

quam nulli alteri compares nisi saniculæ albæ Hessorum, aut ægolethri radicibus initio: duplex est: alia folijs quinis, alia septenis, in vno coliculo, flor. Apr.

Saxifraga alba radicibus granulosis, floret Maio.

Saxifraga montana folijs quinis flore purpureo: alia septenis flore ex albo pallescente, floret ad finem Martij in horto meo.

Saxifraga aurea Dodonei, flor. Apr.

Saxifraga aurea Dodonei florebat Feb. cum tepidior ille esset.

Saxifraga lutea, vmbella parua, floribus albis sui generis, radicibus luteis, flor, Iul.

Saxifraga semen fert Nouemb.

Scabiosa, (trium aut quatuor generũ,) floret in fine Maij, Iunio, & Iulio. Paucæ florent Octob. & Nouemb.

Scabiosa læuis, flor. Octob.

Scabiosa læuis & hirsuta minor, floret Iulio.

Scabiosa læuis & hirsuta minor, insipida ferè & hirsuta maior in montibus florẽt Augusto.

Scabiosa maxima incipit florere Iunij medio. Item communis læuis & media aspera, floret vt prima.

Scabio-

Scabiosæ
Hirsuta folijs
Semper integris, in collibus & montibus, humidioribus locis.
Diuisis, in der spitaler wysen alicubi.
Læuis, plenus est ager polij hac herba, flor. Iul. decimo simul omnes.

Scolymus, cinara, Artischock / floret Iulio.

Scordium, floret Iun.

Scordium in horto meo, floret Iulio, & Augusto.

Scorpioides secundum aliquos herba palustris odore borraginis, flosculis cœruleis, &c. vergißmit mein/floret Maio, Iunio, & Iulio.

Scorpioidi palustri cœruleæ cognata herba, sed floribus albis, nec ita in se retortis, floret Martio.

Scorpioides minus, in muris, kleinervergiß nit mein/flor. Apr.

Scorpioides Matthioli in horto meo, floret Iulio flosculis luteolis, binis, an semper?

Scrophularia maior, Brunwurtz/ floret medio Maij. Vide Climenum.

Secale, Rocken/non (vt alij volunt) siligo, flor. Iun.

Securidaca, flor. Iul.

Sedum, id eſt, ſemperuiua, & ſpecies eius vermicularis dicta, florent Iunio.

Sedum maius vulgare, flor. Iul.

Sedum minus (vulgare) album & purpureum, flor. Iul.

Sedum minus obtuſioribus folijs, flor. Iunio.

Sedi genus tertium, illecebra, Maurpfeffer / floret Maio.

Sedi montani genus, fiſchzung / floribus candidis, guttis ſanguineis, vt ſanicula alpina, flor. Maio.

Sedi vel Phylli montani genera quædam, vnum longè minimis foliolis in orbem circinatis candicantibus, floſculis albis. Et duo ſedi minoris genera floribus cróceis, maculoſis perpulchris, flor. Aug.

Sferra cauallo Italis, floret Iunij principio.

Senecio, Creützblům / floret Martio, Aprili, Maio, Iun. Iul. Octo. Nou. & Decemb. initio: In vineis Febr. Semen facit Octob.

Serpillum, flor. Iul. Aug. Septemb.

Serpilli quædam genera, odore inter ſe differentia: alia piloſa, albiora, alia glabra, alia ſatu: eiam odore refert quàm proximè & acrimonia ferè: quædam marginibus foliorum

rum punicantibus,florebat Iunij initio.

Serpillum acinarium, Moßbeere/acinis rubentibus,subacidis,aſtringentibus,floret Maio. Incipit autem eodem tempore in paucis à ſuperioribus fructus ſe oſtendere.

Seſamoides Anglor.flor.Maio.

Seſelis genus in pratis paluſtribus, floret Aug.

Seſeli montanum,ſemen fert Aug.

Sideritidis vel geranij ſpecies,herba Roperti, Iulio floret. Herba Iudaica. (Cognata ei quædam ex loco vmbroſo,vß dem Hard/ in horto meo,caule quadrangulo,graui odore,floribus purpureis, tanquam vrticæ mortuæ dilutioribus.)

Sideritis prima quæ & Tetrahit, in aruis,floribus albis,flor.Aug.

Sideritis prima Matthioli : lancea Chriſti,flor.Iul.

Sideritidis ſpecies,gratia Dei,flor. Maio,& Iunio,& Octob.

Sideritis prima,Vide Lancea Chriſti.

Sideritis,Blůtwurtz/floret Maij medio, & fine.

Silybus in montibus, âberwurtz/ floret Iulio,& Aug.

Sinapis duo genera Fuchſio , florent Iulio.

Sinapi syluestre vel lapsana floribus luteis in aruis, flor. Iun.

Sinapium syluestre quoddam luteis floribus, floret Maio.

Sisarum hortense, flor. Iul.

Sisarũ syluestre Fuchsij, wildpastenay/ floret Iulio.

Siser, girgelin/ semen facit Septemb. maturescunt Octob.

Sisymbrium capitulis purpureis & albis, flor. Aug.

Sium, cardamine, Brunnenkressich/ floret Augusto.

Smilax hortensis, id est phasiolus, floret Iulio.

Smyrnium vulgo Libisticum, flor. Iul.

Solanum, floret Iulio, Aug. & Septemb.

Solanum commune & lignosum semen habet Nouemb.

Solanum perpetuum vulgò dictum aliquibus, ie lenger ie lieber/ cui flores cœrulei, acini rubri, fortè Malacocissus, floret Maio, Iunio, Iulio, & Augusto, semen facit Aug.

Solanum vesicarium, halicacabus, alkekengi, flor. Aug.

Solanum Indicum, floret medio & fine Iulij strychnodendron ad aquas stantes ferè.

Sola-

Solanum pomiferũ, poma amoris vulgò, flor. Aug. Iul. Iun.

Solanũ ſyluaticum, baccæ vna cum flore, Aprili.

Solanum ſyluaticum tetraphyllum, non propagat ſeſe in horto, flor. April. & principio Maij Frützlekraut.

Solanum ſomniferum vulgare, ſchlaaffbeere/flor. principio & medio Iulij.

Solani ſomniferi genus, flore purpuraſcente, cauo, inſtar calathi, vt hyoſcyami ferè, floret Maio.

Solidago Saracenica heidniſch wundkraut/flor. Aug. Virga aurea. Species eius alia maior neruo folij p uniceo, &c. in monte prope Sergans, flor. Aug.

Sonchus vterq;, Iunio, & Iulio floret, cicerbita, gensdiſtel.

Sonchus agreſtis marginibus foliorum aculeatis, Auguſto menſe ſemen & flores emittit, ſemen fert Octob.

Sonchi genus quoddam ſylueſtre, procerum, luteis floribus, ſubdulce, in horto meo, folijs non diſſectis, anguloſis, totum læue eſt, id eſt ſine aculeis, flor. Aug.

Sonchi ſpecies, terra criſpa, lactuca ſylueſtris Gal. flor. Iun.

Sonchi vel lactucę ſylueſtres, flor. Nou.

Sonchi ſpecies læuis, floribus lactucæ paruis,luteis : herba eſt odore grauiore quã aliæ huius generis, frigidior ſcilicet, in muris naſcitur,floret in fine Iunij,& Iulio.

Sonchi ſpecies, milchen/flor.Iul.

Sonchus pinguis, caulibus & neruis rubicundis,floret & ſemen facit Octob.

Sorbus,fructum fert Septem.

Sorbus torminalis, quam Tragus pingit,fructum fert Octob.

Sorgi,welſcher hirß. Panicum Indicũ vocant Pariſijs,Iulio,& Aug.floret.

Spatula fœtida, quam aliqui veterum xyrin eſſe conijciunt,flor.Aug.

Spica nardi herba vulgò dicta,flor.Iun.

Spina ceruina, floſculis viridibus circa nouos ſurculos conferctim erumpentibus, odoratis,odore fragorum ferè perquam ſuaui,flor.Maio.

Spinæ ceruinę acini leguntur,meſsis tẽpore Iul.menſe,ad croceũ colorẽ: autumno (initio Septem.)ad viridem:circa D. Martini diem,ad puniceum.

Sphondylium, floret Iunio, Aug. Vide Branca vrſina.

Spina alba vulgò quam eruditi oxyacantham putant,floret initio Maij.

Spinæ albæ ſpecies Fuchſio, vulgò carduus

duus Mariæ, ſtechkrut/floret Iunio & Iulio.

Spina alba Dioſcoridis, cardui genus, ſemen habet Auguſto.

Spina alba quorundam fructu echini marini ſpecie rotunda, floret Iulio.

Spina ſolſtitialis, &

Spina citrina, Argentinæ, in horto D. Didymi Obrechti, floret principio Iulij.

Spina appendix, frutex ſpinoſus, quem aliqui oxiacantham putant, vulgò ſpina alba dicitur, weyßdorn, Auguſto fructificat, Septemb. & Nouemb.

Spinachia olus, floret Iunio.

Stachys herba alba, hirſuta, odorata, marrubio congener, locis ſiccis & aſperis naſcens, bicubitalis ferè, caule quadrato, ſubacris, nulla verò amaritudine, quam ſuæ Stachyi Galenus tribuit, marrubio congenerem eſſe figura odorq; oſtendunt, μιμίζει γὰρ πῶς τὴν ὀσμὴν ὁμοίως τῷ πρασίῳ, deſcriptio Dioſcoridis planè cum hac herba facit. Habet non modò verticillos vt marrubium, ſed ſtachyn quoq;, id eſt ſpicam ſupra in qua flores partim albi, partim purpurei, figura ferè vt in vrticæ mortuæ floribus, minores, floret Iulio.

Stachys Fuchſij, Kiechender andorn, floret Iun.

Staphisagria, floret Iulio.

Stichas, floret Iunio.

Stichas citrina, quam aliqui stichadem veterum, alij ageraton esse putant, Reinblůmen, floret Iulio.

Stramonia, folio oleracio, grauis odoris, vt venenatæ herbæ frigidæ. Flos conuoluuli, maior candidus: suaui odore nescio quali, medicato, alijs nux methel dicitur: Augustæ etiam albo flore reperiri audio, floret Aug.

Symphytum maius April. floret: semen Augusto fert.

Symphytum alterum, floret Maio, Iunio, Iulio, walwurtz.

Symphytum alterum minus flore cœruleo purpurascente, Blauwer augentrost. V. Pulmonaria, floret April.

T

Tamarix. myrica, floret in vere, Iun. pappos verò suos fundit, in quibus nimirum semen continetur, Septemb.

Tanacetum, floret Iulio & August. semen fert August.

Tanacetum fatuum, floret in fine Iunij.

Tanacetum minus dixerim, quòd Basileę circa Birsam nascitur, locis arenosis, odore

&

& sapore tanacetum referens, imbecillius tantùm: vmbellis ad millefolium accedit. Ramosa est herba, multis ab vna radice caulibus, cubitalis ferè, folia quoq; nonnihil ad tanaceti folia accedunt, minora. Flores sunt minuti albicantes, radix lignosa, fibrosa. Meminit eius Tragus in millefolio & tanaceto, ambigit inter vtrumque, floret Iunij initio.

Tarchon, floret Iulio.

Tarchon syluestre serratis folijs, floret Iulij medio.

Taxus floret Martio: Acinos rubros vmbilicatos fert Sept.

Telephium, id est, crassula maior seu faba inuersa, vt quidam interpretantur. Sed mihi diligenter conferenti Telephium Dioscor. (quod caput in veterib. exẽplaribus nõ legitur) eadẽ planè herba cũ tertio sedi genere (Maurpfäffer) illecebra siue portulaca syluestri (quod nomen vtriq; tribuitur) esse videtur. Cæterum faba inuersa fortè fuerit epipetron Aristotelis, quod lib. 4. cap. 5. de partibus animal. etiam absolutum à terra, & suspensum diu viuere scripsit, & Hippocrates in lib. de vlceribus, vbi Cornarius non rectè ligustrum transtulit. Hippocratis locum citat Galenus libr. 4. Methodi, epipetro siccandi vim tribuens, vt doctissimus medicus

Michael Alysius nos admonuit. Eadem & Anacampseros Plutarchi in libro de facie apparente in orbe Lunari mihi videtur, quá ait euulsam etiam virere & germinare adhuc: id quod facit ferè cacumine reflexo, nimirum quia paulatim siccatur, & ceu spasmo conuellitur, vt inde veluti amoris etiam redeuntis seq; reflectentis vim quandam habere superstitiosè existimata sit. Aniculæ nostræ talem vim vocant widerthon, vt in Adianto Apuleij. Hoc est quod Plinius dicit, vi anacampserotis herbæ amores vel cum odio depositos redire. Varinus quoq; meminit, apud Plutarchum non rectè anacampseros legitur. Nec aliud apud veteres reperio.

Thalictrum, Aprili floret.

Thlaspi quod Matthiolus pingit, bursæ pastoris dictæ planè similis herba, vt pro ea fallere legentem pôssit, adeò floribus, folijs, fructu & magnitudine totaq; specie illam repræsentat, sed gustu acri: floret Iunio. Aliud est thlaspi Syluij, quod alliũ redolet. Thlaspeos folia non sunt incisa, vt bursæ pastoris adultæ.

Thlaspi Lucæ Gyni, amarum, floret Iulio in horto meo, Augusto & Octobri.

Thlaspi verum Tragi in aruis nascens, folijs cauli adhærentibus, vt in sesamo, vnicaule, &

le,& alterum multicaule in hortulo noſtro, floret Maio.

Thlaſpi allium redolens vnicaule, idem fortè Tragi, Maio floret.

Thymelęę genus illud (ʒyland) & Februario & Martio floret, niſi nix impediat.

Thymelæę generis quod noſtri ʒylād vocant, baccæ Septemb. rubent, cum florem Februario ædat, vt nulli fortaſsis fructus à flore tardius perficiatur.

Thymelæa, vide Daphnoides.

Thymus, huic flos etiam pro ſemine eſt, Maio & Iunio floret.

Tilia vrbana, circa diem D. Vrbani (qui eſt Maij 25.) floret, ſylueſtris tardius quàm ſatiua.

Tilia vrbana: nam ſylueſtris ſterilis eſt, Auguſto fert ſemen.

Tithymalli quidam, vt helioſcopius, & myrſinites, floret Februario.

Tithymallus myrtites, principio Aprilis floret.

Tithymallus folijs myrti ferè ſubhirſutis, vnicaulis in aruis, alibi multicaulis, floret Maio.

Tithymalli ſpecies myrti folio, floret Iun.

Tithymalli genus paruum in cultis naſcens, quibuſdam peplus videtur, floret Nouemb.

Tithymallus minimus flores & semina ostendit Augusto.

Tithymallus heliotropius, floret Octob.

Tithymalli heliotropij semina in medio Nouemb. nondum matura reperi.

Tithymallus Helioscopius, floret principio Decemb.

Tithymallus Paralius albicans, in horto meo, floret Iun.

Tomentum (vulgaris herba) floret in horto meo Iul. medio.

Tormentilla, heptaphyllum serò apparere incipit, & cùm iam vites florent, Iunio floret.

Tormentilla, floret Iul. Aug. semen fert Augusto.

Tormentilla, vide Heptaphyllon.

Tribulus terrestris in hortis satus, floret Iun. & August.

Trichomanes, carpitur ęstate, & autumni initio.

Trifolij pratensis tria genera, florent Iun. Maio, Octob. & Nouemb.

Trifolium pratense album, floret Iun. August. Sept.

Trifolium pratense purpureum, floret Iunio & Aug.

Trifoliũ, steinklee (sapore medicæ) luteis

Tri-

floribus,nullo odore,flor.Iul.

Trifolium odoratum Fuchſij,quod Matthæolus ineptè cytiſum facit,omninò eſt Lotus,ſiue ſatiua,ſiue potius ſylueſtris: vide ſupra,Lotus,floret Iun.

Trifolij ſpecies alta,inodora, florum corymbis flauis,circa aggeres & dumeta,nitroſo ſapore,folijs in ſummo tantùm inciſis,floret Iunio.

Eiuſdem puto ſpecies alia in horto meo ſata,eſt Medica,flore violaceo, floret Iun.

Trifolium aſphaltites,floret Iunio & Auguſto.

Trifolium aſphaltites verum.Primo quo naſcitur anno,floret Iul.

Trifolium acre maculis foliorum, & ipſum albis, aliquando nullis puto, in collibus ſiccis & aruis aliquando,floret Iun.

Trifolij genus calidius & tenuiorum partium flore purpureo, rariore (folijs minus latis nec maculoſis) aliquando per ambitum purpuraſcentibus,acribus in guſtu,calidis in tertio gradu, naſcitur in collibus, itemq́ue aruis, floret in fine Iunij.

Aliud genus in area mea(Medica eſt)floret Iunij fine,folijs mucronatis parum, poſt medium ſerratis, floſculis purpuraſcens, ſapore nitroſo.

Trifolij ſpecies floribus purpureis ad cœruleum inclinantibus per corymbos quinis aut ſenis, aliquando nouenis aut pluribus inodora, folia leuiter poſt medium ſerrata, Medica eſt, floret Iunio.

Trinitas, das guldin lårerkraut/alba, cœrulea, maior & minor, floret Februario.

Trinitatis (vt Itali vocant, noſtri Hepaticam auream) flo. rudimenta, cœruleo colore proximè terram ſe oſtendunt Decemb.

Triticum, floret Iunio.

Triticum vaccinum, Brand/kůweitzen, à Trago deſcriptum, inutile medicinæ, vitium tritici, floret Iulio.

Tuſsilago, Martio floret & etiam Feb. & Aprili.

Typha, knoſpen, floret Iulio, herba naſcēs in locis paluſtribus, gladioli aquatici folijs. Vocant autem locum paluſtrem Græci τίφος per iota, & ſic typha etiam herba ſcribi deberet, niſi fortè differentiæ gratia à typha tritici genere per y ſcriberetur.

V

Valerianæ diuerſæ, vna plantaginis folio, odoratiſsima, floret in Alpibus noſtris, Iul.

Valeriana minima, ſemina fert in fine

Maij

Maij cauliculis pedalibus cauis.

Valeriana, vide Phu.

Verbaſcum, floret in fine Innij, Iulio & Auguſto: Germanis wulfraut.

Verbaſcum murale, in muris ciuitatis noſtræ flores lutei in pappos ſoluuntur, vt in Conyzis in corymbis, floret Aug.

Verbaſci genus apicibus purpureis, floret Aug.

Verbaſco ſimilis herba in muris naſcens, flore luteo, &c. in nullo vſu, floret Sept.

Verbenaca ſupina, vt ego nomino, conſolida media quibuſdam dicta, flore cœruleo, blauw oder guldin gunſel, floret Maio & Aprili.

Verbena, floret Auguſto & Sept. ſemen fert Octob.

Verbena fœmina ſeu ſupina Fuchſij circa canis ortum floret, & colligi debet. Item verbena recta & mas floribus luteis, ſed aliquando citius. Sed poſterior eryſimi herbæ potiꝰ, aut ſinapis ſimiliumúe (naſturtij, erucæ) genus ſylueſtre fuerit: nã cùm verbena nihil commune habet.

Verbena lutea Fuchſij, floret Aug. & Sep.

Verbena altera Fuchſij, floret Iun.

Verbena alba in locis vmbroſis, flor. Iul.

Verbena quædam rarior (è prouincia)

pulchrior & maioribus floribus, si benè memini, floret Iul,

Veronica, Erenbrys, floret Iunio.

Vetonica, floret Maio.

Vetonica, vide Betonica.

Viburnum: vide vitis syluestris, floret Augusto.

Vicia, floret Iunio.

Vicia minor, vogel wick, siliquę subrubrę antequam maturescant, floret Maio. Tuben wick. Vicia maior, ist schier wie erbs, eodem floret.

Viciæ genus floribus flauis, vide Aphace. Viciæ quædam species (an Aphaca) angustioribus, longioribus folijs, locis humidis, floribus è cœruleis ferè, ad ripam lacus, floret Iunio.

Alia flore luteo, folijs binis: an orobus syluestris? floret Iunio.

Viciæ syluestres, florent Iun.

Vitia quædam syluestris (circa sepes & alibi) floribus cœruleis, floret Iul.

Vicia montana, folijs latioribus, floribus subcœruleis, radice nigra. Vicia floribus rubicundis: Vicia syluestris flore purpureo, florent Maio.

Vincetoxicum, vide Asclepias.

Violæ Martiæ purpureæ seu nigræ odoratæ

ratæ & inodoræ:item albæ, quæ nigris præueniunt, florent. Mart.

Viola purpurea vel Martia, Iunio semen fert.

Violæ nigræ syluestres, florent Aug.

Viola matronalis Fuchsij, alba, purpurea, punicea, quam aliqui bacharin esse putant. Fuchsius hoc nomen ad imitationem vocis Germanicæ, Frauwen veiol, effinxit, nos quòd circa pentecostem florere incipiant, vocamus pfingstnägele, floret medio Maij, Iulio & August.

Viola trinitatis vel septicolor, heptachr⁹, floret April. Maio, Iunio, Octob. Nouemb. Decemb.

Violæ purpureæ odoratæ, inodoratæ & septicolores dictæ, florent April.

Violæ inodoræ genus, quam vulgò Trinitatis appellant, à triplici colore florũ, aliqui iaceã, Iul. mense & flores & semina edit. Itali Trinitatem vocant hepaticam terrestrem.

Violæ inodoræ, quas nostri vocant septicolores, Iulio mense florent & semina proferunt.

Viola inodorata, quam septicolorem dicimus, floret Sept.

Viola multicolor inodora, floret Maio.

Viola quędã anonymos inodora est, è vio

laceo purpurea,inter fruges(Auicularia Syluij)floret Iunio.

Violæ genus inodorum,in aruis,albicás: in hortis purpureum & maius colunt,floret Augusto.

Viola flammea, vt quidam vocat, Caryophilli Indici vel Portugallici, floret Sept.

Viola dasypus,vide paulo ante in Clematide.

Viola alpina,folijs asari minoribus:flosculo cœruleo,campanulæ instar conglobato, sed minutatim dissecto, floret Maio.

Virga aurea,solidago Saracenica, floret Iulio.

Virga aurea,vide Solidago.

Virga sanguinea Plinij(quam aliqui cornum fœminam putant)Itali sanguanum vocant,hartrygel,floret Maio & Iunio : semen fert Septemb.

Viscum,veris initio floret.

Viscum baccas fundit Septemb.& Octo.

Vitis satiua floret Maio & Iunio, & quædam Iulio: locis verò calidioribus fructum profert Iulio & Augusto,& Septembri.

Vitis alba & nigra,floret Maio.

Vitis Idæa, heidelbere, vt ego ex Theophrasti descriptione interpretor,floret Maio:acinos suos cum cerasis maturat mense

Iunio

Iunio & Iulio. Itemq; moosbery, vitis Idæa maior Sueuis sic dicta.

Vitis Idæa duplex in alpibus nigra & rubra, cuius acini acidiores sunt, sine vmbilico, maturescunt Augusto.

Vitis syluestris caustica, nielen, quam & viburnum aliqui vocant, ab vsu viendi. Galli viornam vulgò. Fuchsius non rectè vitem nigram facit; Iulio & Augusto florent: semē profert Augusto, Octob. & Nouemb.

Vlmus ante folia florem Martio producit, qui & fructus eius est.

Vlmaria, in fine Iunij floret: semen fert Septembri.

Vlmaria, vide Barba caprina.

Vnifolium palustre, läberblümly alicubi, semen Iulio fert.

Vrticæ, florent Iunio & Augusto.

Vrtica mortua flore purpureo, Martio floret.

Vrtica mortua, Binsaug, floret Aprili, & Augusto.

Vrtica mortua, floret Octob.

Vrtica mortua, Galliopsis, floret Decem. principio, & semen facit Augusto.

Vrtica mortua, Lamium, floret Maio.

Vrtica mortua, & cognata ei quædam in ripa lacus nostri, conceptaculis florum spi-

nosis. Vim habet discutiendi, floret Iul.

Vua crispa, Kruselbeere, floret Mart. Aprili, Maio.

Vua crispa, Galli grossularium vocant, vnde Germanica vox corrupta videtur, nimirum quod acini eius crassi quodammodo, hoc est, pleni, & solidiusculi sint, maturescũt Iunio: Fructui præpilantur reliquiæ floris, etiam maturo.

Vua quercina circa radices quercuum, sub terra vere inuenitur, vt Christophorus Encelius obseruauit.

Vulneraria quædam corymbis florum luteis, dulcibus, glaux quibusdam, non rectè. Flores sunt penè wie gäle tubenkröpfle/hasenklee, floret Maio.

Vuularia siue campanula vulgaris, halskraut, alia quàm laurus Alexandrina, quam aliqui vuulariam vocant, floret Iulio.

Vuularia maior, flore intus piloso, ex cœruleo purpurascẽte. Campanula, halskraut, floret Aug.

Vuularia minima, blauwer augentrost: cuius flos calathi vel campanulæ instar, cœrulei coloris est, herba lactescit, nascitur in muris & locis saxosis, floret Aug.

Vuularia pratensis, braune gloggenblůmen, vide Rapum syluestre, floret Maio.

Vuularia illa quæ flores cœruleos habet, qui prodeunt è ſingulis per caulem folijs alternatim poſitis, multos verò & conferctos in ſummi caulis corymbo, floret Iun. Hæc puto humilior & pratenſis eſt. Item altera maior, in horto meo, durat annos aliquot, radicibus puto ſe propagat, floret itidem Iunio.

Vuularia, vide Rapum ſylueſtre petræũ.

X

Xanthium, Lappa minor, klein kletten, ſemen habet Sept. & Octob.

Xiphion ſiue gladiolus, floret Iun.

Xiphium radice ſimplici Curio miſſum, floret Iulio.

Z

Zea, ſpelta, Einkorn, floret Iunio.

TABVLA SECVNDA STIRPIVM NOMINA LATINA ET GERMANICA

continens, quæ singulis mensibus aut florent aut fructum maturant,

IANVARIO FLORENT.



I frigidior sit, vt solet apud nos, nullæ florent stirpes, nisi paucæ forsan in cellis aut hypogeis inclusæ: Sin tepidior, circa finem eius aut florent, aut florere incipiunt, eædem quæ Februario Circa medium huius mensis, locis præsertim apricis, floret

Arthritica, cui flores singuli in singulis petiolis: hæc tepida ferè hyeme tota floret, & inde vsq; ad aprilem, schlüsselblůmle.

Chelidonium minus, klein schellkraut.

FEBRVARIO MAXIME CIRCA finem, & locis calidioribus, florent.

Alsine, hennerdarm, *albis flosculis.*

Alsine cœruleis flosculis.

Arthritica, de qua in ianuario.

Arthri=

Arthritica communis syl.|
Asarum, haselwurtz.
Bellis, Müllenblůmen.
Buxus, Buchsbaum.
Chelidonium minus, klein schellwurtz.
Codiaminum.
Cornus interdum, thierlinbaum.
Coryli, haselstaud.
Consiligo, leüßkraut.
Crocus montanus.
Elleborus niger, Christwurtz.
Erica montana.
Fragaria sterilis.
Fumaria, erdrauch.
Leucoium bulbosum, wyß Hornung Blůmen.
Myagrus.
Petasites.
Saxifraga aurea, guldin steinbrech.
Senecio.
Tithymallus Helioscopius.
Tithymallus myrsinites.
Trinitas, guldin läber kraut.
Tußilago, Roßhub/Brandlattich.
Zyland.

MARTIO FLORENT.

Alsine duæ species, hånendarm.
Anemone species, Anemon rößlin.
Aristolochia phragmites.
Arthriticæ species.

Arum, teutscher pfäffer.
Azarum, Haselwurtz.
Bellis minor, Müllenblümlin klein.
Betonica Pauli Turnero.
Bulbus sylvestris, Ackerzwibeln.
Bulbina minor & maior.
Bursa pastoris, Teschelkraut.
Caltha palustris, Moßblůmen.
Clematis, peruinca, Blauw vnd braun syngrůn/yngrůn.
Consiligo, Leüßkraut.
Cornus, Thierlinbaum.
Corylus. Haselstaud.
Crocus montanus.
Erica montana.
Fragaria minor sterilis.
Gramen duriusculum, Riedtgraß.
Hedera terrestris, Gundelräb.
Helleborus vterq;, wyß vnd schwartz Nießwurtz.
Herba trinitatis cœrulea, Denckenblůmlin/ oder Dreyfaltigkeit blůmlin.
Hepatica terrestris vel aurea, Guldi läberkraut.
Hieracium quoddam.
Hyacinthi genera quatuor, Hyacinthen.
Leucoion, Keiri, Geldnegeli.
Leucoion bulbosum Theoph.
Mercurialis syluatica.
Penthaphyllon minus, klein fünffinger krut.

Persicus

Persicus armeniaca, Berillen.
Petasites, Pestilentzwurtz.
Populus, Sarbachbaum.
Prunus sylvestris, Schlehendorn.
Pulmonaria, Lungenkraut.
Ranunculi genus primum, Hanenfüß/ Moß blümen. &, *Ranunculi genus quartum*.
Ribes, S. Johans treübel.
Ruscus, Meüßdorn.
Sabina fœmina, Seuyboum.
Saxifraga aquatica.
Saxifraga montana.
Salices, Wydenboum.
Senecio, Creützkraut.
Taxus, Iberboum.
Thymelææ genus, Zyland.
Thußilago, Roßhůb.
Violæ martiæ diuersæ, Violen.
Vlmus, Vlmerboum.
Vrtica mortua purpureo flore.
Vua crispa, Kruselbeer.

APRILI FLORENT.

Aegolethras, Böẞblům.
Allium vrsinum, Waldknoblauch.
Alliaris, Knoblauch kraut.
Alnus, Erlenboum.
Amomum falsum.
Amygdalus, Mandelboum.
Antirrhinum, flore cœruleo. Orant.

Apij genus paluſtre.
Aquilegia, agleyen.
Ariſtolochia phragmites.
Arthritica odorata, ſchlüſſelblůmen.
Arthritica alpina lutea.
Arthritica pallida.
Aſarum, haſelwurtz.
Aſphodelus marinus, ein geſchlecht der gold wurtz.
Bellis vrbana & ſylueſtris, Müllen blůmle.
Borrago, Burетſch.
Bryonia, hundtskürbs.
Bulbine, Blaw meyen röſzlin.
Betonica Aeginetæ.
Betula, Bircken baum.
Caſtanea, keſtenen baum.
Chamæmalum, Chamomillen.
Calathiana verna, Brendel blůmli.
Caryophyllata aquatica.
Ceraſus omnis, kirſy baum.
Chameleuce Ruellij.
Chelidonium minus, klein ſchell kraut.
Clematis Aegyptia, *Peruinca*, Ingrůn.
Conſiligo, Leüſzkraut.
Crucis flores.
Conſolida quædam, gunſelen/Bugla.
Cruciata folijs in geniculis quaternis.
Cyanus montanus.
Cynocrambe Fuchſij, id eſt, Mercurialis ſylueſtris.

Chriſto-

Christophoriana.
Chamæbuxus.
Caros, Kümich.
Cerifolium, Körblykraut.
Calceoli diuæ Mariæ.
Caltha palustris.
Daphnoides Fuchsij, Zyland.
Daucus quidam syluestris.
Elleborus agyrtarum.
Elleborus vterq;, wyß vnd schwartz Nieß=
wurtz.
Esula, pityusa.
Esula dulcis.
Fagus suis Iulis.
Fragaria, Erdberkraut.
Fungorum genera, Pfifferling.
Geranium primum, Storchen schnabel.
Geranium maius, vel montanum.
Gnaphalij genus, Matten flachs.
Gramen vulnerarium.
Hedera terrestris, Gundelräb.
Hieracium minus, dens leonis.
Heliotropio congener, Vergiß min nüt.
Hepatica terrestris, trinitas, guldy leberkrut
Iris, Blaw gilgen.
Lapathum hortense, magnum, groß Lende=
wurtz.
Lapathi vel acetosæ species.
Leucoion bulbosum.
Leucoium luteum, Geibb negeli.

Luguſtraria.
Lilium conuallium, Meyenryßli.
Lilium Mariæ, vnſer frauwen gilgen.
Lithoſpermon, Meerhirß.
Lunaria Græca.
Lunaria lutea, alyſſos quorundam.
Meſpilus, Neſpelbaum.
Myrrhis, Wilderkörffel.
Narciſſus quorundam, quibuſdam lilium diuæ virginis.
Naſturtium pratenſe, Wyſſen kreſſich.
Naſturtiolum petræum.
Nux iuglans, Nußboum.
Ocimoides purpureum.
Ornithogalum, Erdnuß.
Oxys, Saurenklee.
Pœonia mas, Peonien roſen.
Pentaphyllum minus.
Perſicus cuiuſcunq; generis, allerley pferſich bŏum.
Petaſites, peſtilentzwurtz.
Phu minimũ ſylueſtre, Baldrian gſchlechter.
Phu paruum ſaxatile.
Pimpinella, Bibinell.
Polygonaton, Weyßwurtz.
Populus nigra, ſchwartz Sarbachboum.
Prunus, Kriechen alb pflaumenbŏum.
Prunus ſylueſtris, Schlehendorn.
Pſeudamomum.
Pulmonariæ Plin. ſpecies, Kleinwalwurtz.

Pyretrum,

Pyretrum, Bertram.
Pyrus, Byrbaum.
Quercus, Eichbaum.
Quinq; folium minus.
Ranunculi genus, quod flores Martij appellant, Roßblumen, hanenfüß.
Ranunculus alpinus, petræus.
Ranunculus hortensis.
Ranunculus syluestris albus, Fidertsche.
Ranunculus Sardonicus.
Ranunculus quem flammulam dicunt.
Ranunculus chamæmali folijs.
Ranunculus humilis.
Ranunculus pratensis.
Ribes vulgò dictum, Sant Johans treübel.
Ribes syluestre, aquaticum.
Rosa Maij sine spinis, Meyenrößlin.
Ruta pratensis, thalictrum.
Ruscus.
Salices, Wydboum.
Sambucus montana vel rubra, Holderboum.
Sambucus aquatica.
Sanicula alpina.
Satyrion erythraicum.
Saxifraga aurea Dodonei, Steinbrech.
Saxifraga granata.
Saxifraga montana.

Senecion, Creütz kraut.
Solanum ſyluaticum.
Symphytum maius, Schmärwurtz.
Symphytum alterum minus.
Tithymallus myrtites.
Thymelæa.
Tußilago, Roßhůb.
Valeriana, Baldrian.
Verbenaca ſupina.
Vetonica, Graß blůmen.
Viola heptachrus, matronalis, Winteruiolē.
Violæ purpureæ odoratæ.
Vitis nigra & alba puto.
Viſcum, Miſtel.
Vrtica mortua, Taubneßlen.
Vua criſpa, Kruſelbeer.
Vua quercina.

SEMINA PROFERVNT *& fructum.*

Ariſtolochia phragmites.
Cyclaminum, Seuw brot.
Hepacica terreſtris.
Mieß beere.

MAIO FLORENT.

Abietes, Dannen.
Abſinthij ſpecies, Wurmet.

Acer

Acer maius, Ahorn.
Acorus falsus.
Alismatis species, *Archus* Fuchs.
Alliaris, Knoblauchkraut.
Allium alpinum.
Allium vrsinum, Waldknoblauch.
Alsine species.
Alysson Plinij.
Alysson Ruellij.
Anagallis aquatica, Wasserpungen.
Angelica inodora, Angelicken.
Angelica odorata.
Antirrhinum, Orant.
Aparine, Klebkraut.
Aphace Fuchsij.
Apij aquatici genus.
Aquilegiæ genera omnia, allerley agleyen.
Asclepias, Schwalmbenwurtz.
Asparagus, Spargen.
Argemone, Genserich.
Aristolochia clematis, gschlecht der Osterlucey.
Argentaria alpina.
Barba caprina.
Barba senis. Habermarck.
S. Barbaræ herba.
Barba hirci, Bocksbart.
Bellis maior, Müllenblůmlin.
Betonica, Battonicken.
Betonica Aeginetæ, *Turnero.*

Betonicæ species minor, Frießnägelt.
Bistorta maior, Naterwurtz.
Borrago, Buretsch.
Braßica, Kabiß/köl kraut.
Bryonia, vitis alba, Hundskürbs.
Buglossus Italica.
Cacalia lutea.
Calceoli D. Mariæ.
Caros albus & purpureus, Wyßkümich.
Caryophyllata vrbana & syluest. Benedickt wurtz.
Caucalidis species, caro similis.
Cerifolium, chærephyllon, Körbly kraut.
Chamæcyparissus, Cypreß.
Chamædry similis, Schaffkraut.
Chamæpithys, Je lenger je lieber.
Chamæsyce.
Chamæsyce flore vnico, paruo.
Chelidonium maius, Groß schelkraut.
Chalidonium alpinum.
Cheiri, Gälbe negeli.
Chondrilla.
Christophoriana, costus niger.
Chrysanthemon Fuchs. Hanenfüß.
Cicuta, Schirling.
Cicutaria minor.
Clematis purpurea.
Colytea Fuchs.
Consiligo, Leüßkraut.
Conuoluulus aruensis, gschlecht der windē.

Conuoluulus sepiarius.
Conyza alpina.
Cornus fœmina, Thierlin boum.
Cotula fœtida, Hundsdill.
Cruciata rubiæ congener, Gulde waldmeyster.
Cucumis erraticus.
Cyanus, Kornblümen.
Cyanus montanus.
Cynoglossa, flore puniceo, gschlechter hūds zungen.
Cynorrhodon.
Daucus Tragi.
Dictamnus vulgo dicta.
Digitalis Fuchs. Fingerhůt.
Doronicum vulgo dictum.
Eruca hortensis, Weisser senff.
Eruca syluestris Fuchs.
Eruca syluestris nostra.
Eruca syluestris fœtida.
Eryngium, Raddistel/manstrew.
Erysimon, Hederich.
Esula.
Esula scabiosa non floret.
Flos Iouis.
Fraga, alba, rubra, Erdbeere.
Fraxinus aucuparia.
Fraxinella.
Fungorum genus præcipuum, Pfifferling.
Genista maior, groß pfrimen.
Genistella, klein pfrimen.
Geranium, Blůtwurtz.

Geranij genus secundum, Storchenschnabel.
Geranium montanum.
Gladiolus aquaticus.
Graminis genera diuersa, allerley graß.
Gramen Fuchsij.
Gramen collinum.
Gerontopogon.
Geum, Benedicktenkraut.
Gratiola
Hedera terrestris, Gundelreb.
Heliotropium flore albo, Krebskraut.
Hieracium, Habichkraut.
Hyoscyamus vulgaris, Bilsamkraut.
Iberis, Gauchblům.
Illecebra, Maurpfeffer.
Iris, Blauwgilgen.
Iris minor syluestris.
Isatis syluestris, Wilderweyd.
Iuniperus, Weckholtterstaud.
Lampsana, Wildsenffkraut.
Lantana frutex Italorum.
Lapathi genera 4. Lendywurtzen/grindwurtzen gschlechter.
Lathyris, Springkorner.
Lens palustris, Meerlinse.
Leucoion,Keiri, Gelb negeli.
Leucoium puniceum.
Leucoium roseum.
Leucoium album.
Ligustrum, Beinhültzen.

Lilium

Lilium conuallium, Meyenrößlin.
Lilij genus, quod pro Asphodelo vsurpatur.
Lilium rubrum, Rottgilgen.
Lilium aquaticum.
Lingua herba, Naterzung.
Limonium nostrum.
Lithospermon, Meerhirß.
Lithospermon minus.
Vnicaule
Multicaule.
Locusta, Nüßlekraut.
Lunaria Græca, Monskraut.
Lunaria, Flůblůmen/gäl.
Lunaria montana.
Lunaria lutea.
Lupinus, Feigboum.
Malorum genera, Villerley öpfelbům.
Malua syluestris, Wildpapelen.
Medica cœrulea.
Meliloti syluestris species, Wilderstein klee.
Meliloti inodori species.
Melissa Fuchsij.
Melampyrum, Kůweyssen.
Mercurialis, Scheißkraut.
Mercurialis syluatica.
Millefolium aquaticum.
Moschatella Cordi.
Myagrus, Flachsdotter.
Myrrhis, cicutaria, Wilderkörffel.
Narcissus, Narcisen blůmlin.

Nasturtium, Kresssich.
Nasturtium palustre, Brunenkresssich.
Nigella, Schwartzkümich.
Nummularia, Pfennigkraut.
Nux vesicaria, Pimpernüßle.
Nymphæa vtraq;, Seeblůmen.
Ocimoides rub. alpinum.
Ocimoides album.
Olusatrum.
Orchis genus bifolium, geschlecht deß knabenkrauts.
Orchis herbæ genera quædam.
Orchis genus rarum,
Orminum syluestre, Wilderscharlach.
Orobanche nostra.
Oxalis, Saurampferen.
Oxyacantha, Erbselen.
Oxys, aleluia, Sauwklee.
Pæonia, Peonien.
Papauer cornutum, Gehörnter Magsamē.
Paris herba, Wolffsbeer.
Parthenium, Můterkraut.
Pecten veneris.
Pelecinus syluest.
Pentaphylli tria genera, Waldwinden,
Periclymenon.
Peplus, Teüffelsmilch.
Peucedanum.
Phu, Baldrian.
Phyllirea nostra, Kerngerten,

Picea-

Piceaster.
Pilosella maior & minor, Nagelkraut.
Pimpinella, Bibinell.
Plantagines, Wegerich.
Polygonatum, Weyßwurtz. vtrunq;.
Polemonium.
Polium nostrum.
Porrum, Lauch.
Prunella vulgaris, Braunellen.
Pseudochamaedrys, Gamenderly.
Pulmonaria Gallica, Lungenkraut.
Quinq; folium minus, Fünffingerkraut.
Quinq; folium aquaticum.
Ranunculi genera hortensia et sylvestria, allerley henenfüß.
Raphanus maior, Rettich.
Rapi sylvestris genus.
Rapunculi syl genus, flor coeruleo.
Ribes vulgò dictum, S. Johans treübel.
Rosae, Rosen.
Rosa minor. Meyenrößlin.
Rosae albae, Weyß rosen.
Rosae incarnatae, Leybfarb rosen.
Rosmarinus, Rosmarin.
Rubia minor, & syl. zame vnd wilde rötte.
Rubus humilis, Niderbrombeerstaud.
Rubus idaeus, Hindtbeere.
Ruta, ruta pratensis, Rauten.
Sabina, Seuybounn.
Sambucus aquatica Tragi, Holder.
Sanicula guttata, alpina, Sanickel.

Sanicula.
Sanguinea virga.
Saxifraga alba, Wyssersteinbrech.
Satyrium basilicum.
Scabiosa, Apostemkraut.
Sclarea syluestris.
Scorpioides, Vergiß min nit.
Scrop hularia mas, Brunwurtz.
Sedi genus tertium, Maurpfäffer.
Sedum mont. Fischzung.
Serpillum acinarium, Mooßbeere.
Sesamoides Anglor.
Seselis genus, Bärwurtz.
Sideritis, gratia Dei, Gotts gnad.
Sideritis. Blůt wurtz.
Sinapium syl. Wilder senff.
Spina alba, oxyacantha, Erbselen.
Spina ceruina.
Spina appendix.
Solani genus syluat.
Solanum somniferum.
Symphytum alterum.
Thlaspi alterum Tragi, Wilderkressich.
Thlaspi allium redolens.
Tilia vrbana, Linden boum.
Thymus, Thym.
Trifolium pratense, Wysen klee.
Trifolium, Biberklee.
Valeriana minima, Baldrian geschlecht.
Valeriana saxatilis.

Vene=

Veneris pecten.
Verbenaca supina, guldin gunsel.
Veronica, Ehrenbreyß.
Vetonica sylvestris, Mütwill.
Vicia flor. rubicundis, wicken.
Vicia montana.
Vicia syluest.
Vicia minor, vogelwick.
Viola Alpina.
Viola matronalis, pfingstnägele.
Viola multicolor.
Viola trinitatis, denckenblůmle.
Viola alba & nigra, Violen.
Virga sanguinea, cornus fœm.
Vitis, weynräb.
Vitis idea, Heidelbeer.
Vnifolium.
Vrtica mortua, taubnessel.
Vulneraria, hasenklee.
Vua crispa, krußelbeer.
Vuularia pratensis, Brune glockenblůmle.

MAIO SEMINA FERVNT.

Aegolethros, Gößblům.
Asarum, haselwurtz.
Cerasa, Kirse.
Fraga, Erdtbeere.
Ranunculus Sardonius.
Saxifraga alba, weysser steinbrech.

IVNIO FLORENT.

Absinthium commune, Wurmet.
Abietes, Dannen.
Aconitum luteum, cæruleum, flauum, Wolfs wurtz.
Acorus vulgaris, Gälb wassergilgen.
Alcea, Louwenzal.
Alliaria, Knoblauchkraut.
Alsine Italis.
Alsine species, Hünendarm.
Amaracus, Mayoran.
Anagallis, Gauchheyl.
Anagallis aquatica, Bachpungen.
Anagallis rubro flore, Gauchheyl mit roten blůmen.
Androsæmon, Unser frouwen bettstrouw.
Anethum, Dill.
Antirrhinum purpureũ, album, Sterckkraut mit roten blůmen.
Antirrhinum folijs hyßopi.
Antirrhinum aruense, Grosser süser klee.
Aphacæ species, S. Christoffels kraut.
Apios quorundam, Erdnuß.
Apium, Garten eppich.
Apium montanum, Berg eppich.
Argentaria.
Arthemisia tenuifolia, Wildercypreß.
Arthritica alpina, Gschlächt der schlüssel blůmen.

Aristo-

Aristolochia clemat. Lange osterlucey.
Asclepias siue hirundinaria, Vincetoxicum, Schwalmenwurtz.
Ascyrhoides, Gschlächt des S. Johanns kraut.
Aspergula, Kläberkraut.
Asphodelus, Goldgilgen.
Astrantia, vulgò Laser.
Astrantia nigra, Schwartz meisterwurtz.
Atriplices, Burckharts kreüter.
Auicularia Syluij.
Auena, Haber.
Ballote, Stinckender andorn.
Barba caprina, Ymbenkraut.
S. Barbaræ herba, Weysser senff/S. Barblenkraut.
Bellis maior, Geyßblůmen.
Bellis albus & ruber, Weysse/rote mülys blůmly.
Betonica altilis, Betonien/Graß blůmen.
Betonica fœtida.
Bistorta, Naterwurtz.
Blattaria Fuch. Gschlächt deß wullkrauts.
Blitum, Meyer.
Blitum rubrum, Rot meyer.
Botrys, Traubenkraut/ krottenkraut.
Branca vrsina, Bärenklauwen.
Bryonia, Schmärwurtz / hundskürbs.
Bulgossum min. & ma. Ochsenzungen.
Bursa pastoris, Teschelkraut.
Cæpa, Zwibeln/Böllen.
Calamintha, Steinmüntz.

Calendula, Ringelblůmen.
Campanula cœrulea, Zåpflekraut.
Cantabrica quorundam.
Cardiaca, Hertzkraut.
Caros vulgò Carui, Weyssen kümmich.
Carduus aruensis, Haber distel.
Cardui genus maculis albis.
Carduus palustris.
Caryophyllata, Benedictenwürtz.
Cassutha, cuscutha, Filtzkraut/flachs syden.
Centaurium minus, Tausendguldin kraut/ Erdgall.
Chamædrys vera, Gamanderlin.
Chamæcyparissus, Cypreßkraut.
Chamæpithys, Ye lenger ye lieber.
Chamæmalum.
Chamæmalum nobile, Chamomillen.
Chelidonium maius, Schellwurtz.
Chrysanthemum Fuchsij.
Chrysanthemum verum, Goldblům.
Cicuta, Schirling/kalberkorn.
Cicutariæ quædam.
Cichorium, Wågwart.
Clymenum vtrunq;.
Condrylla, Wild Endiuien.
Consiligo, Reüßkraut.
Conuoluulus minor, Winden / zaunglogggen.
Conycæ species, Dürrwurtz.
Conyza collina.

Corchorus, Gauchheyl.
Coronopus, Krayenfüß.
Costus hortensis minor, Costwurtzel.
Cotyla fœtida, Hundtsdill.
Cucumis anguinus, Gschlächt der Cucumeren.
Cyanus mont. Gschlächt der Kornblümen.
Cymini sylvestris genus, Ritterspörly.
Cynoglossum, Hundtzung.
Daucus sepiarius.
Dauci tria genera, Wilde rüblin.
Dentillaria, aliquibus Schuppenwurtz.
Digitalis Fuchsij, Fingerhüt/ fingerkraut.
Dipsacus albus & purpureus, Kartendistel.
Doria herba.
Dulcis radix, Süßholtz.
Ebulus, Attich.
Echion, Wildochsenzung.
Eruca syl. Wilder weysser sänff.
Erysimon Fuchsij, Hederich.
Erysimon hortense.
Faba, Bon.
Filius ante patrem, Schoßkraut.
Flos Iouis, Himmelrößly/ Marienrößly.
Flos Portugall. Indianische negele.
Fœniculum, Fänchel.
Fumaria, Erdrauch/ rotetaubenkröpffle.
Fungi, Pfifferling.
Gallion, Gälb augentrost.
Genista minor, Pfingstblümen.

Gentiana, Entian/Bitterwurtz.
Gentianæ species, Nadelgeer.
Geranium, gratia Dei, Gottes gnad.
Geraniũ montanũ, Gschlächt der Storchen schnabel.
Gladiolus, xiphiũ, Klein blauw schwertel.
Gramen minus.
Gratiola minor.
Helxine cyssampelos, Winden.
Heptaphyllon, tormentilla, Tormentill.
Hieracij genus in pratis, Habichkraut.
Hirci barba, Habermarck.
Hyoscyamus cõmunis & Syriacus, Bilsam.
Hypericum minus, S. Johanns kraut.
Iacea, D. Iacobi herba, S. Jacobs blům.
Iasminum, Veielräben.
Ibiscus, Ybschen.
Intubus satiuus, Endiuien.
Iulia Italis dicta.
Lactucæ syluest genus procerum, Wilder lattich.
Lagopus, Katzenklee/hasenpfädlin.
Lampsana flore luteo, Wild senffkraut.
Lantana Ital. Kleiner mälbaum.
Lathyris, Treybkörner/springkörner.
Lauendula, Lauendel.
Lens, Linse.
Lepidium Aeginetæ, Art deß sänffskraut.
Ligustrum, Kerngert.
Lilij genus montanum, Art der gilgen.
Liliũ albũ, croceũ & rubrũ, Allerley gilgen gschlächt.

Lina-

Linaria, Leynkraut.
Linum, Flachs.
Lithospermon, Meerhirß/weysser stein-
grech.
Lotus inodorus floribus luteis, Ein klee
gschlächt.
Lotus syl. Stundkraut.
Lunaria Fuch. Gschlächt des Monskraut.
Lupinus, Feygbonen.
Lychen, hepatica, Stein läberkraut.
Lysimachium flauū, Gälber weiderich/ schoßkraut.
Lysimachia purpurea, Roter weiderich.
Malua, syl. maior.
Malua magna, Ernrosen.
Marrubium, Lungenkraut/ etlichen läber-
kraut.
Medica syluestris & hortensis, Art der klee.
Melampyrum, Kûweissen *aliquibus*.
Melilotus inodora, alba, Steinklee.
Melilotus crispa.
Melilotus agrestis.
Melissa Fuchsij, Melissen.
Mentastrum, Wilde müntz.
Mercurialis, Sd eyßkraut.
Millefolij species, Garb.
Millefolium commune.
Myrica, Tamarisc.
Myrrhidis species, Art deß willden peter-
lins.
Narcißi species, Unser frouwen gilgen.
Nardus vulgaris.

Nasturtium, Kressich.
Nigella coronata, Schabab.
Nymphæa vtraq;, Seeblůmen.
Noli me tangere, Springkraut.
Nummularia, Pfännigkraut.
Ocymum Tragi, Heydenkorn.
Ocymon Basilicon, Basilien.
Ocymoides album.
Ocymoides rubrum.
Ocymoides croceo flore.
Oenante, Roter steinbrech.
Olea, Oelbaum.
Ononis, Ochsenbräch/heuwhechel.
Orchis, Unser frouwen trähen.
Origanum commune, Boden costentz.
Orminum vtrunq;, Scharlach.
Ornus, grosser Målboum.
Ophris Fuchsij, Zweyblatt.
Panaces Chironium, Sonnenblůmen.
Papauer Erraticum, Kornrosen.
Papauer triplex, Magsaamen gschlächt.
Parhenium, Mütterkraut.
Pastinaca erratica vmbellis luteis.
Pentaphyllum erectum, Fünffingerkraut.
Perfoliata rubra.
Perfoliata, Durchwachß.
Perforata, *Androsæmon*, S. Johañskraut.
Periclymenon, Späckgilgen.
Persicaria maculosa, Flöhkraut.
Pes leonis, Sinnauw.

Phœnix

Phœnix, Roten wilden haber.
Phalangium, Wilde graß gilgenli.
Phu (maius) Dioscor Baldrian.
Pilosella maior & minor, Nagelkraut.
Pimpinella, Bibenell.
Pyrola, Wintergrün.
Pisum, Erbs.
Plantago maior aquatica, Wasserwägerich.
Polymonium Fontanoni, Lidweych.
Polymonium viscosum.
Polium commune, Feldpolium.
Porrum sectiuum, Louch.
Portulaca, Bürtzelkraut.
Polytrichon Apuleij, Guldiwiderthon.
Polygonum, Wäggraß/wägtritt.
Prunella, Braunellen.
Pseudochamædrys, Schaaffkraut.
Pseudonardus.
Pseudomelanthium, Ratten.
Ptarmice, Mütterwurtz.
Quinq; folium, Fünffingerkraut.
Ranunculi diuersæ, Allerley mooßblümen/ hanenfüß.
Raphanus, Rettich.
Rapistrum flore albo.
Rapum syl. Rapuntzly.
Rhaponticum spurium.
Rhododaphne min. Fhürkraut.
Rosæ, Roosen.
Rubiæ syl. species, Gschlächt der röte.

Rubus, Brombeerstaud.
Rubus Idæus, Hindbeere.
Ruta, Rautten.
Sabina, Seuybaum.
Saluia nobilis, Edle salbey.
Sambucus, Holder.
Sanicula, Sanickel.
Saponaria, Weschkraut.
Satyrion trifoliũ Fuchsij, Gschlächt der kna benkraut.
Satyrion basilicon quadrifolium.
Saxifraga Fuchsij, Maurrauten.
Saxifraga pimpinellæ similis.
Scabiosa, Apostemkraut.
Scabiosa maxima.
Scordium, Wasser Battennig.
Scorpioides cœruleum.
Scrophularia maior, Braunwurtz.
Sedum, Hauswurtz.
Sedum minus, Klaffenkraut.
Senecio, Creütz kraut.
Sphondylium.
Sideritis, Gottegnad.
Sinapi, Sänff.
Sinapi syl. Wilder sänff.
Solanũ perpetuũ, Ye lenger ye lieber.
Solanum pomiferũ, Nachtschatten.
Sonchus vterq;, Genß distel.
Sonchus leuis.
Spicanardi vulgò dicta.

Spinæ

Spinæ albæ species.
Stachis Fuchsij, Riechender andorn.
Stichas, Rhein blůmen.
Symphytum alterum, Wallwurtz.
Thamarix, Myrica, Tamarisken holtz.
Tanacetum fatuum,
Tanacetum minus, Reinfarn.
Telephium, Wundkraut.
Thlaspi, Wilder senff.
Thymus, Thym.
Tilia, Linden boum.
Tithymallus parallius, Wolffs milch.
Tithymallus myrthites.
Tormentilla, Tormentill.
Tribulus terrestris.
Trifolia, Klee.
Triticum, Korn.
Verbascum, Wullkraut.
Verbena, Eysenhart/ eysenkraut.
Verbena altera Fuchsij.
Viciæ syluestres, Wild wicken.
Vicia, Wicken.
Vincetoxicum, Schwalmbenwurtz.
Vitis satiua & syluestris, Weynräb zam vñ (wild.
Vlmaria.
Violæ septicolores, Sibenfarbwen blůme (lyn.
Viola anonymos.
Virga sanguinea Plinij, Hartrigel.
Vrticæ, Neßlen.
Vuularia flore cœruleo, Halß kraut.

FRVCTVS ET SEMINA proferunt.

Alyſſon pratenſe.
Azarum, Haſelwurtz.
Barba caprina.
Caros.
Ceraſus, Kirſchenbaum.
Colchicon, Zeytloſen/ herbſtblůmen.
Fragaria maior, minor alba, Erdbeerkraut.
Filix, Farn.
Graminis vel auenæ ſyl. genus.
Graminis genera varia, Mancherley graß.
Hordeum, Gerſten.
Lapathum oxalys, Saurampfer.
Malus præcox, Paradyß opfel.
Malus verna.
Ocymoides rubrum.)
Pimpinella, Bibenell.
Piper montanum, Zyland.
Polymonium petræum.
Ribes, S. Johanns treübel.
Viola purpurea.
Vitis idæa.
Vua criſpa, Krauſelbeer.

IVLIO FLORENT.

Abſinthium commune, Wurmet.
Aconitum luparia dictum, Leüßkraut.
Aconitum cœruleum, Napellus, Wolffwurtz.

Alcea

Alcea, Sigmarswurtzen.
Algæ palust. & fluuiatiles, Wasser violen.
Alkali, Ein meerkraut.
Allium hortense & syluestre, Knoblouch.
Alysson Ruellij.
Amaracus, Mayoran.
Ammi, Gschlächt deß kümmichs.
Anagallis purpurea, Gauchheyl mit purpurfarben blümlinen.
Anagallis aquatica maior.
Androsæmon minus & maius.
Androsæmon Fuchsij, Künradt.
Anemone altera, Genserich.
Anethum, Dill.
Angelica aquatica, Wasser angelicken.
Anisum, Aeniß.
Anonis, Ochsenbrech.
Anthemis, Chamillen blůmen.
Antirrhini genus albis floribus.
D. *Antonij herba*.
Apij genera, Eppich gschlächter.
Apparine, Kleberkraut.
Aristolochia longa, Osterlucey
Arthemisia, Beyfůß/rot buggeln.
Asclepias, Schwalmenwurtz.
Ascyron Fuchsij.
Asparagus, Spargen.
Aspergula, Kleberkraut.
Astrantia, Meysterwurtz.
Atriplex syl. Wilder burckhart.

Ballote, Stinckender andorn.
Bellis maior & minor, Meüßle blůmlin.
Betæ duo genera, Weysser vñ roter mangolt.
Betonica, Battonicken, Betonien.
Betonicum altile, Steinnägely.
Betonica Pauli.
Blitum(album) Meyer.
Borrago, Burretsch.
Botrys, Traubenkraut.
Branca vrsina, Bärenklauwen.
Bryonia, Hunds kürbs.
Buphthalmus, cotyla non fœtida, Rinds augen.
Bursa pastoris, Teschelkraut.
Cæpe, Zwibeln.
Calaminthæ tria genera, Steinmüntz geschlächter.
Calamintha montana.
Caltha, Ringelblůmen.
Campanula, Halß kraut.
Cannabis, Hanff.
Capsicum, Indianischer pfäffer
Caput monachi, halicacabus peregrinus.
Cardiaca, Hertz gspan.
Carlina, Eberwurtz.
Carduus sine caule.
Carduus aruensis maior.
Carduus benedictus, Cardenbenedicten.
Caryophyllus Indicus, Indianische nägele.
Caryophyllata syluestris.

Centau-

Centaurium maius & minus, Tausend gul-dikraut.
Centimorbia, Pfennigkraut.
Chamæcyparissus, Hirtzwurtz.
Chamædrys vera, Gamanderly.
Chamædrys f. Fuchsij.
Chamæleon, Eberwurtz.
Chamæmælum, Camillen blůmen.
Chamæpithys, Ye lenger ye lieber.
Chamæsyce, Gschlächt der wolffs milch.
Chondrylla minor, Genß distel.
Cicer syluestre.
Cichorium, Wägwart/wäglůgen.
Cicuta aquatica, Schirling.
Cicutaria, Wilder körffel.
Consolida regalis, Rittersporn.
Conuoluulus maior, Zaunglogggen.
Conuoluulo similis, Schwartz winden.
Conyzæ species, Gschlächer d dürrwurtz/ oder Donnerwurtz.
Conyzæ genus tertium.
Conyza muralis.
Conyza palustris.
Conyzoides.
Corchorus quidam.
Coronopus flore cœruleo, Kräenfůß.
Cucurbitæ, Kürbs.
Cumin syl genus.
Cyanus, Kornblůmen.
Cyclaminus prima.
Cyperus, Cypreßboum.

Cytisus suffrutux, Weltsch Linsen.
Daucus syluestris maior.
Daucus creticus, Bårwurtz.
Daucus palustris.
Dauci syluestris species.
Dentillaria.
Dentillaria σινιποειδὴς.
Digitalis duplex, Fingerhůtkraut.
Dipsacus, Kartendistel.
Dorychnium Monsp.
Draco hortensis.
Ebulus, Actenwurtz.
Echinopus meus.
Elleborus albus, Weyß Nießwurtz.
Eruca vera.
Eruca sylucstris, Wilder senff.
ἔννεα δύναμις Polonor.
Eruca Fuchsij.
Eruum Fuchsij.
Eruum syl. minus, Eruen.
Eryngiu n marinum, Gschlåcht der mans-treüw.
Erysimon hortense.
Erysimon syluestre, Hederich wild vñ zam.
Esulæ tria genera.
Esula rotunda, πέπλος, Teüfelsmilch.
Eupator, Auic.
Eupator, Græc. Agrimüngen oder monig.
Euphragia, Augentrost.
Filius ante patrem triplex, Braun ald rot weiderich.

Flos

Flos Iouis, Himelrößli.
Flos Portugal, Indianische negli.
Fœniculum, Fenchel.
Fœnugræcum, Bocksh orn/küh orn.
Fragaria, Erdbeerkraut.
Frumentum turcicum, Turkisch korn.
Fumaria, Rotte taubenkröpfli.
Gallion, Gelber augentrost.
Galiopsis, Braunwurtz.
Genista minor non spinosa & spinosa, Erdpfrimmen.
Gentianæ species, Modelgär.
Glycyrrhiza. Süßholtz.
Gnaphalion, Kürkraut.
Graminis genus, gschlecht deß graß.
Gratiola.
Hasenköl.
Heliotropium minus, klein krebskraut.
Heliotropij genus, Vergiß min nit.
Heidenhysop/Bruchkraut.
Helxine, tag vnd nacht.
Helxine cyssampelos, Winden.
Herniaria, Bruchkraut.
Hirundinaria, Schwalmenwurtz.
Hyeracium pratense.
Hypericum Fuchsij.
Hyperici species maior, S. Johans kraut.
Hyppuris vtraq;.
Hyosciamus, Bilsamkraut.
Hyosciamus ex Syria.

Hyssopus, Hyssop.
Hyssopus alba.
Diui Iacobi flos, S. Jacobs blům.
Iasminum.
Ibiscus, Ibschen.
Intubus, Endiuien.
Inula, Alantwurtz.
Iouis flos, Tondernägeli.
Iua aruensis quædam.
Läberblümlin. ima ditaus.
Lactucæ syl Lattich.
Lagopus, Hasen klee.
Lancea Christi, Natterzünglin.
Lapathum aquaticum, gschlecht der grind wurtz.
Lappa maior, Kletten kraut.
Lauendula, Lauander.
Lens, Linse.
Lentibularia.
Lepidium, Pfeffer kraut/senff kraut.
Leucoium marinum.
Libanotis Italica.
Libanotidis species.
Lichen, Brunnen läberkraut.
Limonium Fontanoni.
Linaria, Flachs kraut.
Linum, Flachs.
Linum syl. Wilder flachs.
Lithospermum, Meerhirß.
Locusta herba, Nüßlekraut.

Loti species.
Lotus syluestris, Zigerkraut.
Lupini, Feig bonen.
Lysimachiū luteū, rubrū, gelb rott weiderich.
Maiorana, Mayoran.
Maluæ tria genera, pappelen schlecht.
Malua crispa.
Malua maxima.
Marrubium, Andorn.
Medica quædam.
Melilotus lutea & alba.
Meliloti species, Stein klee.
Melissophyllon, Melissen.
Mentastrum, Katzenmüntz.
Mentha, Müntz.
Meon aquaticum.
Mercurialis, Scheiß kraut.
Millefolium, Garb.
Millefol. luteum.
Milium Indicum, Indianischer hirß.
Myrica, Tamariscenholtz.
Nardus vulgaris.
Nasturtium aquaticum, Brunnen kressich.
Nigella flore luteo, Schwartzkümel.
Noli me tangere, Springkraut.
Numularia Fuchsij, Pfenning kraut.
Nymphæa lutea, Seeblůmen gålb.
Ocymi duo genera, Basilgen.
Ocymoides album & rubrum.
Ononis, Ochsenbrech/hůwbrech.

. *Oreoselinum.*
Origanum vulgare, Wilder wolgemůt.
Orminum hortense & pratense, Scharlach.
Osyris, Harn kraut, flachs kraut.
Panaces Chyronium.
Papauer cornutum et erraticum, & sat. Mag samen geschlechter.
Parthenium, Mütter kraut.
Pastinacæ tria genera, geschlecht der rüblinen/vnd Bastnacy.
Pastinaca syl. Brenn kraut.
Pecten Veneris.
Pentaphyllum, Fünffinger kraut.
Peplus, Esula rotunda, teüffels milch.
Periclymenon, Speckgilgen.
Persicaria maculata, Flöh kraut.
Pes anserinus, Genßfüß.
Phalangitis, Graßgilgen.
Phalangitis maior
Phalaris, Hispanisch saet.
Phu, Baldrian.
Plantago vtraq;, Wegerich.
Pimpinella maior, Bibenell.
Polymonium palustræ.
Polymonium.
Polyonemon.
Portulaca, Burtzel kraut.
Potamogeton, Samkraut.
Prunella, Braunellen.
Psyllium, Flöh kraut.

Pulegium

Pulegium, Poley.
Pulegium saxatile.
Pulegium ceruinum.
Ranunculus paruus.
Ranunculus palustris.
Ranunculi quidam, Hanenfůß gschlechter.
Rapum syl. Rapünßly.
Rapi syl species.
Rapistrum, Hederich.
Rhaphanus, Rettich.
Rhaponticum minus.
Rhododaphne vera, Oleander baum.
Rhododaphne pumila.
Ros Solis, Sonnen touw.
Rubia palustris parua, Kleine rötte.
Rubia satiua, Rötte.
Rubiæ species, aspergula, Waldmeyster.
Rubia syluatica, Wilde rötte.
Ruta, Rautten.
Samsuchum, Mayeran.
Saluia, Saluyen.
Saponaria, Wesch kraut.
Satyrion basilicon, alpinum.
Saturea, Garten hyssop.
Saxifraga hircina duplex. Stein brech artt.
Saxifraga lutea.
Scabiosa trium aut quatuor generum, Apostemkraut.
Scolymos, Cynara, Artischaru.
Scordium, Wasser battennig.

Scorpioides Math.
Scorpioides quorundam.
Securidaca, Welschen.
Sedum maius et minus, groß vnd klein hauß wurtz.
Serpillum, Quendel.
Sisarum hortense, Jerlin.
Sisarum syl. wild pasteney.
Syderitis prima, Blůt wurtz.
Syderitidis species, *herba Roberti.*
Silibus. Eberwurtz.
Sinapis due genera, Senff.
Smilax hortensis, Welschbonen.
Smyrnium, groß Eppich.
Solanum, Nachtschatten.
Solanum somniferum, Schlaffbeere.
Solanum perpetuum, Lenger ie lieber.
Solanum Indicum.
Solanum pomiferum.
Sonchus vterq;, Gensdistel.
Sonchi species, Milchen.
Sorgi, Welscher hirß.
Sphondylium.
Spica celtica falsa. Bärentappen.
Spinæ albæ species Fuchs.
Spina alba qnorundam.
Spina solstitialis.
Spina citrina.
Staphisagria, Speichelkraut.
Stachys herba, Weiß andorn.

Stor-

Stoechas citrina, Reinblůmen.
Symphytum alterum, Wallwurtz.
Tanacetum, Reinfarn.
Tarchon, & syl.
Telephium, Wundkraut/fetzwang.
Thlaspi Lucæ Gyni.
Tomentum
Tormentilla, Tormentill.
Trifol. pratensis tria genera, Klee.
Trifol. bituminosum.
Triticum vaccinum, Kůweitzen.
Typha, Knospen.
Verbascum, Wullkraut.
Verbascum murale.
Verbena fœmina, Eisenkraut
Verbena rara.
Verbena recta, mas, Eisenhart.
Vicia syl. Wicken.
Viola matronalis, Wintter violen.
Viola trinitatis, Denckenblůmlin.
Virga aurea, Guldinrůtt.
Vites quædam adhuc, etlich weynräben.
Vitis syl caustica, Wielen.
Vlmaria.
Vrtica mortua, Taubneßlen.
Vuularia, Zepfle oder haißkraut.
Xiphium, Schwertel.

IN IVLIO SEMINA PROFERVNT.

Acer minus, Ahorn.

Aconitum cœruleum, Kappenblůmen.
Anacampseros, Knaben kraut.
Anagallis, Gauch heil.
Anguria, Angurien.
Aron, Teutscher jmber.
Beinhülzen.
Barba caprina, Geißbart.
Caryophyllata, Benedickt wurtz.
Clematis Aegyptia.
Cerasa dulcia, Süße kirsy.
Eldtsbeere.
Fraga rubra & alba, Erdtbeere.
Lantana.
Lapathi genera, Allerley ampferen lendy wurtz.
Lilium conuallium, Meyenblůmlin meyenryßlin.
Lunaria Græca, gschlecht deß Mons kaut.
Mala præcocia, Paradyßopfel.
Mahaleb.
Nigella, Schabab.
Orminum, Scharlach.
Periclimenon, Speckgilgen.
Phu hortense, Garten baldrian.
Pimpinella, Bibenell.
Pira præcotia & superba, Muscatbyrly.
Pira à fœno denominaa, Höwbyren.
Plantago aquatica, Wegerich.
Pruni genus, Blauw kriechen.
Pseudocyperus.

Pulmo-

Pulmonaria, Lungenkraut.
Rubus Idæus, Hindbeerin.
Sambucus, Holder.
Spina ceruina, Creütz bere.
Violæ inodoræ, Dreyfaltigkeit blůmli.
Vitis, Weynråb.
Vitis idæa, maior, Moßbeer.
Wyß moßblůmen.

AVGVSTO FLORENT.

Absinthium, Wurmet.
Abrotonum mas & fœmina.. Stabwurtz.
Alcæa, Sigmarskraut.
Aconitum luteum, Kappenblůmen.
Allium montanum, Bergknoblauch.
Alprosen.
Althæa, Ibschen.
Alysson, Klaffen kraut.
Amaracus, Mayeron.
Amaranthus, Sammet blůmẽ/tausendschön.
Ammi, Ammey.
Anagallis, Gauchheil.
Anacampseros, Knabenkraut.
Angelica odorata, Angelicken.
Angelica aquatica.
Arthemisia, Buckelen/Beyfůß.
Arundo, Ror.
Asclepias, Schwalmenwurtz.
Aster atticus Fuchs. Sternkrut/wågstrow.

Astrantia nigra.
Attractilis vtraq;, Wilder Veldsaffran.
Ballote, Stinckender andorn.
Balsamine vtraq;, Balsam öpfel.
Bellis hortensis, sylueſt. maior, minor, müllenblůmli.
Betonicum mont. duplex.
Borrago, Buretsch.
Botrys, Traubenkraut.
Buphthalmu, cotyla non fœtida, Rindsaug/ küdillen.
Bursa paſtoris, Teschel kraut.
Bryonia, Hundskurbs.
Calamintha montana, Stein müntz.
Caltha, Ringelblůmen.
Capſicum, Calcutischer pfeffer.
Carduus aſininus com.
Caryophyllatæ ſyl. genus, Nůt willen.
Centaurium minus flore rubro, Tausendguldinkraut.
Chamæmalum, Chamillen.
Chamæſyce, gschlecht der wolffsmilch.
Chelidonium maius, Schellkraut.
Chondrylla, Wild endiuien.
Cichorium ſylueſt ſatiuum, Zam Endiuien/ wegwart.
Cici, Wundel boum.
Clinopodion. Steinpoley.
Cicuta, Schirling.
Cnicus, Wilder saffran.

Col-

Colchicon. Zeitloß/herbstblům.
Consolida regia, minor, maior, Geschlecht d' schwartz wurtz.
Conuoluulus maior, minor, Z⸗⸗inglogen.
Conuoluulo similis, Oroban he.
Conyza vtraq;, Dürr wurtz.
Conyza aquatica.
Conyzoides cærulea.
Conyzoides in collibus.
Costi hortensis genus minus.
Cucumis erraticus.
Cucurbitarum genera, allerley Kürbsen.
Cuminum genus syluestre.
Cyperus, Cypreß.
Cyclaminus, Seüwbrott.
Dauci genus. Wildrůblin.
Detrahit.
Dipsacus minor, Kartendistel.
Doronicum, Gembßwurtz.
Dorychnium.
Echinopus carduus.
Erica, Heyd.
Eruca, Wilder weysser senff.
Erysimon, Hederich.
Eryngium alpinum, Manetrhetiw.
Esula.
Euphragia, Augentrost.
Eupatorium Mesuæ, frömb dleberkraut.
Eupatorium aquaticum.
Filius ante patrem maior & maximus, weiderich klein vnd groß.

Flos Portugal.*maior*, Indianische negeli.
Flos Iouis, Himel rößli.
Fœniculum vtrunq;, Fenchel.
Frumentum Turcicum, Türckisch korn.
Galliopsis, Braunwurtz.
Gentiana minor & maior.
Gentiana palust. Bitterwurtz gschlechter.
Geranium gratia Dei, Gotts gnad.
Geum, Benedicta, Benedicten kraut.
Granum Nil.
Helxine, tag vnd nacht.
Helxine cyssampelos, Winden.
Herniaria, Bruchkraut.
Hyeracium vtrunq;, Gänßdistel.
Hydropiper, Flöh kraut/wasserpfeffer.
Hypericon, S. Johans blům.
Hyssopus, Hyssop.
D. *Iacobi flos*, S. Jacobs blům.
Ibiscus, Ibisch.
Iberis Matthioli, Besemkraut.
Inula, Alantwurtz.
Lactuca syluestris, Wilderlattich.
Lagopus, Kätzlyklee.
Lancea Christi, Natterzünglin.
Lathyris, Springkörner.
Leucoia Medicorum.
Limonium, *bistorta*, Natterwurtz.
Linaria, Flachskraut.
Lotus vrbana, *trifol. caballinum*, Seiben=zeyt.

Lupus

Lupus salictarius, Hopfen.
Lysimachij genera, gschlächter d' weiderich.
Malum insanum, Dollöpfel.
Malua vulgaris, Pappeln.
Malua hortensis maior.
Malua crispa.
Marrubium, Andorn.
Marrubio similis herba.
Medica floribus violaceis.
Melilotus lutea & alba, Unser frouwen schůchlin.
Melilotus inodora, Steinklee.
Melon, Melopepon, Melaun.
Menthæ genera, Müntz geschlächter.
Mentastrum, Wilde müntz.
Mercurialis, Scheyßkraut.
Milium, Hirß.
Millefolium album, purpureum, Garb.
Morsus diaboli, Teüfels abbiß.
Nasturtium alpinum, Berg kressich.
Noli me tangere, Springkraut.
Nux Methel.
Ocymum, Basilien.
Ocymoides peregrinum.
Ocymoides floribus albis.
Ocymoides rubrum.
Orobanche Ruellij.
Origanum vulgare, Hohencostentz.
Oxylapathum vulgare. Lendy wurtz.
Papauer erraticum, Kornrosen.

Pastinaca erratica, Vogelnäst.
Pentaphyllum petræum.
Periclymenũ, Speckgilgen.
Persicaria, Pfersich kraut.
Petroselinum Fuchsij.
Peucedanum, Haarstrang/seüwfenchel.
Plantago, Wägerich.
Polycnæmon, Langer dost.
Polymonium, Widerstoß.
Porrum, Louch.
Prunella, Brunellen/guldeguntzel.
Psyllium, Flöh kraut.
Ptarmice, Mütterwurtz.
Pulmonaria muralis, Büchspick.
Ranunculus pratensis, Moßblům.
Rapum petræum, Augenkraut.
Rapistrum.
Raponticum ignobile.
Rosa aliquando, Rosen.
Rubus maior, humilis, Brombeer.
Rubia sylvest. Waldmeister.
Ruta, Rautten.
Saponaria, Wäschkraut.
Satyrion, Vnser frauwen trähen.
Scabiosa, Apostemkraut.
Scordium, Wasser Bathenig.
Sedi vel phylli mont. genera.
Serpillum, Quendel.
Seselis genus.
Syderitis prima.

Sisym-

Sisymbrium, Visch oder wasser müntz.
Sylibus, Eberwurtz.
Sium cardamine, Brunnen kressich.
Solanum, Nachtschatten.
Solanum vesicarium, Alkekengi, Judenkirse.
Solanum perpetuum, Ye lenger ye lieber.
Solanum pomiferum, Goldopfel.
Solidago Sarracenica, Heydnisch wund-kraut.
Sonchus agrestis, Hasenköl.
Sonchi genus quoddam.
Sorgi, Sorgsamen.
Spatula fœtida, Welsch schwertel.
Sphondylion.
Strammenia Stechöpfel.
Tanacetum, Wurmkraut.
Thlaspi, Gyni.
Tormentilla, Tormentill.
Tribulus terrestris, Burtzeldorn.
Trifolia, Klee.
Verbascum, Wullkraut.
Verbascum apicibus purpureis.
Verbena, Eysenkraut.
Verbena lutea Fuchsij.
Viburnum, Schlingbaum.
Violæ matronales Fuchsij, Winter violen.
Violæ nigræ syl. Zame vnd wilde violen.
Violæ inodoræ.
Virga aurea, Guldin růt/Heydnisch wūd kraut.

Vrtica, Nessel.
Vrtica mortua, Taubnessel.
Vuularia minima, Blauw augentrost.

AVG. PROFERVNT SEMINA.

Aconitum luteum, Gälb wolffwurtz.
Anemone mont. gschlächt der kuchenschell.
Aron, Teütscher Ingber.
Balsamine pomifera, Balsam opfel.
Botrys, Traubenkraut.
Cerasa duracina, Knelkirse.
Cornus, Thierlin baum.
Corylus satiua, Haselstaud.
Dauci genus humile, Gschlächt des kümmichs.
Digitalis vtraq;, Fingerhût.
Ebulus, Attich.
Eruca, Wilder weysser pfäffer.
Ficus in Italia, Feygenboum.
Filius ante patrem maximus, Weiderich.
Fraga, Erdbeere.
Gentiana cruciata, Gschlächt der Bitterwurtz.
Genistellæ, Pfrimmen blûmle.
Herba S. Anthonij.
Hordeum, Gersten.
Hydropiper. Wasser pfäffer.
Hyosciamus Syriacus, Syrischen Bilsam.
Laureola vulgaris, Zyland.
Lithospermon, Meerhirß.

Lotus

Lotus syluest. Wilder steinklee.
Lunaria Græca, Gschlächter deß Mons-kraut.
Lupus salictarius, Hopfen.
Lysimachij genus purpureis floribus.
Mali diuersæ, Allerley opfelbaum.
Mala insana, Doll opfel.
Mercurialis mas & fœmina, Scheyßkraut.
Morus, Maulbeerboum.
Nigella, Schwartz kümmel.
Nux iuglans, Nußbaum.
Ocymoides peregrinum.
Oxyacantha, Erbselen.
Pastinaca maior, Rübli.
Phalaris, Canarien saamen.
Pira diuersa, Mancherley biren.
Plantagines, Wägerich.
Polygonaton erectum.
Pruna diuersa, Mancherley kriechen.
Pseudomelanthium.
Quercus, Eichbaum.
Rubus Idæus, Hindtbeerin.
Rubus maior & minor, Brombeer.
Ruta capraria, Geyß raute.
Sambucus, Holderbaum.
Saxifraga hircina.
Seseli montan. Berg kümmel.
Sonchus, Hasenköl/gänß distel.
Sorbus aucuparia, Wielä schen.
Spina appendix, Weyßdorn.

T

Spina alba Dioscor. Mariendistel.
Symphitũ magnũ, Wallwurtz/schwartz-
Tanacetum, Wurmkraut. (wurtz.
Tilia vrbana, Lindenboum.
Tormentilla, Tormentill.
Trifolium bitumnosum, Hartzklee.
Vitis idæa, nigra & rubra.
Vitis syluest caustica, Nielen.
Vitis satiua, Weynräb.
Vrtica mortua, Taubnessel.

SEPT. FLORENT.

Alsine maior, Hännendarm/vogelkraus
Amaracus, Meyoran. (gschlächt.
Ammi.
Asteratticus, Fuchßij.
Ballote, Stinckender andorn.
Bellis minor, Mülleblůmlin.
Betonicum altile, Graß nägeli.
Borrago, Boretsch.
Bursa pastoris, Täschlekraut.
Calendulæ Ringelblůmen.
Calamintha mont. Gschlächt der Müntz.
Cardamomũ Arabicũ, Calecutischer pfäffer.
Carduus asininus.
Carduus benedictus. Cardobenedict.
Chamæmalum, Chamomillen.
Cichorium syl. Wilder Endiuien art.
Colchicon, Herpstblůmen.
Costus hortensis.

Crocus.

Crocus, Saffran.
Cucurbitæ, Kürbs.
Cyclaminũ, Seüwbrot.
Dipsacus, Kartendistel.
Dorycnium.
Echion, Wilde Ochsenzung.
Ennea dynamis Polonor.
Erice, Heyd.
Filices, Farn.
Flos Iouis, Himmelrößli.
Fœniculum, Fänchel.
Granum Nil.
Hyeracium minimum.
Indici flores crocei.
Lactuca, Lattich.
Lactucæ syluestris genus, Wilder Lattich.
Lapathi genus, Geschlächt der Ländewurtz.
Lauendulæ paucæ, Lauendel.
Leucoia, Gälbe Nägeli.
Libanotis, *Coronaria*, Rosmarinus, Rooßmaryn.
Lotus vrbana, Seibengezeyt.
Malua quædam domestica, Pappeln.
Malua crispa.
Malum insanum, Dollöpfel.
Mercurialis, Scheyßkraut.
Morsus diaboli, Teüfels abbis
Nasturtium, Kressich.
Nil granum.

Ocymoides peregrinum minus.
Pentaphyllum minus, Fünffingerkraut.
Personata, Groß kletten.
Polycnemon origano simile.
Prunella vulgaris, Braunellen.
Ranunculus pratensis, Roßblümen/hanen
Rhapontici genus degener. (füß.
Saliunca.
Satyrij genus quoddã, Gschlächt der stendel
Serpillum, Quendel. (wurtz.
Solanum, Nachtschatt.
Trichomanes, Roter steinbrech.
Trifolium pratense flore albo, Weyssen klee.
Verbasco similis, gschlächt deß wulkrauts.
Verbena, Eysenkraut.
Verbena lutea Fuchsij.
Viola inodora, Denckenblůmlin.
Viola flaminea, Dreyfaltigkeit blůmlin.
Violæ autumnales cœruleæ, Gschlächt deß Modelgeers.

SEPTEMBRI PROFERVNT semina.

Acer minus, Klein Maßholtern.
Acorus vulgaris, Gälb schwertel.
Alnus, Erlinboum.
Amydalus, Mandelboum.
Apium, Eppich.
Arbutus, Hagdorn.
Balsamine vtraq;, Balsamöpfel.

Bellis, Müllenblümlin / Maßlieben.
Betulæ, Birchen.
Bryonia, Hundskürbs.
Buxus, Buchsboum.
Cardamomum Arabicum,
Castaneæ, Kestenbaum.
Cicuta maior, Schirling.
Conuoluulus maior, Winden.
Corylus syl. Wildhaselnuß stand.
Cucurbitarum genera, Allerley kürbsen.
Dauci genus humile, Wilder kümmel geschlächt.
Echion, Hundszung.
Fagus, Büch.
Ficus, Feygenboum.
Fœniculum, Fenchel.
Glycyrrhiza, Süßholtz.
Ilex aquifolia, Stächend palmen.
Iuniperus, Reckholteren.
Lactucæ sylvest. genus.
Lantana, Kleiner målboum.
Ligustrum, Kerngerten.
Mala diuersorũ generũ, Mancherley öpfel.
Nux iuglans, Nußboum.
Nux vesicaria, Pimpernüßle.
Ornus, Grosser målboum.
Oxyacantha, *berberis*, Erbselen.
Papauer erraticum, *rhæas*, Kornrosen.
Pastinaca erratica, Wilde rüblin.
Periclymenum, Speckgilgen.
Persicus, Pfersichboum.

Pirorum genera diuersa, Allerley biren.
Plantago, Wägerich.
Populi nigræ, Schwartz Sarbach.
Pruni genera quædam vrbana, Ziparten.
Prunus syluest. Schleehenboum.
Quercus quædam, Etliche Eichboum.
Rhamni genus, Sandthorn.
Rosæ, Rosen.
Rubus maior, Brombeer groß.
Sabina, Seuy boum.
Sambucus, Holderboum.
Sambucus aquatica Tragi.
Saxifraga pimpinellæ similis.
Siser, Mören oder gälb rüben.
Sorbus, Sperwerboum.
Spina ceruina, Creütz beer/wägdorn.
Spina appendix, spina alba, Mariendistel.
Tamarix, Tamarisc.
Taxus, Ybenboum.
Thymelææ genus, Wolffsmilch gschlächt.
Virga Sanguinea Plinij, Hartrigel.
Viscum, Mistel.
Vitis domestica, Weynräb.
Vlmaria.
Xanthium, lappa minor. Spitzkletten.

OCTOB. FLORENT.

Alsine maior & minor, Hünnendarm.
Althæa peregrina.
Amaranthi Pliniani species.
Ammi.
Bellis maior & minor, klein vnd groß mü-

lin Blümlin/maß lieben.
Betonica altilis, Graßnägelin.
Borrago, Buretsch.
Bursa pastoris, Teschel kraut.
Calendula, Ringelblůmen.
Cardamomū Arabicū, Calecutischer pfeffer.
Cichorij genus, Milchen.
Cicuta, Schirling.
Clematidis Aegyptiæ genus.
Conyzæ genus, Dürwurtz gschlecht.
Costus hortensis, costwurtz.
Doronicum.
Erysimum hortense garten hederich.
Fœniculum, Fenchel.
Gentiana pumila, gschlecht der Enzian.
Herba Iulia, frömbd leberkraut.
Helxine, tag vnd nacht.
Hieracium alterum, Köle kraut.
Iberis Mathioli, Seyffkraut.
Iouis flos purpureus & albus, Himel rößlin.
Iulia herba, frömbd läber kraut.
Lapathum, Lendy wurtz.
Latoris Plinij.
Leucoium purpureum.
Libanotis coronaria, Roßmarin.
Lotus vrbana & syl.
Lunariæ species, mons kraut gschlechter.
Ocimoides, Basilien gschlecht.
Malua crispa, Winter rosen.
Nigella satiua, Schabab.

Polycnemõn origano simile.
Prunella vulgaris, Braunellen.
Ranunculi pratenses. Geißblůmen/hanenfůß.
Raphanus, Rettich.
Satureia, Hünerfülle/Isöple.
Scabiosa, Apostemkraut/grindkraut.
Securidaca, Peltschen.
Senecio, Beinbrech/creützwurtz.
Sideritidis genus, gschlecht deß Judenkrauts.
Sonchus quidam, Hasenkől.
Thlaspi Gyni, Wildkressich.
Tithymllaus heliotropius, Milch kraut.
Trifolium pratense, graß klee.
Viola dasypus, gschlecht der Osterlucey.
Viola septicolor, däncken/treyfaltigkeitblůmlin.
Vrtica mortua, Taubneßlen.

OCTOBRI SEMINA *proferunt.*

Atriplex syluest. wilderburckhart.
Cardamomũ Arabicũ, Calcutischer pfeffer.
Carduus asininus.
Cichorij genus, Wägwart.
Conuoluulo similis.
Cornus, Welsch kirsen/kurbeere.
Cucurbitæ, Kürbsen.

Fraxi-

Fraxinus, Aeschbaum.
Helxine, tag vnd nacht/S. Petters kraut.
Hieracium alterum, Teüffelskraut.
Irio non fœtidus.
Iuniperus, Wäckholtteren.
Lepidium, Senffkraut/pfefferkraut.
Libanotidis ferulaceæ genus.
Ligustrum, Kerngert/beynhöltzlin.
Mala quædam, ettlich öpfel.
Mespilus, Näspien.
Oxyacantha, erbselen/weynlegelin.
Pastinaca erratica, Wilde rüble.
Persica duracina, Rotte pfersich.
Personata, Klettenkraut.
Pira quædam, ettlich biren.
Polycnemō, origano simile, gschlecht deß wil den wolgemûts.
Prunus, Kriechen baum.
Prunus syl. Schlehen.
Ruta, Raut.
Sabina, Seuenboum/seuenpalmen.
Satureia, Hûnerfülle/Isöple.
Senecio, Creütz wurtz.
Siser, Gelbe rûben.
Solanum amplexicaule, gschlecht der nachtschatten.
Sonchus pinguis, Hasenköl.
Sorbus torminalis, Baum der holtzbirly tregt.
Verbena, Eisenkraut.

Viſcum, Miſtel.
Vitis vrbana, Weynräben.
Vitis ſylueſtris cauſtica, Nielen.
Xanthium, klein Kletten.

NOVEMBRI FLORENT.

Arthritica inodora, Schlüſſelblůmen.
Bellis hortenſis Mülleblůmle.
Borrago, Buretſch.
Burſa paſtoris, Teſchelkraut.
Calendula, Ringelblůmen.
Carduus aſininus.
Cichorium ſylueſtre, wägwart.
Conſiligo, Leüßkraut.
Conyza Laniflora, groß dürwurtz.
Fumaria, Erdrauch/rotte taubenkröpflin.
Hyſſopus rara, Kirchen hyſſop.
Iouis flos rariſſimus.
Leucoia rara, Gälbe nägelin.
Locuſta herba, Nüßlin kraut.
Mercurialis, Scheißkraut.
Ocymoides, Wildebaſilien.
Papauer cornutum, Magſamen mit käſen.
Ranunculus, geißblůmen/moßblůmen.
Ruta, Rauten.
Saxifraga pimpinellæ ſimilis, Steinbrech.
Scabioſa, Apoſtemkraut.
Seneccio, Heinbrech/creütz wurtz.
Sonchi vel lactucæ ſyl. Haſenköl.

Thithy-

Tithymali genus paruum, Milchkraut.
Viola septicolor, Sänckenblümly.

SEMINA PROFERVNT NOVEM.

Alnus, Erlin boum.
Carduus asininus.
Costus hortensis, Costwurtz.
Dipsacus minor, Kartendistel.
Ligustrum, Kerngerten.
Papauer cornutum, gehornter magsamen.
Plantago, Wägerich.
Polycnemon.
Rosæ, Rosen.
Saxifraga, Steinbrech.
Solanum com. Nachtschatten.
Solanum lignosum, Je lenger ie lieber.
Sonchi & lactucæ syl. Wilder lattich.
Spina appendix, Mälbeere.
Vitis sylvestris caustica, Nielen.

DECEMBRI FLORENT INITIO *præsertim & locis tepidioribus.*

Arthriticæ species quædam, Schlüsselblümen gschlechter.
Bellis hortensis, Müllyblümlin.
Betonicum altile, graß blümen.
Borrago, Buretsch.
Calendula, Ringelblümen.

Cariophylli Indici, Jndianische negeli.
Consiligo, Leüßkraut.
Cynoglossus minor, Hundszung gschlecht.
Helleborus niger, Christwurtz.
Hepatica aurea. Edel läberkraut.
Hypoglossis. Zepflinkraut.
Hierantij species apij folijs.
Laurus Alexandrina.
Lithospermi florum principia.
Ruscus, Müßdorn/keerbürsten.
Senecio, Creützkraut.
Tithymallus hellioscopius.
Viola heptachrus.
Vrtica mortua, Taubneßel.

FINIS.



